

DEVİRİMCİLERİ ETKİSİZLEŞTİRİLMİŞ BİR ÜLKE SAHİPSİZ KALIR!

Dur De Girişimi'nin öncülük ettiği, AKP yanlısı ve liberallerin desteklediği 'Darbelere Karşı 70 Milyon Adım' yürüyüşüne, bazı devrimci ve sol yapılar da destek verdi.

Ne aydın olmanın ne de solda durmanın ölçüleri değişmiş değildir. Değişen, aydın olarak adlandırılan veya solda bilinen kimi kişi ve yapıların niteliğidir. Bugün genelde emperyalizme, özelde Fethullah Gülen ve AKP'ye olumluluk atfeden, onlardan demokratiklik damıtan kesimlerin demokratikliği (ve sivilliği), eski Sovyet cumhuriyetlerinde renkli devrim için basamak görevi gören STK'ların demokratikliği (ve sivilliği) kadardır.

**DEVRİMCİLERİ ETKİSİZLEŞTİRİLMİŞ BİR ÜLKE
EMPERYALİZMİN VE FAŞİZMİN SALDIRILARINA KARŞI
KORUNMASIZ KALMIŞ DEMEKTİR**

Dünyada sosyalizmin var olan örneklerinin etkisizleştirildiği dönemle eş zamanlı olarak devrimci yapılanmaları besleyen kaynaklara yapılan **köreltici operasyonlar**, konjonktürün de etkisiyle sonuç verdiği oranda küresel zorbalara gemi azıya aldı. Öyle ki 20-30 yıl önce ancak rüyalarında görebilecekleri türden bir sömürü ve talan için fırsat yakalamış durumdalar. İçine girdikleri kriz, gerçekten sarsıcı bir kriz; ancak karşılarında onları kriz halinde bastırarak devrimci bir gücün olmaması, yükü bir kez daha emekçilerin sırtına yıkma fırsatı veriyor.

Halklar, emperyalist kapitalizmin dizginsiz sömürüsüne maruz kalırken, ufukta da olsa bir çare belirtisi aramakta ve devrimcilerin büyük oranda **etkisizleştirilmiş** olması sebebiyle, **kaderci** bir duruş içerisine sıkışıp kalmaktadır.

Gerçekte koşullar ne denli elverişsiz olsa da ne devrimciler ne de onlardan çözüm bekleyenler çaresizdir. Yeter ki bu **içsel dinamiğin**, bu **çözüm potansiyelinin** ayırında olunsun.

Bir taraftan karanlığı teşhir etmesi, diğer taraftan ışığın kaynağı olması gereken devrimcilerin, en tayin edici konularda dahi yöntemde sınıf düşmanlarıyla ayrışmaması, umudu zayıf düşürürken, sınıf düşmanlarını cesaretlendirmektedir.

Ülkemizdeki her değeri emperyalizme peşkeş çeken, emek düşmanlığında tarihin gördüğü en saldırgan iktidar AKP, bu sınıfsal açıklığa rağmen **Ergenekon** gibi doğrudan kendi ihtiyacı olan bir dava ile solun önemli bir kesimini **yedekleyebilmekte** ve yön seçme güçlüğü çeken emekçilerin gözündeki perdeyi büyütmektedir.

İşte bu koşullarda, imkansızlıklar içerisinde politika üreten ve soldaki ortaklaşmış söyleme ters düşmeyi göze alarak **doğru bildiği okuma tarzında** ısrar eden hareketimiz, yayın periyodunda yaşanan aksamaya rağmen ülkemizde veya dünyada yaşanan hemen her gelişmeye dair söyleyecek sözünün olduğunu göstermiş; yaptığı değerlendirmeleri kamuoyu ile paylaşmıştır. Yaptığımız değerlendirmeler, burjuva basınının dahi solda bir ayrışmadan söz etmeye başladığı bu koşullarda, **doğru saf tutmak** açısından büyük önem taşıyor.

Reelpolitik, devrim gibi uzun vadeli hedefleri olmayan, günübirlik kazanımlarla yetinen yapılar tarafından tercih edilebilir. Bu pragmatizmdir ve dönemsel olarak şişirilmiş yelkenlerin itici gücünden yararlanma isteği şu veya bu burjuva kesime yedeklenmeyi de beraberinde getirebiliyor.

Gerçekte ne **aydın** olmanın ne de **solda durmanın** ölçüleri değişmiş değildir. Değişen, aydın olarak adlandırılan veya solda bilinen kimi kişi ve yapıların niteliğidir. Bugün genelde emperyalizme, özelde Fethullah Gülen ve AKP'ye olumluluk atfeden, onlardan demokratiklik damıtan kesimlerin demokratikliği (ve sivillliği), eski Sovyet cumhuriyetlerinde renkli devrim için basamak görevi gören STK'ların demokratikliği (ve sivillliği) kadardır.

Ortalıkta toz duman oranının arttığı doğrudur, ama önünü görmek ve cebinden aklına kadar bağımsız kalarak gelişmelere objektif bakmak isteyenler için hiçbir şey karmaşık veya bilinemez değildir.

Bu sayımızda yaklaşık 6 ay boyunca yaptığımız değerlendirmelere de yer verdik. Kimi yazılar güncelliğini yitirdi. Ancak üzerine oturduğu perspektif nedeniyle yol gösterici bir işlev göreceğine inanıyoruz.

Ülkemizde etkisizleştirici rüzgara direnen ve egemen değirmene su taşımaya her koşulda karşı duran bir çizgiye, her zamankinden daha fazla ihtiyaç olduğunun bilincindeyiz. **Yalnız da kalsak bu YOL'da yürümekte ısrarlı olacağız.** Biz devrimciliği ne moda olarak ne de bir kuşağın ihtiyacı olarak görmedik. Dün olduğu gibi bugün de **"Devrimcilikte mesai de yok emeklilik de"** diyen bir kavrayışla; bize umut bağlayan ve YOL'umuzun şu veya bu etabında bedel ödeyen hiç kimsenin beklentilerini boşa çıkarmadan, **bu ülkede devrimci kimlik neyi gerektiriyorsa onu yapmaya devam edeceğiz.**

Sevgiyle Kalın...

İÇİNDEKİLER

Gündem

(Süreç Devrimcileri Göreve Çağırıyor)

1-6

Devrimci Yol Hafızasıyla Yeniden Üretim

7-11

ABD Konsolosluk Saldırısı...

12-15

Güngören Saldırısı..

16-18

Kafkaslar'da Çözüm Öznesi

19-22

Vakıflar ve 2B Yasası...

23-29

Tersane Gerçeği

30-31

Bir Grevin Düşündükleri...

32-35

Veysel Güney

36-37

Açıklamalar

38-44

Doğru Yerden Öğrenelim

45-52

Okur Mektubu...

53-56

Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı DEVRİMCİ HAREKET

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü **Fehmi Kılıç**

Yayın Türü: Yaygın

Adres: K. Mustafa Çelebi Mah. Tel Sok. No:4 K:4 Beyoğlu-İstanbul

Tel/Faks: 0212 249 38 75

Web: <http://www.devrimcihareket.net>

E-posta: devrimci@yahoo.com

Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0060572-5

Euro Hesap no: Akbank Taksim Şubesi 0028274-9

Ege Temsilciliği: Şehit Fethi Bey Cad. No:13 K:2 (Eski Eshot İşhanı)

Konak-İzmir

Tel: 0232 441 98 19

Avrupa İrtibat

Almanya (Turkey Information Center) Tel: 0049 176 251 72 451

Belçika Tel: 0032 473 80 65 66

Fransa Tel: 0033 618 93 94 34

Hollanda Tel: 0031 624 47 76 76

İngiltere Tel: 0044 781 63 666 35

İsviçre Tel: 0041 764 73 41 01

Baskı Yeri: Berdan Matbaacılık (Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi C Blok 215-216 Topkapı-İstanbul) Tel: 0212 613 12 11

DEVRİMCİLER BAĞIMSIZ POLİTİKA ÜRETİR EGEMENLERE YEDEKLENMEZ

SÜREÇ DEVRİMCİLERİ GÖREVE ÇAĞIRIYOR

Dergimizin son sayısında “*Sol Ehlileşme Rüzgarına Teslim mi Oluyor?*” diye sormuş ve solun **sol olmayan** duruş ve teorilere doğru kayışına ayna tutmuştuk. Bu tür yazılarımız kimilerince “gündemi bırakıp sol yapılarla uğraşmak” biçiminde algılanabilir. Gerçekte ise biz solun mevcut durumuna müdahaleyi gündemden ayrı düşünmediğimiz gibi solun tekrar **sınıfsal duruşa kavuşturulmasını** en öncelikli mesele olarak görüyoruz. Çünkü biliyoruz ki **kriz dahil sistemin hiçbir sorunu kendiliğinden sistemsel yıkım veya çözüm üretmez**. Bilinir ki devrimci durumun oluşması, devrim için sadece maddi bir zemindir. Bu zeminde devrimden yana çıkarı olan tüm sınıf ve tabakaların devrimi gerçekleştirebilmesinin zorunlu koşulu, devrimci bir örgütlenmenin (partinin) önderliğidir. Bu, bizlerin sürece yakıştırdığı bir önerme değil **Leninizm’in evrensel tezidir**. İşte bunun gibi devrimcilerin ortak kabulü haline gelmiş temel teorik tezlerden geleneksel ortak değerlere kadar solda algı ve duruşu tanımlayan eksenlerde kaymanın yaşanmamasını veya önlenmesini öncelikli görevlerden biri olarak görüyoruz.

Burjuva siyasal yapılar kitlelerin ilgisini çekip etki alanına sokmak için pragmatizmden takıyyeye kadar her yola başvurur, gerçekleri açıklamayı değil çoğu kez sisteme dair gerçeklerin üstünün örtülmesini amaç edinir. Bu nedenle devrimci yapılarla burjuva siyasal yapılar arasında öze dair farklar vardır. Bu fark aynı zamanda devrimci çalış-

ma tarzının burjuva çalışma tarzı karşısındaki üstünlüğünü de bağrında taşır. Gerçekte bu farkın bilincinde olan kişi ve yapılar bırakalım burjuva yapılara öykünmeyi, aksine uzak durdukça, mesafe koydukça daha başarılı olacağını bilerek hareket eder. Tam da bu nedenle bugün solun en önemli sorunlarından biri de kendi öz gücüne ve temsil ettiği sınıfın potansiyel gücüne güvenerek hareket etmek yerine, konjonktürel güçlere yedeklenmeyi veya sisteme öykünmeyi tercih ediyor olmasıdır.

Reel sosyalist cephede yaşanan çözülmenin söz konusu ülkelerde kalmayıp Dünya ölçeğinde sola dair özgüveni sarsmış olmasının tek tek ülkelere ve hatta yapı ve kişilere etkisinin olması anlaşılır bir durumdur. Bugün yaşadığımız sorunlarda bu sarsıntının rolü tabii ki vardır. Ancak biz söz konusu karşı gelişmelerin ve konjonktürün uygunsuzluğunun solun sınıfsal ekseninden ve devrim perspektifinden uzaklaşmasına gerekçe olamayacağını; bu bağlamda içinde bulunulan gerileme ve çözülmenin dışsal olanın yanında içsel/öznel sebepleri de olduğunu düşünüyoruz.

Bugün Türkiye’nin yaşamakta olduğu yapısal sorunların büyük çoğunluğu, Türkiyeli devrimcilerin 30-40 yıl önce ülke tahlili yapıp devrim projelerinin ana eksenlerini tayin ettikleri dönemde de vardı. Gerek sistemin gerekse ülkenin yaşadığı farklılaşma, mücadelede taktikler veya öncelikler üzerinde etkili olabilir, ama öz itibarıyla devrim anlayışını, örgüt anlayışını ve ça-

alışma tarzını değiştirmez. O halde bugün kimi yapılarda bu boyutta rastladığımız değişimlere kuşkuyla bakmak için yeterli nedenimiz var.

Gerek nicel gerekse nitel olarak zayıf düşmek devrimci yapıların ilk kez karşılaştığı bir sorun olmadığı gibi aşılmaz da değildir. Dünyada bunun pek çok örneği vardır. Ancak, solun en temel ölçeklerini eğip bükerek hatta sulandırarak sorunlarını aşabildiğine dair tek bir örnek yoktur. PKK açısından düşünürsek, en güçlü olduğu dönem, sisteme en uzak devrimci yapılara en yakın olduğu dönemdir. Bugün eğer en zayıf an’ını yaşıyorsa, sırtını devrimcilere yüzünü sisteme dönmüş, çözümden emperyalist çözümü anlar hale gelmiş olması sebebiyledir.

Kürt sorunu, ülkemizde demokratik halk devriminin en temel bileşenlerinden biridir. Bu gerçeklik, salt bu temelde örgütlenmiş bir yapının ayrı hareketini değil ortak mücadeleyi zorunlu kıyor. Ortak mücadele ise, Türkiyeli devrimci yapıların Kürt örgütlenmesine yedeklenmesini değil, Kürt sorununun diğer sorunlarla beraber aynı programın bileşeni olarak kabul edilmesini ve daha önemlisi, çözümden ne anlaşılması gerektiğinin net olarak ortaya konmasını gerektiriyor. Yani “*Kürt sorununda demokratik çözüm ve barış için bir araya geliyoruz*” demek yetmez. Birincisi, demokratik çözümden ve barıştan ne anlaşıldığı; ikincisi, başka hangi sorunların çözümününün program konusu olduğu net biçimde ortaya konmalıdır. Örneğin, solda birlik tartışmalarının yapıldığı

bir dönemde birliğin bir anlamda sokakta test edilmesi sayılan ortak mitinglerden birinde mitinge konu olan sorunu dikkate almayıp İmralı'yı tek gündem, "Sayın Öcalan" sloganını da tek slogan olarak seçmek (2 Temmuz Kadıköy Mitingi) çözüme ve ortak harekete ne denli uzak olunduğunun göstergesi olarak okunmalıdır. İşte bu duruşa rağmen bugün **Çatı Partisi** veya başka biçimlerde gündeme gelecek olan, **tanımı bilinçli olarak net yapılmamış** ortaklaşmalarda yer almanın, çözümünü değil çözümsüzlüğü besleyeceğini ve bütünüyle günü kurtarmaya dönük pragmatizmle malul bir duruş olacağını söylemek ne abartıdır ne de haksızlıktır.

Çatı Partisi'nde yer almayı önüne bir görev olarak koyan her yapı, emekçilerin gündemdeki sorunlarını söz konusu bileşenlerle hangi temelde ve nasıl çözeceğini açıklamadığı sürece, yerel seçimlere **endeksli bir çıkar hesabı içinde olma** yakıştırmasını hak edecektir.

Türkiye halkları daha önce de belirttiğimiz gibi çok özel ve zorlu bir dönemden geçiyor. Bu süreç doğru okunup gerçekçi çözüm ve yöntemlerle halkın karşısına çıktığında, kitleselleşmek de nitelikli ilişkilere ulaşip gündemi belirler hale gelmek de uzak bir olasılık değildir. İşte bu yöntem dururken kimi yapıların özellikle **küçükburjuva kitlelerin gününbirlik ilgilerine dönük çalışma yapması**; "ilginç", "renkli" konuları gündemine alması, sınıfsal perspektif yitiminin en bariz görüntüleridir. Bu konudaki

Devrimci demokrat kişi ve yapılar bir an önce Ergenekon davasını ölçü alan bir saflaşma halinden uzaklaşmalı ve mücadeleyi hiçbir egemen güce yedeklenmeden, kendi özgüçleriyle verebilecekleri bir konuma geçmelidir. Düünden bugüne edinilen mücadele deneyimi bugünün de sorunlarını aşmaya yeterli niteliktedir. Yeter ki güç ve imkanlarımızı doğru kullanabilelim.

pek çok örnekten birkaçını sıralarsak;

*Özgür Gençlik, 7 Haziran sayısında "Komünist Linux" başlığı atmış ve gençleri Linux kullanmaya çağırılmış. Özgür Gençlik aynı sayıda arka kapakta Dikili Sotes Tatil Köyü'nde yapacağı yaz kampı için düzenlediği afişte üstte Mahir, Deniz ve İbo'nun resmini koymuş altına da "Yüzümüzü 'Deniz'lere Dönüyoruz" diye yazmış.

Arkadaşlar denize yüzmeye giderken **Deniz** kelimesini tırnaklayarak niye Deniz Gezmiş'i kasteder? Deniz denirken, neden Mahir ve İbo eklenir; bu nasıl bir ölçeksizlik/sulanma halidir; "Hatırla Sevgili" dizisiyle oluşan ve çeşitli platformlarda abartılı anlamlar yükledikleri atmosferi **kaba** şekilde sömürmeyle bir ilintisi var mıdır? Bunun gibi pek çok soru sormak mümkün.

*Özgür Gençliğin yaptığının benzerini Öğrenci Kolektifleri yapmış. Onlar resim koymamış ama aynı şekilde **Deniz** kelimesini tırnaklayarak "Yolumuz 'Deniz'lere Çıkar" diye yazmışlar. Gerçekte ise Datça'ya kampa gitmektedirler. Bu afişin de yorumunu okurlarımıza bırakıyoruz.

*Genç Kurtuluş dergisi, 5. sayısında kapakta "Hepimiz Youtube'uz" başlığı atmış. Aynı derginin 3. sayfasında ise "Hepimiz Ahlak-sızız!" başlığı göze çarpıyor. Başlık, Lambdaistanbul Lezbiyen Gey Biseksüel Travesti Transseksüel (LGBTT) Dayanışma Derneği'ne verilen fesih kararına dair yazının başlığı. Yazıdan kısa bir bölüm ak-

tarıyoruz.

"Onlar birer yağmur damlasıydılar, yağdular yağdular, sonra birbirleriyle buluşup bir göl oluşturdular. Bu gölün adı 'Lambda' oldu, yağmur gökkuşağına dönüştü. Toplumlar tarihi boyunca birçok anlam yüklenen, üzerine sayısız şiir, şarkı yazılan gökkuşağı şimdi erkek egemen ve heteroseksist sistem tarafından düşman ilan edilmiş durumda.

(...)

Kadınlar, eşcinseller, travesti-transeksüeller, Kürtler, Ermeniler ve daha sayılabilecek bir sürü renk bu ülke tarihinde hep ötekileştirildi, hep baskılara ve zulümlere maruz kaldı."

*21 Haziran'da İstiklal Caddesi'nde "Darbeye Karşı 70 Milyon Adım Yürüyüşü" adıyla AKP önderliğinde ve yönlendirmesiyle gerçekleşen ve gerçekte AKP'nin ihtiyacı olan eyleme DTP, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi, Sosyalist Demokrasi Partisi, Sosyalist Parti Girişimi gibi yapılar da katıldı.

Yukarıda sıraladığımız bu gelişmelerin ortak özelliği sınıfsal bakış açısındaki kaymadır. Bunlardan özellikle "Darbe karşıtı eylem"de yaşanan ortaklaşma üzerinde durmak istiyoruz. Eylemde yer alan "Genç Siviller"ın ne denli sivil olduğu veya sivilliklerinin onları egemen duruştan muaf kılp kılmadığı daha önceki çeşitli eylem ve duruşlarından biliniyor.

"Biz siviliz darbeye karşıyız" de-yip çözümünü ABD veya AKP eşliğinde gündeme gelen proje ve eylemlerde aramak, sivillik de darbe karşıtlığı da değildir. Bunlar "Ne darbe, ne AKP" diye slogan atan milyonları darbe destekçisi olarak görüp, "ne darbe, ne darbe" diye slogan geliştiren, asker üniforması dışında polis dahil hiçbir üniformaya karşı çıkmayan dolayısıyla da AKP slogan ve sembolleri eşliğinde gösteri yapmakta mahsur görmeyen bir yapılanmadır. Cumhurbaşkanlığı seçimi döneminde "hem Türk, hem Kürt az buçuk Ermeni, alevi ve

türbanlı" Aliye Öztürk adında bir cumhurbaşkanı adayları vardı.

Bugüne kadar adı pek duyulmamış olan ve eylemde İslamcı STK'ları bir araya getiren Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı ise, bugün artık su yüzüne çıkan ve geçen yıl yapılan Cumhuriyet mitinglerine benzer şekilde AKP eksenli mitingler yapmaya başlayan "Ortak Akıl Hareketi"nin bir bileşenidir. 22 Aralık 1994 tarihinde İstanbul'da kurulan bu Vakıf, 2006 yılında katılma başvurusu yapan STK'larla birlikte 120 kadar vakıf, dernek ve sendikayla 700'ü aşkın şubeyi bünyesinde barındırıyor. Bugün gerek bu yönelime gerekse "AKP karşıtlığı" temelinde bir başka burjuva eksenli yönelime yedeklenmemek için halk kesimlerinin mutlaka doğru bilgilendirilmesi gerekiyor.

AKP'İN "BEYAZ YÜRÜYÜŞ"LERİNDEN UZAK DURULMALIDIR

Anımsanacak olursa, ülkeye yabancı para girişini teşvik edip borç köpüğü üzerinde de olsa Türkiye'yi yüzdürmek ve tüketimi körükleyerek refahtan söz etmek AKP'nin en temel tutunma noktalarından biriydi. Bunun yanında AB hedefli demokrasi söylemi, ekonomik olanın yanında siyasal olan bir diğer tutunma noktasıydı. Bugün gelinen aşamada köpük patlamış, enflasyondan işsizlik ve cari açığa kadar ekonomik zaaflar adeta ortalığa saçılmıştır. İrlanda'nın "Hayır" oyu ve Lizbon anlaşmasının olanaksızlaşması ise AB sürecine dayalı diğer tutunma noktasını da ortadan kaldırmıştır. İşte tam da bu, boşluğa düşme aşağıya doğru kayma halinde kendine yeni tutunma noktaları arayan AKP, toplumdaki darbe karşıtlığını kaşımayı ve bir çeşit "beyaz yürüyüş"ler düzenleyerek halkı yedeklemeyi hesaplıyor.

Bu noktada alternatif nasıl CHP, vb sistemin yedekte tuttuğu siyasal yapılara destek vermekten geçmiyorsa, AKP gibi halk düşmanı yapı-

Solda yaşanmakta olan özgüven sorunu ve eksen kayması, üzerinde uzun uzun tahliller yaptığımız bu gerçekliği görmeyi güçleştiriyor. Evet, "irtica hortladı, rejim tehlikede" deyip durumdan vazife çıkaran veya bu tür tehlikeleri halkı rejimin asli güçlerine yedeklemenin gerekçesi yapan kesimlere karşı çıkılmalıdır. Ama bunun yolu, bugün bırakalım rejimin yerli sahiplerini emperyalist egemenlere yedeklenmek anlamına gelecek eylemler gerçekleştirmek değildir. Bu nedenle adeta ölümü gösterip sıtmaya razı etmek gibi sermaye kesimlerinden birinin yönelimini diğerine yedeklenmek için gerekçe yapmak, halka sistemden bağımsız bir çizgide gerçek demokrasi ve özgürlük yolunu göstermesi gereken devrimcilere yakışmaz. Konjonktürel hiçbir dezavantaj, güç ve imkan yitimi; sisteme güç katmak ve kitleleri aldatmak anlamına gelecek bu yönelimi haklı kılmaz.

ların sahte demokrasi söylemlerine yedeklenmekten de geçmiyor. Devrimcilerin her dönem vurgu yaptığı bir olgudur; sınıfsal bakışın yitirildiği yerde sistemin yeniden üretilmesine hizmet eden sol veya demokratik örtülü tuzaklara düşme olasılığı artar. Bu tuzakların mutlaka egemenlerce istihbarat örgütleri eşliğinde kurulmuş olması gerekmiyor. Adı siviller, mazlumlar, vb olabilir, tabanında gerçekten samimi halk kesimleri de bulunabilir ama bu, sistemin yeniden üretilmesine hizmet etmeyi önlemiyor.

Bizim, süreci değerlendirirken "Devrimcilerin doğal tabanı olarak bilinen halk kesimlerinin, böyle bir süreçte alternatifsiz kaldığı oranda, 'AKP karşıtlığı' yanılısamasına düşme ve gerçekte tarafı olmadığı bir çatışmanın figüranı olma olasılığı zayıf değildir." dediğimiz bir dönemde, örneğin TKP "AKP karşıtlığı" temelinde hatta çağrı afişlerinin önemli bir kısmının imzasız olduğu (yani AKP karşıtı herkesin ilgisinin çekilmek istendiği)

organizasyonlar yapıyorsa, benzer şekilde pek çok kişi ve yapı, açılan darbe karşıtı pankartın arkasına, kimlerle yan yana durduğuna bakmaksızın geçebiliyorsa, bir süre daha sapla saman aynı potada varlık gösterecek demektir.

Bu durum MHP'nin önderliğinde yapılabilecek faşizm karşıtı bir gösteriye güç katmaya ve bu gösteriye katılmayan devrimcilere de "Siz Faşizme karşı değil misiniz?" sorusunu sormaya benziyor. Ne yazık ki, Ortak Akıl Hareketi'ne desteği giderek çoğaltan bu akıl tutulması daha çok insanı etkileyerek büyüyor. Ve hatta solda bir çeşit ayrışma kıstası haline gelmiş durumda.

Taraf'ta yazan ve "Tehlike AKP değil darbe" diyen Doğan Tarkan, "Bugün darbeye karşı çıkmayan bir solun emekçilerin karşısına çıkma, onlara dert anlatma şansı yoktur. Demokrasi savunulmadan 1 Mayıs gösterisi Taksim'de olamaz. Demokrasi savunulmadan Gazi katliamının, 2 Temmuz'un, Maras'ın hesabı sorulamaz." biçimin-

Türkiye’de gerek Susurluk’ta, gerek Şemdinli’de, gerekse Ergenekon’da ortaya çıkan ilişkileri devletin çürük elmaları olarak görmek de bu davalardan “temizlik” beklemek de doğru değildir. Böyle bir beklenti, hem devletin özünü (bütününün niteliğini) görebilmeyi güçleştirir hem de mücadelenin bu tür davalarla kazanılabileceği biçiminde yanlış bir eğilimi besler. Sanıldığı gibi aksine ortada derin devlet değil faşist devlet vardır. Ve Ergenekon davasında gözaltına alınanlar buzdağının ancak görünen yüzüdür. Hatta sorunu suç ve ceza bağlamında ele alırsak asıl sorumluların gözaltına dahi alınmadığını söyleyebiliriz.

de devrimcilerin aklıyla adeta alay eden içerikte muhakeme yoksunu bir değerlendirme yapmış. Doğan Tarkan da bilir ki TKP gibi sorunu tekleştirerek ele alan birkaç yapı dışında devrimciler AKP’yi sistemden veya emperyalizmden bağimsiz ele almaz. “AKP’nin diğer sermaye partilerinden farkı ne? Özal iktidarı ile ya da çeşitli Demirel, Çiller ya da Mesut Yılmaz iktidarı ile AKP arasında ne fark var?” diye soran Tarkan belki aynı soruyu kendine de sorabilse demokrasinin AKP’nin önderliğinde savunulamayacağını ve bu yedeklenmeyi reddeden devrimcilere haksızlık ettiğini görür. Gerçi bu yazıya yanıt niteliğinde çeşitli yazılar yazıldı; bu nedenle biz, yazıya yanıtın çok sapla samanı ayırttırmaya ve bu türden ucuz yakıştırmaların ardındaki sığılı ortaya çıkarmaya yardımcı olacak bir değerlendirme yapmayı tercih ettik.

Daha önce yaptığımız değerlendirmelerde de belirttiğimiz gibi genelde emperyalizmin özelde ABD’nin AKP üzerinden Türkiye’de yürüttüğü politikalar, oligarşi içerisinde yer alan bir kesimi, AKP’nin doğrudan desteğiyle ayrıcalıklı bir konum kazanan bir başka sermaye kesimi ile karşı karşıya getirmişti. Cumhuriyet mitingle-

rinde de dışa vuran bu çatışma, son zamanlarda özellikle ABD’nin Ortadoğu’ya yönelik politikaları gereği geçici bir uzlaştırmayla sonuçlandı. Bu müdahale ile sermaye kesimleri arasındaki çelişmelerin üst biçimler alması şimdilik ertelenmiş, en azından AKP davasının seyrine bırakılmıştır. AKP’ye dönük kapatma davası sonrasında da Türkiye’de önemli bir kutuplaşma/çatışma beklenmelidir. Ancak bu çatışma, son birkaç yıla damgasını vurduğu şekliyle egemen sınıfların farklı kesimleri arasında değil doğrudan doğruya egemen sınıflarla geniş halk yığınları arasında bir çatışma olarak biçimlenecektir. Çünkü AKP’nin birinci hükümet döneminden farklı olarak hem krizi borçlanmayla erteleyebilme şansı kalmamış hem de çıkardığı yasaların sonuçlarıyla yüzleşmeye başlayan halkı oyalayabilecek söz dağarcığı tükenmiştir. Sadece elektriğe yapılan zammın yılsonu enflasyon oranına %10 düzeyinde etkisi olacağı konuşulduğu bir Türkiye’de siyasal iktidarın artık eskisi gibi geniş halk yığınlarının karşısına bir umut olarak çıkabilmesinin şansı kalmamış demektir. İşte toplumun köklü alt üst oluşlarla yüzleşeceği bu dönemde devrimcilerin süreci doğru okuyarak

görevlerini tanımlayıp yerine getirmesi büyük önem taşıyor.

Devrimciler, içinde bulunulan koşullarda sürece damgasını vuracak çelişmeyi (baş çelişme) tespit etmekle işe başlarlar. Bugün bu çelişme, egemen sınıfların bütünüyle geniş halk yığınları arasındadır. Yakın geçmişte bu çelişmeyi örten nitelikte yaşanan gelişmelerin sonuna gelinmiştir. Artık ne ithal ürünlerle sağlanan büyüme, ne borç ertelemesi, halkla egemen sınıfların karşı karşıya gelişini önleyebilecek nitelikte değildir. Böyle bir süreçte halkın muhalefetinin örgütlenmesi ve tepkinin doğru hedeflere yöneltilmesi halinde kitlelerin devrimcilerle buluşması her zamankinden daha kolay olacaktır. Çelişmelerin bugünkü keskinlikte olmadığı dönemde gündeme gelen cumhuriyet mitinglerine halkın hangi nedenlerle ve nasıl bir yoğunlukta katıldığı düşünülürse, temenni edilen kitleleşmeye gerçekte ne denli yakın olduğu görülür.

İşte koşulların devrimci bir çalışma için bu denli uygun olduğu böyle bir anda, egemen kesimlerin politik manevra bağlamında gündeme getirdiği projelere, demokratik niteliği ve çözüm potansiyeli olup olmadığını irdelemeden, salt görüntüye ve hatta söylenirken çıkardığı tınıya bakarak yedeklenmek, devrimciler için bir hata olmasının yanında bir fırsat yitimi ve kayıptır.

En basit demokratik taleplerin bile zorla bastırıldığı, sendikal örgütlenmelerin neredeyse imkansız hale getirildiği, mevcut demokratik mevzilerin işlevsizleştirildiği, din temelinde örgütlenmiş ve merkezi katı tarikat ilişkilerinden emperyalizme dek uzanan yapıların “sivil toplum” adı altında alternatif olarak öne çıkarıldığı bir zeminde bu sürecin öznesi AKP’nin ülkeye demokratik bir açılım vaat ettiğini düşünmek mümkün değildir.

Bu süreçte tutkal görevi gören ve demokratikliğin tek ölçüsü olarak öne çıkarılan olgu darbe karşıth-

ğı olmuştur. Her 10 yılda bir darbe yaşamış bir ülkede bu karşıtlık ilk bakışta normal görünüyor. Ancak dikkatle incelendiğinde ortada darbe karşıtlığından çok bu karşıtlığın sömürsünün olduğu görülür. Bu nedenle, bu türden tuzaklara düşmemek için sistemin niteliğinden darbenin hangi sınıfların ihtiyacı olarak gündeme geldiğine kadar konuya dair temel nitelikte sayılan asgari bir bilgiye sahip olmak şarttır. Örneğin aşağıda sıraladığımız üç olgu Türkiye’de her zaman için bir paralellik halindedir.

1- Egemen sınıfların emperyalizmle, özellikle ABD emperyalizmiyle çok yakın ilişkisi.

2- Ordu ve devlet bürokrasisinin genelde emperyalizmle özde ABD emperyalizmiyle yakın ilişkisi.

3- Bu kesimlerin egemenliklerini sürdürmede hiçbir demokratik nitelik tanımamaları

Egemen sınıflar, bizimki gibi ülkelerde egemenliklerini sürdürmek için hangi araç ihtiyaç haline gelmişse (darbe, seçim, vb) o aracı kullanır. Yukarıdaki üç olgudan da anlaşılacağı gibi Türkiye’de bugüne dek ABD’ye rağmen, ABD’nin başından sonuna kadar içinde yer almadığı bir darbe olmamıştır. Bütün darbelerin çekirdeğine bakıldığı zaman, tezgahlayıcı kadroların tamamıyla CIA tarafından organize edildiği, yönlendirilmelelerinin tümüyle onlar tarafından yapıldığı görülür. Tam da bu noktada AKP’nin iki dönemi boyunca, bugüne dek hiçbir siyasal iktidarın gerçekleştirmeye cesaret edemediği türde emperyalizmin bütün taleplerine hiçbir demokratik tepkiyi göz önüne almaksızın “evet” dediği düşünülürse; darbe karşıtı bir parti değil, darbeyi ihtiyaç olmaktan çıkararak emperyalizmin işbirlikçisi bir parti olduğu görülür. Diğer bir ifadeyle, AKP bir darbenin yapabileceği her şeyi yaptığı için bugün Türkiye’de yakın vadede darbe tehlikesi/olasılığı yoktur.

Bu nedenle rahatlıkla diyebiliriz ki, emekçi halk kesimleri bugüne kadar gerçekleşen hiçbir darbeye kıyaslanmayacak boyutta hak ve özgürlük yitimine uğramışken, bu depremin kendisine ve devamı niteliğindeki sarsıntılara karşı durabilme kabiliyeti sakatlanmak üzere sanal sayılabilecek bir hedefle savuşturılmakta, enerji ve imkanları boşa akıtılmaktadır.

BUGÜNKÜ KOŞULLARDA DARBE SÖYLEMİ BOĞA GÜREŞÇİSİNİN ELİNDEKİ PELERİNE BENZER BİR İŞLEV GÖRMEKTEDİR

Bugün Türkiye’de darbe ne ABD’nin ne de başka bir kesimin ihtiyacı değilken ve bir tehdit olmaktan çıkmışken, darbe karşıtlığını tek gündem olarak öne çıkarmak demokrasi güçlerinin değil egemenlerin ihtiyacıdır. Bu durum, kitlelerin artan baskı ve saldırıların boyutunu görüp doğru araç ve yöntemlerle harekete geçmesi halinde sistemi ne denli tehdit edebileceği gerçekliği eşliğinde düşünülmelidir.

Önümüzdeki süreçte Türkiye’de baskı ve zorun öne çıktığı bir sürecin yaşanacak olması, AKP’ye dair

kapatma davasından da Ergenekon davasından da öte nedenlere dayanıyor. Örneğin Hyundai otomotiv şirketinin üretimini Kore’den Türkiye’ye taşımak için talep ettiği ayrıcalıklar; arsa, vergi indirimi, vb. ile sınırlı kalmamakta, ücretin de sosyal hakların da Malezya, Güney Kore gibi ülkelerde verilene yakın düzeylere çekilmesini dayatabilmektedir. Bu, aynı zamanda yeni sömürge ülkelere dayatılan rekabet ortamında ekonominin ayakta kalabilmesinin de koşuludur.

Parçalı mülkiyet nedeniyle küçük üretime dayalı olan ve emper-

*Özgür Gençlik, 7 Haziran sayısında “Komünist Linux” başlığı atmış ve gençleri Linux kullanmaya çağırılmış. Özgür Gençlik aynı sayıda arka kapakta Dikili Sotes Tatil Köyü’nde yapacağı yaz kampı için düzenlediği afişte üstte Mahir, Deniz ve İbo’nun resmini koymuş altına da “Yüzümüzü ‘Deniz’lere Dönüyoruz” diye yazmış. Arkadaşlar denize yüzmeye giderken Deniz kelimesini tırnaklayarak niye Deniz Gezmiş’i kasteder? Deniz denirken, neden Mahir ve İbo eklenir; bu nasıl bir ölçeksizlik/sulanma halidir; “Hatırla Sevgili” dizisiyle oluşan ve çeşitli platformlarda abartılı anlamlar yükledikleri atmosferi kaba şekilde sömürmeyle bir ilintisi var mıdır? Bunun gibi pek çok soru sormak mümkün.

yalist tekellerin rekabetine dayanamayıp çöken tarımın yarattığı tahribatın, yoksulluk ve işsizliğin de boyutu giderek büyüyor. Bu yaşananların nedeninin **kuraklık** değil **AKP** eliyle yürütülen emperyalist politikalar olduğu gerçeği, tüm manevralara rağmen gizlenemez boyutlara geldi.

İşte tam da bu noktada **AKP** kendisine karşı oluşabilecek muhalefeti kendi yanına çekmenin ve dava nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın yaşayacağı daralmayı önlemenin araçlarından biri olarak soyut bir darbe karşıtlığını sahneye koydu. Bu çerçevede örgütlenen mitinglere bakıldığında, halkın sorunlarını çözmeyi değil, darbe karşıtı, demokrasi, vb söylemlerle kitleleri yedeklemeyi amaçladığı görülür. Bugüne dek solda duran, devrimci-demokrat kimliği ile bilinen kişi ve yapıların 26 Temmuz'da Ankara'da yapılacak **AKP** organizasyonu bir eylemi meşru göstermek için başvurdukları yollar ve dil oyunları en azından halkın gelecek umuduna verdiği zararlar nedeniyle düşündürücüdür. (Egemenler arası çelişmede tarafsız kalmayı tercih eden Kürtlere "aptal" diyen Baskın Oran, bu konunun tartışılmasını "Her türlü pisliğin bütün kokularıyla ortaya çıktığı Rusya ve Doğu Avrupa rejimlerini savunarak sosyalizm savunulamayacağı" noktasına dek getiren Doğan Tar-

kan, vb)

Aynı akıl tutulması **Ergenekon** davasıyla ilgili de geliyor. Sistemi bir nebze tanıyan herkes bilmektedir ki bu davanın ne darbeleri önlemekle, ne de Maraş, Sivas, Gazi, vb katliamların faillerini açığa çıkarmakla ilgisi vardır. Aksine, böyle bir beklentiyi sömürmek ve bir yerlere yedeklemekle ilintilidir. İkincisi, söz konusu katliamlarda devletin (MİT, ordu, vb) ve emperyalizmin (CIA) rolü gizlenirken, "Gizli Tanık" ifadeleri üzerinden katliamların **PKK** ve **DHKP-C** gibi yapılarla ilişkilendirilmek istenmesi, **aklanma** yönünde nasıl bir zorlama halinin yaşandığını ele veriyor. Bu nedenle, davaya yapılacak olumlu her atfın, bu aklanma çabasına destek anlamına geleceği unutulmamalıdır.

Solda yaşanmakta olan özgüven sorunu ve eksen kayması, üzerinde uzun uzun tahliller yaptığımız bu gerçekliği görmeyi güçleştiriyor. Evet, "irtica hortladı, rejim tehlikede" deyip durumdan vazife çıkaran veya bu tür tehlikeleri halkı rejimin asli güçlerine yedeklemenin gerekçesi yapan kesimlere karşı çıkılmalıdır. Ama bunun yolu, bugün bırakalım rejimin yerli sahiplerini emperyalist egemenlere yedeklenmek anlamına gelecek eylemler gerçekleştirmek değildir. Bu nedenle adeta **ölümü gösterip sıtmaya razı etmek** gibi sermaye kesimlerinden birinin yönelimini diğerine yedeklenmek için gerekçe yapmak, halka sistemden bağımsız bir çizgide gerçek demokrasi ve özgürlük yolunu göstermesi gereken devrimcilere yakışmaz. Konjonktürel hiçbir dezavantaj, güç ve imkan yitimi; sisteme güç katmak ve kitleleri aldatmak anlamına gelecek bu yönelimi haklı kılmaz.

Faşizm, tekelci sermayenin baskı, zor ve şiddetidir. Faşizmin ortaya çıktığı tüm tarihsel süreçlerde ve uygulandığı tüm coğrafyalarda, o ana dek denenmiş zor yöntemleri devralınmış ve mutla-

ka üzerine yenileri eklenmiştir. Egemenler için tüm ülkeler bir çeşit laboratuardır. Birbirleriyle pazarların paylaşımı, vb nedenlerle çelişme halinde olsalar da söz konusu olan halkların zapturapt altına alınması ise, tüm tecrübelerini biriktirerek tek yumruk halinde kenetlenmekten geri durmazlar. Hatta gerilla hareketleri gibi askeri örgütlenmeler karşısında ne yapılması gerektiğine dair yayınlanmış "tez"leri vardır. Hitler'in gaz odaları da, uyuşturucu ticaretinden elde edilen karlarla kontrgerillanın finanse edilmesi de, işbirliğine yatkın tutukluları hapishaneden çıkarıp infazlarda kullanmak da, faili meçhul ve kayıplar da gerçekte tekelci sermayenin dünya ölçeğinde öğrendiği ve birbirine aktardığı tecrübelerdir. Bu nedenle **Türkiye'de gerek Sursurluk'ta, gerek Şemdinli'de, gerekse Ergenekon'da ortaya çıkan ilişkileri devletin çürük elmaları olarak görmek de bu davalardan "temizlik" beklemek de doğru değildir.** Böyle bir beklenti, hem devletin özünü (bütününün niteliğini) görebilmeyi güçleştirir hem de mücadelenin bu tür davalarla kazanılabileceği biçiminde yanlış bir eğilimi besler. Sanıldığının aksine ortada **derin devlet** değil **faşist devlet** vardır. Ve Ergenekon davasında gözaltına alınanlar buzdüğünün ancak görünen yüzüdür. Hatta sorunu suç ve ceza bağlamında ele alırsak asıl sorumluların gözaltına dahi alınmadığını söyleyebiliriz.

Devrimci demokrat kişi ve yapılar bir an önce Ergenekon davasını ölçü alan bir saflaşma halinden uzaklaşmalı ve mücadeleyi hiçbir egemen güce yedeklenmeden, kendi özgüçleriyle verebilecekleri bir kounuma geçmelidir. Dünden bugüne edinilen mücadele deneyimi bugünün de sorunlarını aşmaya yeterli niteliktedir. Yeter ki güç ve imkanlarımızı doğru kullanabilelim.

26 Temmuz 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

DEVRİMCİ YOL HAFIZASIYLA YENİDEN ÜRETİM SÜRECİN ZORUNLU İHTİYACIDIR

“Nedir en zor şey? Görmek gözünün önündekini!” Goethe

Bugün sol, belki de tarihinin en boyutlu kafa karışıklığını yaşamaktadır. Yaklaşık 150 yıl boyunca teorik ve pratik düzlemde Marksistlerin ısrarla koruduğu ölçekler bugün **aşılarak** değil, ya yeri boş bırakılarak ya da karşıtı sayılabilecek ölçeklerle ikame edilerek mevcut fikri bütünlük büyük oranda parçalanmıştır.

Sol, zayıf düşükçe kahramanlık hikayelerine daha çok öykünür, içeriği değil biçimi öne çıkarır hale geldi. 1 Mayıs'ta olduğu gibi kimi yapıların büyük oranda kendisinin moral ihtiyacını gidermek üzere dönem dönem ortaya koyduğu dar pratikler, o dar çerçevede içinde anlam taşısa da dönemin mücadele ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır.

Anımsanacak olursa 1 Mayıs'ta Elmadağ'da önu polis tarafında kesilen ve bırakılm Taksim'i, ters yönde Nişantaşı'na doğru yürümesine dahi izin verilmeyen TKP, orada dağılmış ve ikinci gün “Taksim'i zaptettik” manşeti atmıştır. Doğrusunu söylemek gerekirse TKP'nin böyle bir söyleme ihtiyacı olabilir. Ama geçmişlerinde çok daha özel pratiklere imza atmış ve ona rağmen mütevazılığı elden bırakmamış diğer devrimci yapılara TKP'ninkine benzer övünç ve söylemler yakışmamıştır.

Biliniz ki yaşananlardan ders çıkarmamak tekrara düşmenin önünü açar. Gerçekte konfederasyon başkanlarının bu yılki duruşlarının öz itibarıyla geçen yıldan bir farkı yoktur. Bu yıl 1 Mayıs sonrasında çok ağır eleştirilere maruz bırakı-

lan Süleyman Çelebi'nin geçen yıl 1 Mayıs'ı takip eden süreçte gittiği her ortamda “Taksim Fatih” edasıyla mikrofonlara çağrıldığı anımsanırsa, ortadaki çarpıklığı görmek daha kolay olur. Bu, genelde solun özelde devrimci yapıların gerçekliğini kabule hala ne denli uzak olduğunun göstergesidir. Halbuki bugün devrimcilerin gelişmeleri doğru okuyup çözüm üretebilmesi için hiç olmadığı denli diyalektik bir algıya ve yaratıcılığa ihtiyacı vardır.

Yakın geçmişte F tiplerinin tek gündem maddesi yapılmış olmasının neler kaybettirdiği inanıyoruz ki bugün çok daha net biçimlerde görülebiliyor. Buradan çıkarılan derslerin 1 Mayıs'a izdüşürülmesi halinde ise, gündemin tanımındaki daralmanın güne dair diğer devrimci görevlerin ihmali beraberinde getirdiği görülecektir.

Öznel hesaplarla belirlenmiş gündemleri tek gündem olarak görüp bunun dışında kalan tüm olasılıkları devrimciliğin kapsama alanının dışında görmek ve kısa periyodlarla çıkan dergiye, tartışma yoğunluklu konular oluşturmak, yeni karşılaştığımız bir olgu değildir. Biz bu gerçekliği tanımlar ve iki yıldır Taksim'i “kazananlar”la aynı söylemi kullanmazken belki yapay söylemlerle kabartılmış küçük burjuva ilgiden mahrum kalıyoruz, ama gerçeği söyleme ve gerçek gündemler oluşturma onurunu yaşamış oluyoruz.

1 Mayıs'ı önceleyen haftalarda GSS Meclis'te görüşülürken kendilerine tek gündem olarak Taksim'i

seçip yasanın zahmetsizce çıkmasının önünü açanlar, 1 Mayıs sonrasında İstihdam Yasası geçerken de gelecek yıl 1 Mayıs'ta nerede olacaklarını ilan etmekle, yani yine tek gündemle meşgullerdi. Bu şekilde, sınıflar mücadelesinin dışında öznel ihtiyaçlar çerçevesinde gündem oluşturmamanın diğer versiyonu, önüne bugünden gelecek yıl Nisan ayında yapılma ihtimali olan yerel seçimleri koymak ve bu ihtiyaca bağlı olarak düşünülmüş Çatı Partisi tartışmaları ile vakit geçirmektir.

Evet soruyoruz; Taksim için mücadele etmiş olmak biçimindeki “kazanç”, son yüz yılın en büyük kayıplarının 1 Mayıs öncesi ve sonrasında yaşanmış olması ile kıyaslanabilir mi? Devrimciler, devam eden ve sebep olduğu kayıplar giderek büyüyen saldırılar karşısında bir çözüm öznesi olarak sahnedeki yerini almak yerine, dar grup çıkarları etrafında içe dönük hesaplarla vakit tüketmeyi sürdürecektir mi?

Bugün güncel sorunlara çözüm üretmek kadar sol değerlerin halkın nezdinde tekrar hak ettiği yere oturtulması için, teorik düzlemde yapılacak üretimler ve yolgösterici fiili adımlar büyük önem taşımaktadır. Süreç bu niteliği ile 70'li yılların ikinci yarısını anımsatıyor.

O süreçte devrimciler, bir taraftan doğru bir ideolojik-politik hattın üretimine kafa yorarken, diğer taraftan hayatın içinde sınıflar mücadelesinin önlerine koyduğu sorunlar bağlamında halkın içinde ve önünde fiili görevler üstlen-

İran'dan Irak'a, Afganistan'dan Lübnan'a bölgede toplam hesapları iyi gitmeyen ABD'nin, ülke içindeki gerilimi azaltma ve PKK'ye yönelik operasyonlar konusunda sunduğu desteğin eşliğinde, kendi politikalarını medya aracılığıyla iyimser düşüncelerle anlatarak Amerikan karşıtlığının azaldığı bir toplum yaratma konusunda çatışan kesimleri ikna ettiği ve belirli bir uzlaşma noktasına getirdiği anlaşılıyor. Bu süreçte öne çıkan iki olgu, AKP'ye kapatma davasının açılması ve Kanaltürk'e sunulan desteğin geri çekilmesi oldu. Yani bu uzlaşma sürecinde her iki tarafın sembol radikal uçları törpülenerek, ABD'nin ve işbirlikçi sermayenin en irilerinin çıkarları doğrultusunda bir adım atıldı.

mişti. Kızıldere'de kesintiye uğrayan sürecin dersleri hayatın içinde yeniden üretimin sebebi ve rehberi olurken, THKP-C hafızası 77'de Devrimci Yol ismiyle yenilendi.

"Bir sorunun doğru tanımlanması, çözümün zorunlu koşuludur" diyen ve ne ezbere ne tekrara düşmeden üretimlerini hayata da kitaba da doğrulatan Devrimci Yol, Türkiye'nin Marksizmi'ni yazdı.

Bugün de sorunların çözümü, doğru tanımlanmayı gerektiriyor. Devrimcilerin karşısında cevaplanmak üzere duran soruların sayısı giderek artıyor. Bölgede de Türkiye'de de gündem ısınıyor. Bu yaz, sanıldığından daha sıcak geçecek.

Ülkemizde arkasında ABD'nin olduğu çok kapsamlı bir müdahale yaşanıyor; iktisadi olandan siyasi ve askeri olana kadar hemen her alanda taşların yeniden dizilmesi amaçlanıyor. Bu çerçevede, bir süredir çatışma halinde olan sermaye çevreleri arasında bir uzlaşma sağlanmış ve çatışmanın sivri ucu sayılan Kanaltürk devre dışı bırakılmıştır. Lübnan'da da Akdeniz ve Basra Körfezi'nde de izlerine tanık olduğumuz bu kapsamlı müdahalede PKK'ye yönelik, imkan-

ları ABD tarafından arttırılmış operasyon da var. Dikkat edilirse ilk kez Kuzey Irak'ta PKK gerçekten vuruluyor. Bu imkanların Türkiye'ye neler karşılığında verildiği de değerlendirilmesi gereken olgular arasındadır.

Bu konulara dair bugüne dek ortaya konan üretimler, ya öznelliklerle ya da konjonktürel güçlere yedeklenmekle malul, dolayısıyla da umut verici olmaktan uzak bir çerçevede kalmıştır.

Bu nedenle süreç bugün Devrimci Yol hafızasıyla yeniden üretimi zorunlu bir ihtiyaç haline getirmiştir.

KRİZ, OLASILIKLAR VE DEVRİMCİ GÖREVLER

Bir süredir varlığını sürdüren ve hemen her toplumsal kesimin gündemine şu veya bu oranda giren emperyalizmin küresel krizi, farklı boyut ve biçimlerde de olsa bütün ülkeleri etkilemiş durumda. Dünyaya ölçeğinde küresel stagflasyondan bahsediliyor ve Türkiye için de stagflasyon uyarısı yapılıyor. Bilindiği gibi ekonomide büyüme durma noktasına gelirken, enflasyonun yükselmeye devam ettiği durum stagflasyon olarak adlandı-

rılır.

Türkiye, emperyalizme bağımlılığı ve daha önce çeşitli biçimlerde değindiğimiz sorunlar sebebiyle, krizin sonuçlarıyla en fazla yüzleşecek ülkelerden biri olarak görülüyor.

Son yıllarda AKP iktidarıyla beraber yoğunlaşan emperyalist tekellerin yağması, Türkiye'de önemli oranda bir mülkiyet değişimine sebep olurken, bu süreçten AKP'ye yakın duran veya küresel sermayenin bir bileşeni olarak varlık gösteren kesimler avantajlı çıkmış, bunun dışında kalan sermaye kesimleri ise varlığını korumada zorlandığı ölçüde bir iç çatışmayı gündeme getirmişti. Anımsanacak olursa bu çatışma en somut biçimde Cumhuriyet Mitingleri'yle dışavurmuştu. 22 Temmuz seçimlerine kadar bu şekilde devam eden süreç, özellikle sonbaharda ABD'yle yaşanan diplomatik trafik sonrasında farklı bir nitelik kazandı. İlerleyen süreçte daha net biçimde ortaya çıktığı gibi ABD, bölgesel ihtiyaçları gereği Türkiye'deki çelişmelere müdahale etmiş ve tarafları geçici de olsa bir uzlaşma zeminine çekmişti. Bu nedenle, sonraki süreçte, çatışmanın kaynakları tümüyle varlığını korumasına rağmen siyasal düzeydeki yansıması aynı ölçüde keskin olmadı.

ABD müdahalesini önceleyen sürecin nitelikleri anımsanacak olursa, laik-antilaik kutuplaşmasının yanında Türk-Kürt çatışmasının doğuracak türdeki gerilme ve yönlendirmeler tehlikeli bir boyuta ulaşmış, her iki gerilme, ülkede uzun süreli ve kapsamlı bir istikrarsızlaştırmayı hatta giderek gerici bir iç savaşı dayatabilecek kadar önemli bir dinamiğe dönüşmüştü.

AKP, Cumhuriyet Mitingleri'ndeki kitleliliğin karşısına çıkabilecek türde farklı bir zeminde kitlese ve militanca bir hazırlığa kimi yerde örtük bir biçimde kimi yerde açıkça girişti. Özellikle

Cumhuriyet Mitingleri'ne yedeklenen yoksul kitlelerde, 12 Eylül'ün koştulduğu **apolitizasyonun** tersine, **politikleşme** ve sürece müdahale edip sonuç alınabileceği **inancını** geliştirmeye başladı. Sistem içi **manevralar eşliğinde** de olsa bu gelişme, sistemin gerçek sahiplerini ve bölgede **Türkiye'yi kendi politikaları eşliğinde işlevlendirme hesapları** yapan ABD'yi rahatsız etti. Sonuçta, **egemen sınıfların geniş halk yığınlarını kendi menfaatleri için alanlara sürüklemiş olması** giderek bir **çelişmeyi** beraberinde getirdi. Bu **çelişmeyi öncelikle farkedenden ve müdahale ihtiyacı duyan teknelci burjuvazi ve onların arkasındaki ABD** oldu.

İran'dan Irak'a, Afganistan'dan Lübnan'a bölgede toplam hesapları iyi gitmeyen ABD'nin, ülke içindeki gerilimi azaltma ve PKK'ye yönelik operasyonlar konusunda sunduğu **desteğin eşliğinde**, kendi politikalarını medya aracılığıyla iyimser düşüncelerle anlatarak **Amerikan karşıtlığının azaldığı bir toplum yaratma konusunda çatışan kesimleri ikna ettiği ve belirli bir uzlaşma noktasına getirdiği anlaşılıyor**. Bu süreçte öne çıkan iki olgu, AKP'ye kapatma davasının açılması ve Kanaltürk'e sunulan **desteğin geri çekilmesi** oldu. Yani bu uzlaşma sürecinde her iki tarafın sembol radikal uçları törpülenerek, ABD'nin ve işbirlikçi sermayenin **en irilerinin çıkarları doğrultusunda bir adım atıldı**.

Bu geçici uzlaşmanın tarafları kısaca, **geleneksel oligarşinin en irileri ile AKP döneminde öne fırlayan ve oligarşik nitelik kazanan kesimler** olarak özetlenebilir. Ne var ki ne AKP'nin etrafındaki **egemen sınıflar sadece dar bir oligarşiyle açıklanabilecek kadar sınırlıdır**, ne de Cumhuriyet Mitingleri'yle alanlara çıkan insanların beklentileri farklı birkaç tekel grubunun menfaatleri ile açıklanabilir. Yani, **uzun vadeli çıkarlar açısından sınıfsal anlamda geçici bir uz-**

laşma sağlanmış olmasına rağmen bu **uzlaşma, tabandaki bundan sonra da alabildiğine yoğun bir şekilde** sürecek olan mücadeleyi kapsamıyor. Kısacası bu, **halkla egemen sınıflar arasında bir uzlaşma değil, egemen sınıfların en irilerinin yeni bir oligarşik yapı anlamında uzlaşmalarıdır**.

Yaşanan uzlaşmada en etkili bileşen ABD'dir. Bu da Türkiye'ye dayalı olarak Ortadoğu'da çok önemli çıkarlarının olduğunun göstergesidir.

Doğuda İran, ABD için önemli bir sorun olmayı sürdürüyor. Türkiye'nin kuzeydoğusunda Ermenistan ve Gürcistan sorunu var. Süreç Gürcistan ile Rusya arasında sıcak çatışmayı beraberinde getirebilecek **denli ısınmış** durumda. Özellikle Kosova'daki "bağımsızlık" olayından sonra **çelişmeler hızla keskinleşiyor**. (Halkların kendi kaderini tayin etme mücadelesi, gerek yanlış önderlikler gerekse emperyalist müdahaleler nedeniyle geciktirilmekte veya yanlış kulvarlarda akıtılmaktadır. Gerçekte **çıkartları ortak olan ve kardeşçe davranması gereken halklar karşı-**

karşıya getirilebilmekte ve sonuçta bundan emperyalist ülkeler ve işbirlikçileri **karlı çıkmaktadır**.)

ABD, Karadeniz çevresinde çok önemli stratejik ortaklar elde etmiş olmasına rağmen, **Montrö Antlaşması dahil o bölgeyi askeri bir varlığa dönüştürmesinin önünde hala güçlü engeller** bulunuyor. Bunu aşabilmek için Türkiye'deki **egemen sınıflara doğrudan ihtiyacı** var. Gerçi Montrö Antlaşması, bir biçimde delinmiş sayılır. İngiltere kraliçesinin uçak gemisiyle boğazlardan geçerek İstanbul'a kadar gelebilmiş olması, Montrö Antlaşması'nın ihlal edildiği anlamına geliyor. Tabii ki bu, birdenbire Karadeniz'e Amerikan Altıncı Filosu'nun ya da bir benzerinin dolması anlamına gelmiyor. Ama yine de **antlaşmanın ihlali** anlamında önemli bir gelişmedir. Bu yönde **gelişecek imkanlar** (Karadeniz'in silahlandırılması) ABD'ye, **tek askeri tehdit gibi gördüğü Rusya'ya karşı önemli avantajlar** sağlayacaktır.

ABD'nin beklentilerinden biri de Türkiye'nin doğusunda İran'a **dönük olarak radar üssünün** kurulma-

Bu geçici uzlaşmanın tarafları kısaca, geleneksel oligarşinin en irileri ile AKP döneminde öne fırlayan ve oligarşik nitelik kazanan kesimler olarak özetlenebilir. Ne var ki ne AKP'nin etrafındaki egemen sınıflar sadece dar bir oligarşiyle açıklanabilecek kadar sınırlıdır, ne de Cumhuriyet Mitingleri'yle alanlara çıkan insanların beklentileri farklı birkaç tekel grubunun menfaatleri ile açıklanabilir. Yani, uzun vadeli çıkarlar açısından sınıfsal anlamda geçici bir uzlaşma sağlanmış olmasına rağmen bu uzlaşma, tabandaki bundan sonra da alabildiğine yoğun bir şekilde sürecek olan mücadeleyi kapsamıyor. Kısacası bu, halkla egemen sınıflar arasında bir uzlaşma değil, egemen sınıfların en irilerinin yeni bir oligarşik yapı anlamında uzlaşmalarıdır.

Devrimci yapılar, eline geçen bu fırsatı doğru değerlendirebilmek için öncelikle, kendi ihtiyaçlarını tek gündem olarak sola dayatma anlayışını bir an önce terk etmelidir. Bu süreçte, ülkedeki her gelişmede halka gerçekleri açıklama ve fiili duruş için önderlik etme görevi hiçbir nedenle ihmal edilmemeli, birliktelikler seçim ittifaklarıyla sınırlandırılmamalı, yöntem ve araçlar sınıflar mücadelesinin yakın ve uzak olasılıkları dikkate alınarak geliştirilmelidir.

sıdır. ABD bunu öncelikle İsrail'in güvenliği için istiyor. Herhangi bir sıcak çatışmada İran'ın elindeki en büyük koz, oldukça küçük bir coğrafyada bulunan ve çeşitli füzelerle vurulması mümkün olan İsrail'dir. Gerek İsrail'in Golan Tepeleri'nde konuşlandırmış olduğu, gerekse Azerbaycan'daki Rusya'ya ait radar üsleri, İran'la aradaki yüksek dağlar nedeniyle füzeleri ancak oldukça yükseldikten sonra (7-8 km) algılayabiliyor. Ondan sonra da füzeler yeteri kadar hız kazanmış olduğu için hem rota tespitinde hem de zaman anlamında yetersiz kalıyor. Bu nedenle daha füzeleri ilk kalkış anında algılayabilecek radarların Türkiye'ye kurulması, ABD için İsrail'in güvenliği bağlamında çok önemli. Son zamanlarda Kuzey Irak'ta Türkiye'ye sağlanmış olan desteğin nedenlerinden birinin bu olduğu düşünülebilir.

**OLİGARŞİK UZLAŞMA
EGEMENLERİN
SORUNLARINI ÇÖZEBİLİR
AMA GENİŞ HALK
YIĞINLARININ
SORUNLARINI ÇÖZEMEZ**

Yapılan müdahale ile sermaye kesimleri arasındaki siyasal çatışmanın geçici bir uzlaşma ile şimdilik en azından AKP'nin kapatılması sürecinin sonuna ertelendiği, ama ekonomik zemindeki çatışmanın devam ettiği görülüyor. AKP, bugün de yandaşlarına her türlü kaynak aktarmada bir adım bile

geri durmuyor. Kendi siyasal örgütlenmesini, kadrolaşmasını kalıcı hale getirmek için elinden geleni yapıyor. Ama siyasal düzeyde bu çatışma ertelenmiş durumda. Emperyalizmin temel krizinin derinleşmesiyle beraber ortaya çıkabilecek sorunlar neticesinde çatışmaların daha da derinleşeceği düşünülürse, Türkiye'de çatıda oluşabilecek oligarşik bir daralmanın belki o kesimin sorunlarını çözebileceği, ama geniş halk yığınlarının sorunlarını çözmeyeceği görülür.

Bugün en büyükler arasında geçici bir uzlaşma sağlanmış da olsa, süreç, çatışmanın her iki tarafını da etkileyerek gelişecek ve büyük bir olasılıkla, oligarşi dışında kalan burjuva katmanların büyük bir kısmının tasfiyesiyle sonuçlanacaktır.

Anımsatma yapmak gerekirse, ABD'nin krizi derinleşiyor. İngiltere'deki kriz yoğunlukla yaşanıyor. AB'de kriz belirli bir aşamaya kadar geldi. Bunlar doğru, ama krizler hiçbir zaman tek başına emperyalizmi çöküşe götürmez. Çünkü kriz derinleştikçe değişik yöntemlerle emekçilerin üzerindeki sömürü biraz daha artırılır. Yani, krizle beraber emekçiler üzerindeki baskının daha da artması, sömürünün yoğunlaşması, bunu en iyi başarabilen tekel gruplarının ayakta kalması ve diğerlerinin tasfiye olması bu tür süreçlerin niteliklerindedir. Kısacası

bu tür sorunlara/krize tekelci burjuvazinin çözümü, hemen her dönem emekçilerin üzerindeki baskı ve sömürüyü artırmak biçiminde olmuştur.

Aslında, emekçi sınıflar muhatap edilecekleri baskı ve sömürüye tepki göstermedikleri sürece, emperyalist tekeller krizin sonuçlarıyla yeterince yüzleşmez. Bilinir ki emekçi sınıfların mücadelesi olmaksızın derinleşen hiçbir kriz kendi kendine emperyalizmi çöktürmez. Böylesi dönemlerde emperyalizm kendi çöküşünü ertelemek için sürekli baskı ve sömürüyü artırabilir. Mevcut veriler, önümüzdeki süreçte krizin 1929'lardan beri karşılaşılan en kapsamlı, en derin kriz olarak yaşanacağını gösteriyor. Bu, o dönemlerde bile uygulanandan çok daha kapsamlı ve yoğun bir baskının uygulanacağını da habercisidir. Bu süreçte, sınırlı sayıdaki demokratik iktidarlar hariç, bütün dünyada siyasal iktidarların daha da gericileşmesi, faşist yönetimlerin daha da baskıcı hale gelmesi beklenmelidir.

Benzer şekilde Türkiye'de de orta ve küçük burjuva katmanlar dahil geniş emekçi halk yığınları yoğun bir tasfiye ve mülksüzleştirme eşliğinde baskı altına alınacak, uygulamaların tepki alma olasılığı oranında, yasaklardan fiili saldırılara kadar faşizmin dağarcığındaki her yöntem denenecektir. Kanaltürk'ün devre dışı bırakılması sonrasında, oraya yedeklenmiş olan kesimlerin aynı motiflerle yakın vadede bir hareket geliştirmesi zor görünüyor. Ancak, eğer AKP kapatılmaz ve ABD'nin dayatmasıyla sağlandığı düşünülen uzlaşma bir biçimde bozulursa, o zaman bir yıl önceki sürecin benzeri bir süreç yaşanabilir. Kaldı ki böyle bir tekrar da kolay olmayacaktır. Çünkü yaşanacak ekonomik kriz ve saldırılar nedeniyle hareketliliğin gündeme geleceği bir noktada, geniş halk yığınları laiklik veya Kürt karşıtlığı gibi sınıfsal içerikten yoksun

motifler etrafında değil, daha da can alıcı olan **ekonomik demokratik haklar ve sınıfsal mücadele** ekseninde bir tavır alış içine girme eğiliminde olacaktır. Ama ne yazık ki bugün Türkiye’de bu kesimleri doğru bir zeminde buluşturacak **devrimci ortak bir irade** oluşturulabilmiş değildir.

Sürecin bir özelliği de daha önce kazanılmış hakların gaspına, sömürüye ve mülkiyet değişimine bir an olsun ara verilmiyor olmasıdır. Türkiye’de her yıl ortalama 1 milyona yakın köylü topraksız kalırken sürecin hızlanarak devam ettiği artık biliniyor. Tarım büyük oranda çökerken, petrol fiyatları ülkedeki enflasyonu tırmandırıyor. **Yıl sonuna kadar yüzde 50'lere varabilecek enflasyon karşılığı bir kayıp beklenmelidir.**

IMF’ye verilen son niyet mektubunda yer alan, “Kamu emekçilerinin ücretlerini düşürmek, emekçiyi işveren karşısında ‘sosyal güvencesiz’ bırakmak, eğitim ve sağlığı hak olmaktan çıkararak metalaştırmak, köprü, otoyol dahil özelleştirilmeyen ne kaldıysa satışını gerçekleştirmek” olarak özetlenebilecek vaat paketiyle, küresel sermayenin beklentilerinin tümüne dair gerçekleştirme sözü verilmiş oldu. İşte tam da bu noktada sorun, bu uygulamalar **karşısında halkın tepkilerinin nerede yoğunlaşacağı, hangi siyasal kesimlerin etrafında odaklaşacağıdır.**

Normal şartlarda, Cumhuriyet Mitingleri’ne güç katan halk kesimlerinin son gelişmelerden sonra Tuncay Özkan, vb etrafında tekrar kümelenmesi zordur. Ancak, sınıfsal çatışmaları örgütleyecek gerçek temsilcilerin olmadığı koşullarda, küçük-burjuva radikalizminin ön plana çıkabildiği biliniyor. Bu bağlamda, Türkiye solunda geniş halk yığınlarının siyasal mücadelesini örgütlemeyi önüne koyan, böyle bir mücadelenin gerekliliğini kavrayan bir devrimci alternatif olmadığı sürece, Tuncay Özkan gibi

politika yapma özürü bir kişi sahip olduğu mevcut ilişkiler ağı vasıtasıyla tekrar ön plana çıkabilir. Bu, olanaksız değildir. Halbuki bu süreçten çıkarılan dersler ışığında bugün halk kesimlerine, sorunlarını sermaye odaklarının siyasal önderlerinden birine yedeklenerek çözemeyeceğini anlatmak çok daha kolaydır. Yaşanan dersler ışığında doğru bir politik önderlik, sadece emekçi kesimlerin değil, bu sürecin mağduru orta ve küçük sermaye sahiplerinin de tepkisini sistem karşıtı bir zemine taşıyabilir. **Süreç bu bağlamda, solun/devrimci yapıların önüne ciddi imkanlar çıkarıyor.**

AKP, yaşayabileceği tüm yıpranmalara rağmen, sahip olduğu vakıf, tarikat, vb örgütlenmeler aracılığıyla belli bir oranda kitleliliğini koruyabilir. Gelişmeler, tabandaki çözülmeye çok AKP’ye destek vermiş olan sermaye kesimlerinde bir daralmaya sebep olabilir. Oligarşik uzlaşma nedeniyle birçok kesim dışlanacağından, çatışma olasılığı da gündemde olacaktır.

Bu süreçte devrimcilerin önündeki en önemli görev, mücadelenin ne tarikat ilişkilerine ne de küçükburjuva radikallerine yedeklenmeden yürütülmesini sağlamaktır. **Bu, yapılacak bir yerel seçimde bir ya da birkaç tane belediye**

Bu süreçte devrimcilerin önündeki en önemli görev, mücadelenin ne tarikat ilişkilerine ne de küçükburjuva radikallerine yedeklenmeden yürütülmesini sağlamaktır. Bu, yapılacak bir yerel seçimde bir ya da birkaç tane belediye başkanlığını ele geçirmek gibi sembolik bir görevle yer değiştirilemeyecek kadar önemli bir görevdir. Solun iktidar hedefli bir rotaya girmesi de ancak bu şekilde geniş halk yığınlarının muhalefetinin örgütlenmesiyle mümkün olabilecektir. Bu koşullarda hiçbir yapının mevcut imkanları hafife alma veya gündemi yapay sorunlarla ikame etme lüksü yoktur.

başkanlığını ele geçirmek gibi sembolik bir görevle yer değiştirilemeyecek kadar önemli bir görevdir. Solun iktidar hedefli bir rotaya girmesi de ancak bu şekilde geniş halk yığınlarının muhalefetinin örgütlenmesiyle mümkün olabilecektir. Bu koşullarda hiçbir yapının mevcut imkanları hafife alma veya gündemi yapay sorunlarla ikame etme lüksü yoktur.

Mevcut potansiyel, doğru bir programla devrimci bir önderlik tarafından yönlendirilebilirse, devrimcilerin şu anki sübjektif konumlarının çok daha ötesinde örgütlü bir güce kısa sürede ulaşması ve siyasal dengeleri altüst edebilecek güç ve olanaklarla buluşması uzak bir olasılık olmaktan çıkacaktır.

Devrimci yapılar, eline geçen bu fırsatı doğru değerlendirebilmek için öncelikle, kendi ihtiyaçlarını **tek gündem** olarak sola dayatma anlayışını bir an önce terk etmelidir. Bu süreçte, ülkedeki her gelişmede halka gerçekleri açıklama ve fiili duruş için önderlik etme görevi hiçbir nedenle ihmal edilmemeli, **birliktelikler** seçim ittifaklarıyla sınırlanmamalı, yöntem ve araçlar sınıflar mücadelesinin yakın ve uzak olasılıkları dikkate alınarak geliştirilmelidir.

3 Haziran 2008

DEVRİMCİ HAREKET

ABD BAŞKONSOLOSLUĞU'NA YÖNELİK SALDIRININ EKONOMİ POLİTİĞİ

Bilindiği gibi 9 Temmuz'da İstinye'de ABD Başkonsolosluğu'na bir saldırı düzenlendi. Şu an'a dek saldırıya dair yapılan değerlendirmeler büyük oranda Türkiye ve ABD yetkililerinin tepkilerinden ibaret oldu. Polisiye bilgiler, cenaze törenlerine dair TV görüntüleri, "*Kahramanlara veda*" manşetleri ve çeşitli spekülasyon haberler eşliğinde yapılan yönlendirmeler, eylemi anlamayı kolaylaştıran değil güçleştiren bir işlev gördü.

Halka gerçekleri açıklamakla yükümlü devrimci yapıların son dönemlerde hemen her konuda yaşanan tutukluğu bu olayda da gözlemlendi. Bizler bu nedenle, daha önce Hrant Dink cinayetinden Cumhuriyet Mitingleri'ne kadar çeşitli konularda yaptığımız gibi bu konuda da olayın arka planını okumaya ve egemen yönlendirmelerin dışına çıkmaya yardımcı olacak içerikte bir çalışma hazırladık; **saldırının ekonomi politikasını yazdık.**

Genelde sistemin özelde ABD'nin yaşamakta olduğu krizi bugüne dek çeşitli yönleriyle değerlendirdik. Burjuva iktisatçılar genellikle bu krizi bütün öngörülerine rağmen dönemsel, kısa süreli olarak ortaya çıkan ve çok kalıcı etkileri olmadan kısa sürede aşılabilecek bir kriz olarak görmüştü. Hatta Nisan-Mayıs aylarında krizin en dip noktasına vurduğu ve geçici bir duraksamadan sonra artık krizin etkilerinin yavaş yavaş ortadan kalkacağı öngörüsü vardı. Ancak giderek daha net biçimde ortaya çıkan sonuçlarla beraber krizin, emperyalist kapitalist sistemin işleyişine ilişkin globalleşme sürecinin ken-

di iç çelişmelerinden kaynaklanan oldukça uzun süreli/kalıcı bir krize doğru evrildiğini artık yavaş yavaş bütün iktisatçılar görmüş durumda. Yapılan değerlendirmelerde bırakalım 2008'i, 2009'a dahi kayıp gözüyle bakılıyor.

Kapitalizm bugüne dek defalarca dönemsel krizlerle karşılaştı. Devresel etkilerden kaynaklanan bu krizler, bilinen mali politikalarla; kimi şirketlerin batması, el değiştirmesi sonucunda kolaylıkla aşılabiliyordu. Ancak bu kez kapitalizm, sürekli ertelenen krizlerin sonucu ortaya çıkan ve çok köklü değişimler, altüst oluşlar yaşanmadan atlatılması mümkün görünmeyen bir krizle karşı karşıya.

Bütün dünyada emekçi sınıfların satın alma gücünde bir düşüş gözleniyor. Sürekli enflasyon, bunun araçlarından sadece biridir. Daha önce de belirttiğimiz gibi emeğin maliyetinin uluslararası ölçekte aşağıya çekilmesi süreciyle birlikte, emperyalist ülkelerde de ücretlerin ihracat ekonomilerindeki düzeylere yaklaşması doğrudan doğruya satın alma gücünün düşmesine ve emperyalist kapitalist sistemde pazarın daralmasına yol açıyor. Gerçekte krizin özü budur; kredi köpüğü de Mortgage de bunun yansımalarından ibarettir. Bu bağlamda, giderek derinleşen kriz, yeni sömürge ülkelerdeki çelişmelerin keskinleşmesinin yanında gelişmiş kapitalist ülkelerde de emekçi sınıflarla egemen sınıflar arasındaki çelişmeleri derinleştirebilecek hatta giderek yeni arayışları gündeme getirebilecek niteliktedir.

Anımsanacak olursa, daha önce Avrupa Birliği Anayasası Fran-

sa'da halk tarafından reddedildiğinde bunun, halkın globalleşme sürecine tepkisiyle doğrudan ilintili olduğuna dikkat çekmiştik. Aynı şekilde bugün aldığı 32 milyar dolarla Avrupa Birliği fonlarından en fazla yararlanan ve yaşama standartlarını üst düzeye çıkarmış olan İrlanda bile, Lizbon Anlaşması'nı reddedebildi. Buna bağlı olarak Almanya ve Polonya da anlaşmayı imzalamıyor. Öyleyse önümüzdeki süreçte kriz derinleştikçe bunun çok daha ötesinde noktalara varan pek çok siyasal sonuç beklenmelidir.

Emperyalizmin giderek derinleşen ve her boyutta kendini hissettiren krizi atlatabilmedeki tercihleri neler olabilir?

Krizin, bilinen parasal politikalarla (faizlerin yükseltilmesi, düşürülmesi gibi) aşılması mümkün olmayan ve giderek her ülkedeki siyasal istikrarı (egemen sınıfların egemenliğini sürdürmedeki istikrarını) sarsabilecek boyutlardaki çelişmeleri ortaya çıkarabilen bir noktaya gelmiş olması, emperyalizmi bugüne kadar sürdürdüğü politik tercihlerden öte açılımlara zorlayabilir.

Dünya genelinde kendi ulusal çıkarlarını bir bütün olarak emperyalist kapitalist sistemin çıkarlarıymış gibi göstermeye aday böyle bir potansiyel güce (askeri, ekonomik, siyasal olarak) sahip olan tek ülkenin ABD olması, ABD'nin bu süreçteki tercihlerini önemli kılıyor. Bu bağlamda ABD'nin kendi ülkesindeki krizi aşabilmek için temel tercihlerinin dünyadaki pek çok dengeye etki edeceğini söyleyebiliriz.

ABD'nin krizi aşabilmek için

muhtemel manevra alanlarından birisi de çok geniş üretim kapasitesine sahip başka ülkeleri bu krizden en çok zarar göreceğe hale getirmek ve kendi zararını asgariye indirmektir. Diğer bir ifadeyle kendisi yerine başkalarını batırmaktır. ABD'nin böyle bir çözüm için geliştirdiği alternatif, özellikle enerji kaynakları üzerindeki güvenliği sarsmak ve enerjiyi temin etmedeki güçlükleri istediği ülkelere yaşatmaktır.

ABD'nin enerji kaynakları üzerindeki güvenliği ortadan kaldırmamasının ve bazı ülkeleri bu kaynaklardan mahrum edebilmesinin yöntemi ne olabilir?

ABD donanmalarının bütün deniz yolları üzerindeki egemenliği, kontrol edebilme özelliği düşünülürse, söz konusu yöntem için akla ilk gelen, Bush'un hemen hemen iktidar olduğu günden beri sürekli gündemde tuttuğu **İran saldırısı** oluyor. Dolayısıyla ABD'nin mevcut krizi aşmada en önemli araçlardan birisini **İran saldırısı** olarak gördüğünü mevcut verilere dayanarak rahatlıkla söyleyebiliriz.

Böyle bir saldırının petrol üzerinde ne tür etkileri olur?

Öncelikle, petrolün fiyatı 200 doları geçer. Emperyalist kapitalizmde bir özelliktir; **pahalı ürün, olmayan üründür.** Eğer bazı ülkelere petrol akışında önemli bir güçlük ortaya çıkabilecekse, o andan itibaren söz konusu güçlüğü aşabilmenin bedeli sınırsızdır. Ama ABD büyük petrol şirketleri aracılığıyla her koşulda dünyanın hemen her ülkesinden ihtiyaç duyduğu kadar petrolü istediği fiyattan edinebilme koşuluna sahiptir. Bu avantaj doğal gaz, petrol gibi enerji kaynaklarını ABD'nin elinde bir çeşit silaha çeviriyor. Benzer bir süreç olarak 1970'leri anımsayabiliriz. O süreçte de ABD, içine girilen krizi dünya petrolü üzerindeki denetimini kullanarak erteleme yoluna gitmişti.

"İşte tam bu süreçte kapitalizmin

krizi derinleştiği oranda birdenbire kapitalizmin gerçek krizini gizleyebilecek tarzda başka görüngüde bir kriz yaratıldı. Bu, 1974 petrol krizi olarak ortaya çıktı. Gerçekte ise petrol krizi, emperyalist tekeller arasında rekabetin ürünü olarak suni biçimde yaratıldı. Çünkü OPEC ülkeleri olarak ortaya çıkan ve petrol fiyatlarını aşırı derecede yükselten ülkelerin neredeyse tamamına yakını ABD işbirlikçisi siyasal iktidarlar tarafından yönetiliyordu. ABD tekelleri bu ülkedeki siyasal yapılara tümüyle egemendi. Dolayısıyla OPEC olgusunu kesinlikle ABD politikaları dışında düşünmek gerekiyor. Petrol fiyatlarının bu dönemde en az iki üç kat yükselmesiyle birlikte, petrole bağımlı olan ABD dışındaki ülkelerin ekonomileri gerilerken ABD ekonomisi krizi bir biçimde erteleyebildi." (Devrimci Hareket, sayı:26)

Geçtiğimiz günlerde İran yetkilileri "*saldırı durumunda petrolü bir silah olarak kullanacak mısınız?*" sorusuna "*Eğer bir ülke açıktan bir saldırıya uğramışsa, bir işgalle yüz yüze kalmışsa bütün kaynaklarını askeri amaçla kullanmak zorundadır. Bundan petrol yatakları da ulaşım yolları da zarar görebilir.*" biçiminde yanıt verdi.

Böyle bir saldırı özellikle petrol

ulaşımı üzerindeki güvenceyi ortadan kaldıracaktır. İran denizdeki tüm araçları yok edilse dahi, denizi mayınlamaktan füze kullanmaya kadar çeşitli yöntemlerle Basra Körfezi'nden petrol çıkışını hatta Umman Denizi'ndeki petrol seviyatını uzun süre engelleyebilir. Bundan öncelikle bu bölgeden gidecek petrole bağımlı olan Hindistan, Çin ve Japon ekonomileri etkilenecektir.

ABD, saldırması halinde Irak'taki gibi bir işgali değil, birkaç günlük hava saldırısıyla İran'ın petrol ve doğalgaz alt yapısını çöktürmeyi amaçlayacaktır. Bu olasılık giderek güçleniyor. Çünkü kriz artık doğrudan doğruya ABD'nin dünyadaki varlığını, egemenlik ilişkisini; askeri, siyasi ve ekonomik açıdan tehdit eder hale gelmiştir. Bu bağlamda saldırıyı, kendisine rakip olan ülkelerin ekonomilerini geriletmeye, kendi ekonomisinin önündeki tıkanmayı aşmaya hizmet edebilecek bir araç olarak görüyor. Tabii bu şimdilik bir olasılıktır. Dolayısıyla mutlak olarak görülmesi doğru değildir. Ancak kriz derinleştikçe bu olasılığın güçleneceğini söyleyebiliriz. Sistemi en ince ayrıntısına kadar bilen "akıl hocaları" ve burjuva ekonomistler bugüne dek krizi atlatabilmenin bir başka

Irak işgali ile birlikte, ABD karşıtlığının en üst noktaya çıktığı Ortadoğu'da, tepkinin cisimleştiği yer Irak oldu. Çok farklı siyasal eğilimlerin sürdürdüğü direniş, Irak'ı ABD için içinden çıkılmaz bir bataklığa dönüştürdü. ABD'nin Irak bataklığından nasıl kurtulacağını tartıştığı bir dönemde T. Erdoğan'ın, ABD'nin Irak'taki taşeronluğuna soyunması ve 18 yıl sonra gündeme gelen ziyaret, ABD ve Türkiye karşıtlığını zirveye çıkardı. İşte İran'a müdahalenin de tartışıldığı bu günlerde ABD Başkonsolosluğu'na yapılan saldırıyı Ortadoğu'daki ABD-Türkiye işbirliğine duyulan bir tepki mesajı olarak okumak gerekiyor.

“Her eylemi El Kaide ile açıklamaya çalışmak, halkların nezdinde yıpratılması daha kolay olduğu ve hedef şaşırtmaya yaradığı içindir. Kendilerine yönelik her eylemi gayrimeşru ve terörist olarak niteleyen emperyalist güçler ve işbirlikçileri, Irak’ta bir vatan savunmasının olduğu ve bu çerçevede gelişen eylemlerin, yapanın kimliğinden bağımsız olarak bir meşruiyet taşıdığı biçimindeki gerçekliği çeşitli çabalarla gölgeleme gayreti içindedir. Bu nedenle, Türkiye’de patlayan bombalar dahil, eylemler; “balistik inceleme” adı altında yansıtılan bilgilerin etkisine girmeden, hangi politikanın devamı olduğu ve nasıl bir gerçekliğe tekabül ettiği noktasından hareketle değerlendirilmelidir.”
(Devrimci Hareket, 2004)

alternatifini önerebilmiş değildir. İşte ABD’nin böyle bir saldırının alt yapısını oluşturmada en önemli araçlarından birisi Türkiye’dir.

5 Kasım sonrasında Türkiye-ABD ilişkilerinde ne tür değişimler gözlemlendi?

Bugünkü koşullarda Türkiye, Ortadoğu’da ABD’nin İsrail’le beraber en yakın işbirliği yapabileceği ülkedir. Artık ABD’nin Suriye, Suudi Arabistan ve Körfez ülkelerini Irak saldırısında olduğu kadar rahatlıkla askeri manevra alanı olarak kullanamayacağını düşünüyoruz. Yoğun bir Şii nüfusa sahip olan ve İran’la önemli sorunlar yaşamayan bu ülkeler, saldırıda basamak olmayı tercih etmeyecektir. Irak’ın Kuveyt’i işgali, vb gelişmeler o süreçte kutuplaşmaları keskinleştirmişti. Bu nedenle o günkü dengele-re bakıp İran’a karşı aynı oranda bir işbirliği beklenmemelidir.

Mevcut tüm veriler, muhtemel bir İran saldırısında ABD’nin, Türkiye hava sahasını ve bazı olanaklarını yaygın biçimde kullanacağını gösteriyor. Örneğin, İran saldırısının büyük olasılıkla bazı taktik nükleer silahların da kullanılmasını gerektirecek olması sebebiyle de Türkiye hava sahası ve İncirlik

zorunlu bir tercih olarak gündeme gelecektir.

Yaklaşık 8 aydır, yani 5 Kasım sonrasında “Türkiye ABD ilişkilerinde ne oluyor?” sorusunu sorduran ve başbakana “ABD ile her konuda anlaştık” dedirten; ABD’nin Kürt politikası dahil ülkedeki egemen sınıf ilişkilerine bakışını değiştiren gelişmeleri anlamak, Türkiye’de yaşanan sıcak gelişmeleri anlamayı ve gündemi doğru okumayı sağlayacaktır.

Bilindiği gibi ABD, Türkiye’de AKP’yi bütün Ortadoğu’daki İslam ülkelerine örnek olabilecek bir ılımlı İslam modeli için pilot olarak belirlemişti. Ancak bu politika sanıldığı kadar aksine ne Türkiye’de ne de Arap ülkelerinde istenen sonuca ulaşmadı. Arap ülkeleri ile Türkiye arasında tarihsel kökenden (Osmanlı imparatorluğu döneminden) kaynaklanan bir karşıtlık vardır. Dolayısıyla Türkiye’nin Arap ülkeleri için ne İslami ne de başka anlamda görünür vadede örnek bir model ülke olma olasılığı yoktur. Çünkü Türkiye’deki egemen sınıflarla Arap egemenleri arasında daima bir güvensizlik oluşmuş ve bu güvensizlik bugüne dek varlığını korumuştur.

İlimli İslam’ın, Türkiye’de başarılı olsa dahi, BOP kapsamında diğer ülkelere örnek gösterilebilecek bir model haline gelebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki bu modelin Türkiye’deki sınıfların varolan gelişmelerini keskinleştirmekten öte bir işlevi olmadığı geçen yıl yaşanan cumhuriyet mitingleri ve sonrasındaki gelişmelerle ortaya çıkmıştır. Gerçi ABD’nin AKP’den öte ilimli İslam’a ve de Fethullah Gülen’e yüklediği işlev yeni değildir. Dünyada ideolojilerin yok edilmesi ve yerine dini ideolojinin konulması gibi bir süreçte, İslam âlemini ortak bir iradenin etrafında toplayabilmek, yani bir tür papalık gibi ortak bir irade oluşturup bu iradenin ortasına bir tarikat liderini (Fethullah Gülen’i) koymak ve onu papayla eşdeğer bir statüde İslam âlemine kabul ettirip çok daha genel bir ideolojik hegemonya sağlamanın aracı olarak bundan yararlanmak, ABD’nin en az 20 yıldır süregelen hesaplarından biridir. Hatta bugün de derinleşen krizin, başta ABD olmak üzere emperyalist ülkelere, egemenliklerini ve sömürülerini sürdürmede çok daha değişik araç ve yöntemleri kullanmayı dayattığı görülüyor. Geleneksel ekonomik, siyasal ve askeri ‘zor’ yöntemlerinin yanında, din de giderek daha büyük oranda, emperyalist sömürünün sürdürülmesinde, uluslar arası ilişkilerin yeniden biçimlendirilmesinde, sınıf gelişmelerinin gizlenmesinde araç olarak kullanılır hale geldi. Özellikle önemli petrol ve doğalgaz kaynaklarına ve temel iletim hatlarına sahip Ortadoğu ve Hazar Havzası’na yönelik politikalarda siyasal İslam, kısa, orta ve uzun vadeli planlarda, yoğunlukla kullanılıyor. Ortadoğu ve Kafkaslar’da, İslam’ı siyasal bir araç olarak kullanan pek çok siyasal odaktan söz edilebilir. İran’daki Mollalar’dan, Afganistan’daki Taliban’a, Suudi Vahabi tarikatından El-Kaide, Hizbullah ve Hamas’a kadar pek çok ülke ve siyasal yapıda din, temel siyasal bir

araç olarak kullanılıyor.

İşte bu bölgesel toplam içinde ABD'nin Ortadoğu'ya BOP kapsamında, ılımlı İslam modelini de içeren, pek çok araç ve yöntemi kullanarak yaptığı "yeniden şekillendirme" müdahalesinin, bölgenin siyasal aktörlerince tepkisiz karşılanması mümkün değildi. Özellikle, bölgede hiç sevilmeyen Fethullah Gülen ve Türkiye'yi de kullanarak, ellerindeki en önemli silahı - dini - ellerinden almayı hedefleyen bir müdahale, her an her biçimde yanıt görebilirdi.

Irak işgali ile birlikte, ABD karşıtlığının en üst noktaya çıktığı Ortadoğu'da, tepkinin cisimleştiği yer Irak oldu. Çok farklı siyasal eğilimlerin sürdürdüğü direniş, Irak'ı ABD için içinden çıkılmaz bir bataklığa dönüştürdü. ABD'nin Irak bataklığından nasıl kurtulacağını tartıştığı bir dönemde T. Erdoğan'ın, ABD'nin Irak'taki taşeronluğuna soyunması ve 18 yıl sonra gündeme gelen ziyaret, ABD ve Türkiye karşıtlığını zirveye çıkardı. İşte İran'a müdahalenin de tartışıldığı bu günlerde ABD Başkonsolosluğu'na yapılan saldırıyı Ortadoğu'daki ABD-Türkiye işbirliğine duyulan bir tepki mesajı olarak okumak gerekiyor.

Eylemi kimin veya kimlerin yaptığı, çatışmada ölen eylemcilerin nerede ikamet ettiği, yurtdışına kaç kez çıktığı, vb bilgiler Vali'nin kendi ihtiyacıdır. Devrimciler ve halk, eylemi politik sonuçlarıyla değerlendirmelidir. Ergenekon davasıyla ilişkilendirmek de bir anlamda Ergenekon'a ABD karşıtlığı atfetmektir ki bu başlı başına bir yanılgıdır. Gerçekte ne Ergenekoncular ABD karşıtıdır, ne de polisler aralarında birbirini vuracak denli çelişme vardır. O dava öncelikle AKP'nin ihtiyacıdır. Ve ihtiyaç değiştiği oranda diğer benzer davalar gibi sönerek ortadan kalkması beklenmelidir. AKP eksensiz yayın yapan medyada Sabancı Eylemi'nden Sivas Katliamı'na, Uğur Mumcu

cinayetinden kayıplara kadar geniş yelpazede bir **aynılaştırma** yapılması ve "temiz eller" benzetmesi, davanın kimin ve neyin ihtiyacı olduğunu ele veren bir durumdur.

Daha önce de söylediğimiz gibi bu yaz sıcak geçecek. Dünya, bölge ve ülke sorunları kesişme halinde halkın sırtına binecek yükleri çoğaltan bir içerikte büyüyor. Bu demiri tersine bükmenin birinci koşulu devrimcilerle halkın buluşmasıdır. Bunun yolu ise, sorunları doğru tanımlamak ve örgütsel modeller dahil tüm araçları, halkın sorunlarına çözüm temelinde biçimlendirmektir. Sorunları fotoğraf çeker gibi salt tanımlamak çözüm için nasıl yeterli değilse, hangi soruna nasıl bir çözüm önerdiğini söylemeyen ve gerçekte kurucularının ihtiyacı olan Çatı Partisi biçimindeki örgütsel araçlar da doğru ve yeterli değildir.

Bizleri, dünyanın her köşesinde ezilenlerin tüm sorunları ilgileniyor. Ama yarınımıza doğrudan etki yapan Afganistan, Irak, İran daha çok ilgileniyor. Vali, daha önceki benzer eylemlerde olduğu gibi eyleme dair kanaatleri yönlendirmek için, hiçbir araştırmaya ihtiyaç duymadan hemen El Kaide'den söz etti. Anımsayalım, benzer bir açıklama 2004'te HSBC ve İngiliz Konsolosluğu vurulduğunda yapılmış ve biz o zaman da uyarılmıştık.

"Her eylemi El Kaide ile açıklamaya çalışmak, halkların nezdinde yıpratılması daha kolay olduğu

Halka gerçekleri açıklamakla yükümlü devrimci yapıların son dönemlerde hemen her konuda yaşanan tutukluğu bu olayda da gözlendi. Bizler bu nedenle, daha önce Hrant Dink cinayetinden Cumhuriyet Mitingleri'ne kadar çeşitli konularda yaptığımız gibi bu konuda da olayın arka planını okumaya ve egemen yönlendirmelerin dışına çıkmaya yardımcı olacak içerikte bir çalışma hazırladık; saldırının ekonomi politikini yazdık.

ve hedef şaşırtmaya yaradığı içindir. Kendilerine yönelik her eylemi gayrimeşru ve terörist olarak niteleyen emperyalist güçler ve işbirlikçileri, Irak'ta bir vatan savunmasının olduğu ve bu çerçevede gelişen eylemlerin, yapanın kimliğinden bağımsız olarak bir meşruiyet taşıdığı biçimindeki gerçekliği çeşitli çabalarla gölgeleme gayreti içindedir. Bu nedenle, Türkiye'de patlayan bombalar dahil, eylemler; "balistik inceleme" adı altında yansıtılan bilgilerin etkisine girmeden, hangi politikanın devamı olduğu ve nasıl bir gerçekliğe tekabül ettiği noktasından hareketle değerlendirilmelidir." (Devrimci Hareket, 2004)

O gün Irak bağlamı yaptığımız ve bugün tüm bölge için ihtiyaç haline gelen çağrıyla yineliyoruz.

"Irak'taki direniş, haklı ve gerekli bir direniştir. İşgalciler ve tüm ortakları gayrimeşrudur. Bu, direniş öznelere kimliğinden bağımsız bir olgudur. Türkiye halkları, üçüncü sınıf polisiye senaryoların etkisine girmeden, gelişmeleri neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirebildiği ölçüde, gerçek dostlarının; emperyalizme uşaklığı meslek edinmiş bir avuç asalak değil, omurlarını koruyarak emperyalist boyunduruğu reddeden halklar olduğunu görecektir." (Devrimci Hareket, 2004)

16 Temmuz 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

GÜNGÖREN'DE DÖKÜLEN KANIN SORUMLUSU ABD VE TÜRKİYELİ İŞBİRLİKÇİLERİDİR

ABD Başkonsolosluğu'na yönelik saldırı sonrasında yaptığımız değerlendirmede, "Irak işgali ile birlikte, ABD karşıtlığının en üst noktaya çıktığı Ortadoğu'da, tepkinin cisimleştiği yer Irak oldu. Çok farklı siyasal eğilimlerin sürdürdüğü direniş, Irak'ı ABD için içinden çıkılmaz bir bataklığa dönüştürdü. ABD'nin Irak bataklığından nasıl kurtulacağını tartıştığı bir dönemde T. Erdoğan'ın, ABD'nin Irak'taki taşeronluğuna soyunması ve 18 yıl sonra gündeme gelen ziyaret, ABD ve Türkiye karşıtlığını zirveye çıkardı. İşte İran'a müdahalenin de tartışıldığı bu günlerde ABD Başkonsolosluğu'na yapılan saldırıyı Ortadoğu'daki ABD-Türkiye işbirliğine duyulan bir tepki mesajı olarak okumak gerekiyor." demiştik. Özellikle Irak işgali sonrasında bölgede "bombaların patlaması",

kitlesel katliam ve yıkımlar bir siyaset tarzı haline geldi. Bunun müsebbibinin genelde emperyalizm, özelde ABD olduğunu bilmek için siyaset bilimine dair asgari bilgiye sahip olmak yeterlidir. Tam da bu bağlamda dönem dönem yaptığımız açıklamalarda, BOP çerçevesinde veya Irak'a saldırı anlamında gündeme gelen ABD'nin bölgesel politikalarına yedeklenme olasılıkları karşısında Türkiye'nin o ateş çemberinin içine düşmüş olacağını ve rüzgar ekenin fırtına biçeceğini söylemiştik.

Ne var ki, "bir koyup üç alma" (gerçekte ise halkın can güvenliği dahil her şeyi paraya tahvil etme) kültürüyle hareket eden egemenler için, insanların doğrudan veya dolaylı olarak zarar görmesi, yaşamını yitirmesi (dökülen timsah gözyaşları dışında) hiçbir zaman sorun olmamıştır. Bu nedenle İstin-

ye'deki Başkonsolosluk saldırısını da "terör" edebiyatıyla geçiştirip işbirliği yolunda adımlarını atmaya sürdürmüştür. İşte tam da bu noktada gündeme gelen Güngören'deki patlamaları/katliamı, konsolosluk saldırısını hazırlayan koşullardan bağımsız düşünmemek gerekiyor.

Türkiye, ABD taşeronluğuna soyunduğu oranda bölgede örgütlü güçlerin hedefi haline geliyor. Anımsanacak olursa, Irak'ta imzalanan "Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği" anlaşması, T. Erdoğan tarafından "Irak'ın Türkiye'den beklentileri vardı. Bunların karşılanması Irak için de bizim için de iyi oldu" biçiminde değerlendirilmişti. İşte bu gelişmenin sıradan bir ziyaret gibi algılanıp geçilmesi ve başkonsolosluk saldırısının bölgedeki ABD-Türkiye işbirliği ile ilişkilendirilememesi, sonradan gelen Güngören bombalamasının da yanlış okunmasını veya egemen yönlendirmelerin etkisinde kalınarak değerlendirme yapılmasını beraberinde getirdi.

Saldırı sonrasında egemen koronun "PKK terörü", vb yönlendirmeleri, her zamanki sınıfsal duruşları nedeniyle şaşırtıcı olmamıştır. Bu tür durumlarda halkı aydınlatarak doğru yönlendirmesi gereken devrimci demokrat yapılar ise, saldırıyı kınayıp "kontrgerilla" vurgusu yapmaktan öteye gitmemiştir. Hangi sebeple olursa olsun bu tür eylemlerin savunulamayacağına vurgu yapmak tabii ki bir gerekliliktir. Ne var ki eylemin kimlerin ihtiyacı olduğu vurgulanmayıp bu konuda belirli bir tanımlama ölçü-

Sonuç olarak, bugün yaşanan ortamda, hiçbir sınıfın siyasal temsilcilerinin, siyasal krizi derinleştirerek, toplumun kontrol edilemeyecek refleksler vermesine yol açabilecek bir hamleden çıkarı yoktur. Bu nedenle, Güngören'deki bombalama olaylarının ülkedeki sınıflar mücadelesinin ihtiyaçlarının bir ürünü, uzantısı olduğunu düşünmüyoruz. Ergenekon tartışmaları ile iyice ayyuka çıkmış 'Gladyo' türü yapılar için de, kendisini iyice deşifre edecek bu tür bir eylem, şu an için bir ihtiyaç değildir. Bu nedenle bombalamada, Türkiye'nin ABD taşeronu olarak Ortadoğu'da, özellikle Irak'ta daha fazla rol almasının etkili olduğunu düşünmüyoruz.

sü ortaya konmadığı zaman, herkes durduğu yerden katliamı kınayıp kendini dışında tutan şeyler söyleyeceği için halkın tepkisi soyut bir tetikçiye yönelmekten öte gidemeyecektir.

Özellikle Ergenekon davasının yanlış okunmasının özelde devrimci demokrat yapıların genelde halkın yanlış bir tercihle AKP, vb yapılara yedekleneceğine dair yaptığımız tüm uyarılara rağmen bu konuda ısrarlı adım atanların sayısı ne yazık ki artarak çoğalıyor. "Darbeye karşı 70 milyon adım" platformuna katılmayan ESP, Güngören saldırısına dair çeşitli gazetelerde (Taraf Gazetesi dahil) verdiği ilanla aslında Ergenekon'u yanlış değerlendirdiğini ve gerçekte bir temizlik olduğuna inandığını gösterdi. Devrimci yapıların bundan sonra bir kez daha böyle vahim bir hataya düşmemesi için yazının bazı ayrıntıları üzerinde durmak istiyoruz.

"*Vatan, Millet, Sakarya/ Adapazarı, Beypazarı, Bitpazarı' hamasetiyle başlattıkları kirli ve kanlı sefer, 'Yüksekova, Susurluk, Şemdinli/ Ergenekon, Tuğgenekon, Orgenekon' durağında bitti. Artık yolun sonuna geldiler. Suçüstü yakalandılar.*" diyor ESP. Bu yaklaşım niyetten bağımsız olarak Ergenekon davasının etkili olduğu ve Türkiye'de bu tür kirli ilişkilerin sonuna geldiği imajı üzerine kurulmuştur.

Hayır dostlar, ne yazık ki yolun sonuna gelmiş değiller, çünkü onları yolun sonuna getirecek örgütlü halk gücü oluşmuş değildir. Devlet, yukarıdan aşağı biçimlenmiş faşist bir örgütlenme olduğu için, Veli Küçük ayrık değil olağan bir tiptir ve yerini dolduracak binlerce örneği vardır. Bu gerçeklik kavranmadığı sürece burjuva gazetelerin her gün "Veli Küçük Dev Sol'la şunu da yaptı..." biçiminde attığı akhevvel manşetler de ciddiye alınmaya başlanır.

"*Şimdi yaktıkları köylerin, bom-*

Pratik ve askeri açıdan ise, bu eylem türü, ülkede bugüne kadar yapılan eylemlerden farklıdır.

Bugüne kadar yapılan eylemlerde, asıl amaç, eylemin siyasal sonuçları idi ve mesaj daha çok, karar alma mekanizmalarında yer alan yapılara yönelikti. Bu saldırıda ise, son tahlilde yine karar alıcılara mesaj veriliyor olsa da doğrudan 'katliam' amacı güdülmüş ve "Türkiye'yi Irak'a çeviririz" güç gösterisi eşliğinde, halkta oluşturulan korku ve yılgınlığın da iktidara baskı oluşturması amaçlanmıştır.

baladıkları gazetelerin, öldürdükleri aydınların hesabını verecekler Kürtler'e." diyor ESP. Öncelikle belirtelim ki bu hesap, sadece Kürtlere değil bütün bir halka verilecektir. İkincisi böyle bir hesabı almak için ne mevcut Kürt örgütülüğü ne de genelde devrimci demokrat basınç yeterlidir.

Bu şekilde devam ediyor ESP'nin ilanı ve toplamda bugüne dek sistem tarafından halka karşı, hapisaneler dahil işlenen her suçun hesabının sorulabileceği bir an'ın geldiği imajı veriliyor. Böylece sık sık yapıldığı gibi olguya içerdiğinden öte işlevler yüklenmiş ve en hafif olasılıkla halk yanıltılmış, yanlış bir beklenti içine sokulmuş oluyor.

İlandaki bir diğer sorun, eylemin yanlış okunmuş olmasıdır. Son dönemlerde gerek bu tür eylemlerin gerekse Ergenekon gibi olguların yanlış okunuyor olması, solda bir yöntem sorununa da işaret eder. Bu durum ya ezberle hareket edildiğinin ya da eyleme dair tekil kimi görüntü ve yönlendirmelerin etkisinde kaldığının göstergesidir. İşte tam da bu nedenle, konsolosluk saldırısında olduğu gibi ortaya çıkan sonucu, onu hazırlayan nedenlerden ve dolayısıyla gerçek müsebbiplerden ayrı düşünmemek için, bütünlüklü bir bakışa ihtiyaç vardır.

Türkiye'de ekonomik ve siyasal

kriz giderek derinleşiyor. 2001'deki krizden en fazla etkilenen bankacılık ve finans kesimi, artan "yabancı" payının ve "deneyimin" de etkisiyle bu kez daha hazırlıklı görünüyor. Bu nedenle faiz artırımını, vb. yöntemlerle krizin yükünü diğer kesimlere aktarma yoluna gidecektir.

Daha çok reel sektör olarak tanımlanan üretim ve ticaret kesimini etkileyecek gibi görünen krizin çok geniş kesimlerin yaşamını alt-üst etmesi ve etkilerinin yıkıcı olması beklenmelidir. Ülkemizde bugüne kadar yaşanmamış düzeylere varacak olan krizin siyasal sonuçlarını ise bugünden tahmin etmek güç.

Bugün ülkemizde derinleşen ekonomik krizin yanında, yaşanan siyasal kriz ile birlikte, bir 'siyasal temsil' sorunu da yaşanıyor. Ve sanılanın tersine AKP tabanı bu sorunlardan muaf değildir.

Oldukça geniş bir kesimin temsilcisi olarak siyasete başlayan AKP, gelinen noktada, Körfez sermayesi ile de desteklenen oligarşik bir kesimin temsilciliğine kadar daralmış durumda. AKP'nin 'bilinen' tabanında artık, 'cemaat' olgusu da, 'AB rüyası' da yeterince birleştirici değil. Krizin etkisi ve 'gelecek' kaygısı bu kesimler için de temel sorun haline gelmiş durumda. (Abdullatif Şener de öncelikle bu kesimlere yönelik politika yapmaya çalışıyor.)

“Çok sıcak geçecek” dediğimiz yaz aylarının içindeyiz. Süreç, sorunları büyütür ve algı bulanıklığını arttırarak gelişiyor. Bu nedenle “kahrolsun emperyalizm” demek yetmiyor, krizden söz etmek, yaklaşan tehditlerin boyutuna dair yeterli veri sunmuyor. Sistemden ve genelde emperyalist politikalardan soyutlanmış AKP karşıtlığı, bir şey ifade etmiyor. Bu koşullarda devrimcilere ikili bir görev düşüyor. Birincisi, gerçekler çok net ve anlaşılır bir dille anlatılmalı; ikincisi, halkın öfkesinin hedef şaşırması için, Güngören katliamı dahil verilen her kaybın ve yaşanan her acının müsebbipleri doğru tanımlanmalıdır. Ortadoğu’da kan ve gözyaşını yaşamın parçası haline getiren emperyalizmdir. Emperyalizmin bölge politikalarına yedeklenen ve halklara karşı politikaların taşeronluğuna soyunan Türkiyeli işbirlikçi egemenler, ateş çemberinin genişlemesine zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle bundan sonra yaşanacak olan Ortadoğu bağlamı saldırıların sorumluluğu öncelikle onlara ait olacaktır.

AKP açısından kapatma davasından çok, dayandığı oligarşik yapının ve emperyalizmin çıkarlarının yaklaşan kriz ortamında nasıl korunabileceği daha önemli/öncelikli durumda. Çünkü, sürdürülen ekonomik politikalar büyük oranda tıkandı. Sonbahardaki olası konjonktürel gelişmeler körfez sermayesinin girişini de azaltabilir.

Ne halk yığınlarının beklentilerine uygun politikalar üretebilen, ne de belirli bir sermaye kesiminin desteğini alabilen CHP ise, en ‘tabansız’ parti konumunda. Bu nedenle bir sorun/tehdit olarak görülüyor.

AKP politikaları ile konumları sarsılan geleneksel oligarşi ise, yaşadığı siyasal temsil sorununda, ‘ergenekon’ senaryoları nedeniyle açmazda.

Emekçi halk kesimlerine gelince, zaten uzun zamandır siyasal dü-

zeyde temsil edilmiyor.

Sonuç olarak, bugün yaşanan ortamda, hiçbir sınıfın siyasal temsilcilerinin, siyasal krizi derinleştirerek, toplumun kontrol edilemeyecek refleksler vermesine yol açabilecek bir hamleden çıkarı yoktur. Bu nedenle, Güngören’deki bombalama olaylarının ülkedeki sınıflar mücadelesinin ihtiyaçlarının bir ürünü, uzantısı olduğunu düşünmüyoruz. Ergenekon tartışmaları ile iyice ayyuka çıkmış ‘Gladyo’ türü yapılar için de, kendisini iyice deşifre edecek bu tür bir eylem, şu an için bir ihtiyaç değildir.

Bu nedenle bombalamada, Türkiye’nin ABD taşeronu olarak Ortadoğu’da, özellikle Irak’ta daha fazla rol almasının etkili olduğunu düşünüyoruz.

Türkiye’nin PKK sorununu ve Kuzey Iraklı Kürt oluşumlarla sorunlarını ABD desteğiyle çözme

çabası ve Sünni Araplar üzerinden Irak’a müdahalesi, pek çok siyasal yapıyı tedirgin ediyor.

Pratik ve askeri açıdan ise, bu eylem türü, ülkede bugüne kadar yapılan eylemlerden farklıdır. Bugüne kadar yapılan eylemlerde, asıl amaç, eylemin siyasal sonuçları idi ve mesaj daha çok, karar alma mekanizmalarında yer alan yapılara yönelikti. Bu saldırıda ise, son tahlilde yine karar alıcılara mesaj veriliyor olsa da doğrudan ‘katliam’ amacı güdülmüş ve “Türkiye’yi Irak’a çeviririz” güç gösterisi eşliğinde, halkta oluşturulan korku ve yılgınlığın da iktidara baskı oluşturması amaçlanmıştır.

“Çok sıcak geçecek” dediğimiz yaz aylarının içindeyiz. Süreç, sorunları büyütür ve algı bulanıklığını arttırarak gelişiyor. Bu nedenle “kahrolsun emperyalizm” demek yetmiyor, krizden söz etmek, yaklaşan tehditlerin boyutuna dair yeterli veri sunmuyor. Sistemden ve genelde emperyalist politikalardan soyutlanmış AKP karşıtlığı, bir şey ifade etmiyor. Bu koşullarda devrimcilere ikili bir görev düşüyor. Birincisi, gerçekler çok net ve anlaşılır bir dille anlatılmalı; ikincisi, halkın öfkesinin hedef şaşırması için, Güngören katliamı dahil verilen her kaybın ve yaşanan her acının müsebbipleri doğru tanımlanmalıdır.

Ortadoğu’da kan ve gözyaşını yaşamın parçası haline getiren emperyalizmdir. Emperyalizmin bölge politikalarına yedeklenen ve halklara karşı politikaların taşeronluğuna soyunan Türkiyeli işbirlikçi egemenler, ateş çemberinin genişlemesine zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle bundan sonra yaşanacak olan Ortadoğu bağlamı saldırıların sorumluluğu öncelikle onlara ait olacaktır.

Güngören’de saldırıya uğrayan halkımızın acısını paylaşıyoruz.

31 Temmuz 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

KAFKASLAR'DA ÇÖZÜM ÖZNESİ NE ABD, NE AB, NE DE RUSYA'DIR

Gürcistan'ın 8 Ağustos'ta Güney Osetya'ya yaptığı saldırıyla ateşlediği fitil, bölgede patlamaya hazır tüm potansiyelleri harekete geçirdi. Saldırı binlerce insanın ölümüne ve yerleşim alanını terk etmesine sebep olurken, benzer olaylarda olduğu gibi, dezenformasyon ve yönlendirmelere çeşitli kesimlerin durduğu noktadan bakışı da eklenince, gelişmelerin doğru okunması güçleşmiştir.

Savaşı, "Güney Osetya'nın başkenti Tshinvali'yi özgürleştirmeye başladık" mesajıyla başlatan, "İngilizceyi Bush'tan daha iyi konuşan adam" Saakashvili'nin bu hamlesini, işbirlikçisi olduğu ABD'den veya Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattının çıkar bileşenlerinden olan Türkiye'den bağımsız değerlendirmek mümkün değilse de bu görünür bağlar gelişmeleri açıklamaya/anlamaya yetmiyor. Bölgenin iç içe geçmiş dinamikleri ve muhtemel yöneliminin öngörülmesi güç potansiyelleri sebebiyle, projeler, mimarlarını yanılta sonuçlar verebiliyor. Çeçenya sorununu 24 saat içinde çözeceğini söyleyen Yeltsin'in veya Abhazya sorununu bir operasyonla çözeceğini iddia eden Shevardnadze'nin akıbeti bu konuda sadece birer örnektir. Bu nedenle, bölgede atılan adımlar genellikle belirli bir hesap ve dikkate dayanmaktadır. Bu hesaplar da bölgenin ekonomi politikasında gizlidir.

Dünyada enerji kaynaklarının ve güvenliğinin gündemin baş sıralarına yerleşmiş olması, Ortadoğu'ya olduğu gibi Hazar Havza-

sı'na da ilgiyi artırmış, özellikle AB ve ABD ile Rusya arasındaki enerji gerilimini her an sıcak çatışmalara dönüşecek denli ısıtmıştır.

Bilindiği gibi Rusya, bölgedeki enerji trafiğini büyük ölçüde kendi denetiminde tutuyor. ABD ise, Rusya'yı kuşatma ve Rusya'nın denetimi dışında enerji taşıma güzergahları oluşturma çabasındadır. Örneğin Türkmen gazı için Rusya istikametine alternatif olan boru hattı projeleri bunlardan sadece biridir. Benzer şekilde, "AB, petrol ihtiyacının yüzde 25'ini, doğalgazının da yüzde 50'sini karşılayan Rusya'dan kendini uzaklaştırmak istiyor ve dünyada kullanılmamış birkaç petrol bölgesinden biri olan Orta Asya'yı hedefliyor." (The Independent Gazetesi, Claire Soares, 12 Ağustos 2008) Bu bağlamda bırakalım bölgeyi, salt Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattının ekonomi politikası bilinmeden gelişmeler açıklanamaz. Hazar petrolünü Rusya'yı devre dışı bırakarak Batı'ya

taşıyan bu kullanışlı tek güzergah, aynı zamanda Rusya'yı güneyden, İran'ı kuzeyden kuşatma projesidir. Olası bir kriz veya çatışma durumunda, NATO'ya hattın güvenliği gerekçesiyle söz konusu ülkelere asker yerleştirme imkanı da tanıyan hat için, ekonomik olandan çok siyasal atıflarda bulunmaktadır.

Aslında ABD'nin nüfuz alanlarını geliştirmek, pazarları ele geçirmek ve stratejik alanlardan stratejik ürün ve kaynaklara kadar çıkarının söz konusu olduğu noktalarda etkili olmak için hangi enstrümanlara başvurduğu; "Balkanlaştırma"dan ve BOP'tan ne anlaşılması gerektiği kavrandığı oranda, Kafkaslar'da neler olduğuna dair isabetli değerlendirmeler yapmak mümkün hale gelir.

Emperyalizmin Balkanlar'da yaptıkları, Ortadoğu ve Kafkaslar'da ne yapmak istediğinin göstergesidir. Emperyalizm serbest bölgeleri önceleri kimi ülkelerde küçük

bi güçlerden birine yedeklenerek çözmeye kalkması, çözümsüzlüğü büyüten bir etki yapmakta, emperyalizme halkları karşı karşıya getirme şansı vermektedir.

GÜRCİSTAN'IN GÜNEY OSETYA'YA SALDIRISI ABD'İN BÖLGEYE MÜDAHALESİDİR

Gürcistan'daki kukla iktidarın ABD'den bağımsız hareket edemeyeceği hemen herkesçe biliniyor olmasına rağmen, gerek basına yansıyan haberlerde gerekse yapılan yorumlarda sorun Gürcistan'ın (hatta Saakashvili'nin) irade ve tercihleri bağlamında yansıtıldı. (Saldırımı ülke içindeki veya AB ve NATO süreçlerindeki tıkanmaları aşmanın bir aracı olarak görmek gibi)

Böylesi durumlarda eline kalem alan veya ağızını açan hemen herkesin bir stratejist edasıyla fikir belirtmesi, algıyı güçleştiren önemli etmenlerden biridir. Dikkat edilirse bu konuda yapılan değerlendirmelerin hemen hepsinde Gürcistan, **hesapsız bir adım atıp tuzığa düşmüş bir ülke** olarak alındı. Bu, vb biçimde pek çok senaryo değerlendirmelerin içeriğini belirledi. Değerlendirmelerin içinde yer yer BOP'tan veya ABD'nin bölge politikalarından söz edilse de sonuçta savaş bir raunttan ibaret görülmüş ve Rusya'nın sağladığı görüntüdeki üstünlük öne çıkarılmıştır. Halbuki ABD için müdahale, hangi tarafın kaç asker kaybettiğinden öte anlamlar taşıyordu. Bu bağlamda Gürcistan'ı yalnız bıraktığına dair değerlendirmeler de eksik, dolayısıyla da yanlıştır.

Gerçekte ise saldırı, ABD'nin içinde bulunduğu krizden ve bu krizi aşma yönünde geliştirdiği politikardan bağımsız değildi. Daha önce yaptığımız değerlendirmelerde de belirttiğimiz gibi ABD'nin, krizin yükünü başka ülkelere aktarabilmek için, özellikle petrol bölgelerine müdahalesi bekleniyordu.

parçalar şeklinde gerçekleştiriyordu. Yugoslavya'daki balkanlaştırma süreci, emperyalist tekellerin bir biçimde yeni oluşturulmuş olan devleti tümüyle serbest ticaret bölgesi gibi algılamalarına yol açtı. Çünkü yeni oluşan devlet(ler) yukarıdan aşağıya emperyalist tekellerin talepleri doğrultusunda şekilleniyordu. Yasal çerçeve, idari yapı ülkenin tam bir işgal ülkesi gibi kontrol edilebilmesine imkan tanıyordu. **Bu yönüyle Yugoslavya'da ortaya çıkan devletler emperyalizmin dünya genelindeki politikalarının bir deneme tahtası gibi kullanıldı.** Ve Doğu Avrupa'daki "sosyalist" ülkelerin tümü kapitalizmin 21. yüzyıldaki ihtiyaçları doğrultusunda yeniden şekillendi. Bu süreçte ABD kendisinin doğrudan rol alamayacağı yerlerde özellikle Bosna-Hersek'te Türkiye, Suudi Arabistan gibi ülkeleri kullandı.

ABD, '90 sonrasında dünyaya dayattığı yeni düzende, halkların kurtuluş projelerini sınıfsal içerikten uzaklaştırdığı oranda başarılı oldu. Sınıfsal duruş ve farklar yerine; dinsel, mezhepsel, etnik farklar öne çıkarıldı; medeniyetler çatışması fikri yaygınlaştırıldı. Özellikle eski Sovyet cumhuriyet-

leri için bağımsızlık, Sovyetlerden kopmakla ilişkilendirildi. Gerçekte ise, ABD'nin balkanlarda olduğu gibi (son olarak Kosova) bağımsızlık atfettiği ülkelerin kültürel özzerkliliği dahi yoktur. Emperyalizm girdiği ülkede çok köklü yapıları bile parçaladığı için, ulusal kimliğin oluşmasının önünde de engeldir. Çünkü emperyalizm yukarıdan aşağı kendi kültürünü topluma dayatır, cılız kültürel yapıları da hızla dönüştürür. Bu nedenle bu ülkelerde, dil bile yeteri kadar gelişimini tamamlayamaz.

Kafkaslarda da durum Balkanlar'dan pek farklı değildir. Geçmişte emperyalist kapitalist sistemin dışında kalmış eski Sovyet cumhuriyetlerinin çözülmesi sonrasında bölgede Rusya ile ABD arasında yeni bir nüfuz savaşı başladı. Ülkelerin "Turuncu devrimler"le veya çeşitli yöntemlerle sisteme entegre edilmesinin yanında, **enerji trafiğinin kontrolü de ABD'nin öncelikli hesapları arasındadır.** Gündeme gelen gerilim veya çatışmalarda etnik, dini, insani, vb nedenler ancak emperyalist politikalarda işlev görebildiği oranda öne çıkarılmıştır. Bu bağlamda halkların bağımsızlık sorununu, bölgedeki nüfuz sahi-

Yaşanan nükleer gerginlik, müdahalenin İran ve Basra Körfezine yapılacağını düşündürüyordu. Ne var ki bu mutlak değildi ve Gürcistan saldırısı İran'ın hedef olmaktan çıktığı anlamına gelmiyor. Sonuçlar, nedenlerle beraber düşünüldüğünde, gelişmelerin tekil olgulara sığdırılmayacağı, dolayısıyla emperyalizmin Balkanlar politikasının Ortadoğu'dan, Ortadoğu politikasının da Kafkaslardan ayrı düşünülmemeyeceği görülür.

Olay, birkaç yönü ile incelenebilir. Öncelikle, Kosova'nın bağımsızlığının tanınmasının böyle bir süreci başlatabileceği biliniyordu. Rusya, bu konudaki uyarıyı oldukça yüksek perdeden yapmıştı. Özellikle Kafkaslardaki pek çok özerk bölgenin bağımsızlık taleplerini güçlendireceği ve bunun kontrolünün mümkün olmadığı belirtiliyordu. Ancak, sorunun özü, ABD açısından Gürcistan'ın stratejik önemi ile doğrudan ilintilidir. Rusya'nın en önemli çıkar bölgesinde bir truva atı konumundaki Gürcistan, Hazar petrolünün batıya ulaşmasında, Rusya seçeneğinin dışındaki görünür tek alternatiftir. Nabucco projesi ise şimdilik ölü doğmuş bir seçenek gibi duruyor. (Rusya'yı by-pass eden ama İran nedeniyle ABD'nin karşı çıktığı; Orta Asya ve İran gazını Batıya taşımak üzere tasarlanan proje) Bu yönüyle Gürcistan, ABD (ve AB) açısından vazgeçilemez konumdadır. Rusya açısından ise bu işleve sahip bir ülkeye tahammül bile etmek mümkün değildir.

Bu koşullarda, Saakashvili'nin (ABD'nin) başlattığı saldırının amacı nedir?

Bölge ülkelerinden Azarbaycan, Gürcistan ve Türkiye ile ABD arasındaki ekonomik, siyasal ve askeri ilişkilerin niteliği açısından bakıldığında bu saldırı, ABD çıkarları doğrultusunda bölgeyi yeniden şekillendirmeye yönelik bir saldırıdır. En azından böyle bir projeye Rusya'nın göstereceği tepkinin

boyutunu belirlemeye yöneliktir. Büyük olasılıkla, ABD ve Türkiye arasındaki '5 Kasım' konsensüsü bu bağlamdaki müdahale ve politikaları da içermektedir. Çünkü, Gürcistan ile Türkiye arasındaki ilişkilerin boyutu bilinenin çok daha ötesindedir. Türkiye, yaptığı 45 milyon dolarlık hibe askeri yardımıyla Gürcistan yönetimine en çok maddi destek veren ülkedir. Ayrıca Gürcistan ordusu Türkiye tarafından eğitilip teçhizatlandırılmaktadır. Türkiye'nin desteğiyle Gürcistan Savunma Akademisi adıyla yeniden düzenlenen Gürcistan Müşterek Harp Okulu'nda savaş eğitimi büyük oranda Türk subaylar tarafından sağlanıyor. Sınır bölgesinde Gürcistan'la "ortak güvenlik tatbikatı" yapan Türkiye'nin çatışmaların sürmesi ve yayılması durumunda, sürecin dışında kalması mümkün değildir.

Süreçten Rusya'nın karlı çıktığını bu bağlamda ABD'nin yenileceği kesin olan Gürcü ordusunu Osetya'ya sürmüş olmasının mantıklı bir değerlendirme olmayacağını söyleyenler olacaktır. Bu tür değerlendirmeler spekülasyonlarla da beslenebiliyor. Halbuki süreç daha yeni başlamış sayılır. Rusya'nın çekilmesi ve çatışmaların

rın dinmesi bir şeyi değiştirmiyor. Bu tür durumlarda tetikleyici nitelikteki ilk eyleme gösterilen tepkilerin niteliği ve kapsamı, sürecin daha kapsamlı evrelerinde de nelerin göğüslenebileceğini ifade eder. Rusya'nın verdiği aşırı tepki de, sürecin ileri evreleri için caydırıcı olmayı amaçlıyor. Bu, 30 bin kişilik Gürcü ordusuna değil, çok daha kapsamlı çatışmalara hazırlık anlamında bir caydırıcılıktır. Rus haber ajansı Rosbalt'ın 11 Ağustos 2008 tarihli internet sayfasında, Aleksandr Yakuba bu durumu şöyle özetledi:

"Gürcistan'da hızlı bir zafere elde etmek Rusya için tek şans gibi görünüyor. Belki de bunun için "aşırı güç kullanımı" gerekecek, ancak yıldırım saldırı savaşın Kafkasya'nın diğer bölgelerine sıçramasını garanti eder. Rusya, olabildiğince hızlı bir şekilde Gürcistan'ı "barışa zorlamak" durumunda. Yoksa Rusya kendini parlak Amerikan stratejisinin rehinesi olarak bulacak."

İlk aşamada Rusya'nın bir inisiyatif kazanmış gibi görünmesini geçici bir durum olarak okumak gerekiyor. Örneğin Ukrayna'nın da işin içinde olacağı, Türkiye ve NATO'nun dolaylı ya da

Emperyalistler, bire bir savaşmak yerine, amaçları paralelinde bölgesel düzeyde grup ve ülkeleri savaştırmayı tercih eder. Bunun için milliyetçi kışkırtmalar, en sık başvurulan yöntemdir.

Milliyetçilik bir kez kışkırtıldıktan sonra, halkların birbirine düşürülmesi de gerici yönlendirme ve yedeklenmeler de mümkün hale gelir. O andan itibaren sorun etnik, mezhepsel, vb görünebilir.

Gerçekte ise, uzun süreli kanlı çatışmaların yaşandığı Yugoslavya veya çatışmaların henüz dindiği Kafkasya, halkların bir arada kardeşçe yaşadığı dönemlerden bugüne gelmiştir.

Sorun etnik çerçevede algılanırsa, ona karşı çözüm arayışları ve tepki de etnik çerçevede kalır. Ve o andan itibaren, niyetten bağımsız olarak, "çatıştıran güçlerin" değirmenine su taşınmış olur.

doğrudan katılacağı bir çatışmanın sonuçları yürütülen spekülasyon senaryolarda yer almıyor. Veya Türkiye için hayati öneme sahip BTC hattına, Refahiye'dekine benzer bir saldırının Gürcistan sınırları içinde yapılması ve bir birkaç kez tekrarlanarak Rus saldırılarına bağlanması durumunda sonucun ne olacağını kim kestirebilir. Karadeniz'e açılan Rus donanmasının Ukrayna'daki üslerine dönmesine -uluslararası temüllere uygun olarak- izin verilmeyebileceğinden söz ediliyor. Bu da sonuçları kestirilemeyecek çapta bir çatışmanın kapısını aralayabilir.

Bu arada, çatışmanın başlaması ile birlikte Dolar, Euro karşısında değer kazanmaya başladı. Çatışmaların genişlemesi durumunda petrol fiyatlarının çok daha yükseleceği, bazı hatlarda vanaların da kapanabileceği düşünülürse, bugünkü pek çok dengenin alt-üst olabileceğinden söz edilebilir. Bu da Rusya'nın "güvenilir bir enerji tedarikçisi" olduğunu kanıtlamak için yıllardır çaba gösterip, bunun primini

toplamaya başladığı bir dönemde hesaplarını bütünüyle bozabilir. Bu olasılıklara Kafkasya'daki etnik mozaikğin karmaşıklığı ve taşıdığı çatışma potansiyelleri de eklenirse, sürecin çok karmaşık biçimler almasının neden mümkün olduğu ve neden daha sürecin başında olunduğu görülür. Kısacası bu konuda çok farklı senaryolar üretilebilir. Bu nedenle, senaryolardan çok, yakın olasılıklı gelişmelere bakmak gerekiyor.

Rusya, kazandığı kolay askeri başarıyı büyük bir siyasal başarıya dönüştürmenin peşinde. Bu nedenle Gürcistan'ın içinde ilerleyerek elde ettiği konumu siyasal pazarlık konusu yapacaktır. Öncelikli hedefi Kafkaslarda ABD-AB etkinliğini sınırlamak olacak ve bu bağlamda Abhazya ve G. Osetya'nın bağımsızlığının güvenceye alınmasında ısrarlı davranacaktır. İşte, Dünya genelinde ABD'ye karşı sürdürdüğü hegemonya mücadelesinde Rusya'ya büyük üstünlük sağlayacak olan bu muhtemel sonuca ABD'nin bundan sonraki tepkisinin ne olacağı, neleri göze alıp almaya-

cağı henüz belirsiz. Ama sürecin noktalandığını ve Rusya'nın zafer kazandığını söylemek; ABD'nin Rusya'ya kolay bir zafer sevinci yaşattıracağına inanmaktır ki bu, emperyalizmi tanımamak anlamına gelir.

Gelişmelerin bir kez daha ortaya çıkardığı bir başka gerçeklik de halkların sorunlarını emperyalistlere yedeklenerek çözme yoluna gitmemesi gerektiğidir. Emperyalizmin çıkarları konjonktürel olarak halkların çıkarlarıyla örtüşse dahi, güçbirliğinden ve ortaklaşmalardan kaçınılmalıdır. Emperyalist çözümler her an emperyalist yıkımlarla yer değiştirebilir. Ancak halkların çıkarları ortak ve kalıcı olabilir.

Emperyalistler, bire bir savaşmak yerine, amaçları paralelinde bölgesel düzeyde grup ve ülkeleri savaştırmayı tercih eder. Bunun için milliyetçi kışkırtmalar, en sık başvurulan yöntemdir. **Milliyetçilik bir kez kışkırtıldıktan sonra, halkların birbirine düşürülmesi de gerici yönlendirme ve yedeklenmeler de mümkün hale gelir. O andan itibaren sorun etnik, mezhepsel, vb görünebilir. Gerçekte ise, uzun süreli kanlı çatışmaların yaşandığı Yugoslavya veya çatışmaların henüz dindiği Kafkasya, halkların bir arada kardeşçe yaşadığı dönemlerden bugüne gelmiştir.**

Sorun etnik çerçevede algılanırsa, ona karşı çözüm arayışları ve tepki de etnik çerçevede kalır. Ve o andan itibaren, niyetten bağımsız olarak, "çatıştıran güçlerin" değirmenine su taşınmış olur.

Kafkaslarda çözüm öznesi ne ABD, ne AB, ne de Rusya'dır. Halklar, örgütlü imkanlarını artırdığı ve sürece müdahale ettiği oranda gerçek çözümler üretmek ve geleceği kazanmak mümkün olacaktır.

14 Ağustos 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

PEŞ PEŞE ÇIKARILAN YASALARLA EMPERYALİZMİN ÜLKEMİZDEKİ TALAN VE SÖMÜRÜSÜNÜN ÖNÜNDEKİ TÜM ENGELLER KALDIRILYOR

24 Ocak 1980 kararlarıyla ve onun siyasal gereği olan 12 Eylül darbesi ile başlayan ve ülkemizin emperyalizm için engelsiz bir coğrafya haline getirilmesi anlamına gelen süreç devam ediyor. Özellikle AKP bu sürecin en etkili uygulayıcılarından biri olmuştur. Öyle ki bazen bir gecede yasalar çıkarılmış veya onlarca yasaya denk gelecek değişiklikler tek bir yasa halinde apar topar meclisten geçirilmiştir. Bu yılın başında 20 Şubat'ta, dikkatler Kuzey Irak'taki operasyona çekilmişken meclisten geçirilen 5737 sayılı Vakıflar Kanunu da bunlardan biridir.

Vakıflar yasasının çıkması bir çeşit güncelleme işlevi de gördü. Çünkü vakıflar olgusu egemen sınıfların elinde bulunan ve çok eskiye dayanan bir egemenlik/mülkiyet aracıdır.

Üretim araçlarının mülkiyetinin bireylere ait olmaya başladığı ilkel komünal toplum sonrasındaki evrelerde mülkiyet, (özellikle feodal toplumda arazinin mülkiyeti) onu elinde bulunduran kişinin yararına kullanılmıştır. Ve bu mülkiyet ilişkisi süreç içerisinde satın almalar, iflaslar, işgaller, vb gerekçelerle çeşitli biçimlerde el değiştirmiştir. İşte mülkiyetin el değiştirme korkusunun olduğu yerlerde bu değişimin engellenmesinin bir aracı olarak vakıf kurumu gündeme getirilmiştir.

Dışarıdan bakıldığında belli bir mülkün geniş halk yığınlarının

yararına/kullanımına tahsis edilmesi biçiminde bir izlenim bırakıyor. Bu da bir çeşit dokunulmazlığı, meşruiyeti beslemeye yardımcı oluyor. Gerçekte ise vakıf mülkiyeti, onu kuran kişiye aittir. Sonrasında da mülkiyet kendisinin göstereceği uygun kişilere geçer. Bizanslılarda veya Osmanlıda da vakıf, el değiştirme riski altında bulunan mülkün aynı ellerde tutulmasının, güvenceye alınmasının bir aracı olarak işlev görmüştür.

Feodal döneme özgüymüş gibi görünen vakıf olgusu, sanıldığı gibi aksine kapitalizm koşullarında ortadan kalkmamış, özellikle kapitalizmin gelişiminin belli bir evreye ulaştığı emperyalizm çağında egemen sınıflar arasında da tahakkümün bir aracı olmuştur. Bu nedenle vakıf olgusunun egemen sınıflara günümüz koşullarında ne türden çıkarlar sağladığına bakmak gerekiyor. Feodal toplumda, vakfın işlevinin mülkiyetin başkalarının eline geçişini engellemek olduğunu görebilmek kolaydır. Kapitalizm koşullarında ise bu ilişki giderek gizlenmiş, dolaylı bir biçim almıştır.

Kapitalist işleyişte bir artı değer sömürüsü vardır. Fakat bunun dışında vergi, vb yollarla kimi kaynaklar devletin elinde toplanır. Sonra da sosyal harcamalar vb biçimde bu kaynaklar tekrar dağıtılır. Bu bir çeşit yeniden paylaşım. İşte burjuvazi gelirinin bir kısmını bu yeniden paylaşım sürecinin dışına çıkarmak(vergi kaçırmak) is-

tiyorsa, bunun en çağdaşlaştırılmış araçlarından biri de vakıftır. Diğer bir ifadeyle vakıf, denetim dışına çıkarılmış mülkiyet ilişkisidir; sahibine çeşitli avantajlar sağlar:

1- Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bağlı olursa da vakıf yönetimlerinin, şirketlere oranla mali ve idari denetimi çok zayıftır. Gerek ekonomik açıdan gerekse işleyiş bakımından büyük oranda bağımsızdır.

2- Vakıf mülkleri üzerinde herhangi bir vergi, vb tasarrufla bulunamaz. Devletin bu anlamda da onlara bir müdahalesi yoktur.

3- Vakıf yönetimi demokratik işleyişle ortaya çıkan bir olgu değildir. Vakfı kim kurmuşsa yaşadığı sürece vakfın yönetiminde etkili olan, belirleyici olan odur. Bu durum vakfa müdahaleyi, çeşitli sınırlamalar getirmeyi güçleştiriyor.

Vakıflar, sıraladığımız bu ekonomik ayrıcalıkların yanında bir de hegemonya aracı olarak da işlev görür. Çünkü bu kurumlar genellikle yardım kurumları, eğitim kurumları, vb biçimde oluşturulur. Gerçekte ise bu nitelikleri, talan ve sömürüye zemin/meşruiyet hazırlar. Örneğin Bedrettin Dalan döneminde bir vakıf kuruldu. Belediye meclisi şehrin önemli arsalarını, okul vb kurumlarını bu vakfa devretti. Başında yardımcısının olduğu bu vakfı o zaman Bedrettin Dalan belediyenin bir kurumu gibi göstermiş ve yönelen eleştirileri bu biçimde savuşturmuştu. Gerçekte ise vakıf bağımsızdı ve bugün İstek Vakfı olarak işlev gören vakfın

Kapitalist işleyişte bir artı değer sömürüsü vardır. Fakat bunun dışında vergi, vb yollarla kimi kaynaklar devletin elinde toplanır. Sonra da sosyal harcamalar vb biçimde bu kaynaklar tekrar dağıtılır. Bu bir çeşit yeniden paylaşım dır. İşte burjuvazi gelirinin bir kısmını bu yeniden paylaşım sürecinin dışına çıkarmak(vergi kaçırmak) istiyorsa, bunun en çağdaştırılmış araçlarından biri de vakıftır. Diğer bir ifadeyle vakıf, denetim dışına çıkarılmış mülkiyet ilişkisidir; sahibine çeşitli avantajlar sağlar

malları üzerinde belediyenin değil vakfın kurucusu olan Dalan'ın yardımıyla tasarrufu vardır.

5737 SAYILI YENİ VAKIFLAR YASASIYLA DEĞİŞEN NEDİR?

20 Şubat 2008'de AKP ve DTP milletvekillerinin oyları ile kabul edilen yasayla, 1935 tarihli 2762 sayılı yasa da Türkiye'deki vakıfların mal edinmesinin önünde bir engelleme yoktu. Vakıflar serbest ticaret yapabiliyor, herhangi bir işkolunda yeni mülk edinebiliyor, varlığını genişletebiliyordu. Yani Türkiye cumhuriyeti vatandaşlarının kurdukları vakıfların önünde önemli bir engel yoktu. Yabancıların önünde vakıf kurma, mülk edinme vb engeller vardı. İşte yasa bu engelleri kaldırdı. İkincisi, Lozan'da en büyük tartışma konularından biri olan vakıf mallarının iadesini gündeme getirebilecek hukuksal bir zemin oluşturdu.

Osmanlı'nın ele geçirdiği eski Bizans topraklarında taşınmazların önemli bir kısmının mülkiyeti Rum, Ermeni, vb azınlıkların elindeydi. Diğer bir ifadeyle Osmanlılar dağı, taşı her yeri paylaşmış olan bir kente işgalci olarak geldi. Dolayısıyla burada var olan taşınmazların mülkiyeti Osmanlılara ait değildi. Sonuçta buradaki mevcut mülkiyetin çok az bir kısmı alım satım yoluyla el değiştirdi. Osmanlı'nın da

ulus temelinde bir mülkiyet yapısı olmadığı için o dönemdeki farklı azınlıkların mülkiyetleri konusunda herhangi bir tartışma, kısıtlama getirilmedi; onların mallarına el koymak, onları Türkleştirmek, Müslümanlaştırmak gibi bir çaba olmadı. Ama cumhuriyet döneminde Lozan'da en çok tartışılan sorunlardan birisi, Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırları içerisinde kalan yabancı mülklerinin, yani bir biçimde Türkiye'den göç etmiş olan kişilerin mülklerinin ne olacağı konusuydu. Buna da bir biçimde mübadele yöntemiyle, nüfus değişimiyle çözüm bulundu. Bunun yanında soru işareti içermeyi sürdüren en önemli madde vakıf mallarının ne olacağıydı. Çünkü Bizanslılarda da vakıf mülkiyeti çok önemli bir mülkiyetti. Sarayın yağmasından kurtulabilmenin aracı da bu tür vakıflar olduğu için, İstanbul'da ve Anadolu'da çok geniş bir vakıf mülkiyeti söz konusuydu.

Kurtuluş savaşı sonrasında azınlıkların büyük bir kısmının Türkiye'yi terk etmesiyle birlikte bunlara ait vakıfların ne olacağı sorunu Lozan'da uzun süre tartışıldı fakat bir çözüm bulunamadı. Bu nedenle elinde vakıf senedi bulduran söz konusu kişilerin mülkiyet hakkının korunması, Cumhuriyetin kuruluşu yıllarından beri önemli bir talep olarak kaldı. İşte bu durum yeni yasa bir şekilde içerildi. Buna göre artık Bizans dönemindeki Anadolu topraklarının herhangi bir yerine i-

lişkin bir vakıf senediyle hak talep edilebilir.

Bunun dışında yasa, yurtdışında kurulmuş olan bir vakfın Türkiye'de şube açabilmesine ve bu vakfın sınırsız mülkiyet hakkı elde edebilmesine, bu sınırsız mülkiyet hakkından elde etmiş olduğu kar ve rantların büyük bir kısmını hiçbir kontrole tabi olmaksızın yurt dışına transfer edebilmesine imkan tanıyor. Aynı zamanda vergisiz gerçekleşecek bu ayrıcalıkların sadece yabancı şahıslara değil ticari kuruluşlara da sağlanıyor olması, yapılacak her türlü ticari faaliyetler sonrasında kar transferinin önünü açıyor. Diğer bir ifadeyle vakıf, sadece iç ve dış ticaretin aktarılması noktasında devreye girecek, ama Türkiye'deki çalışma tarzı tümüyle ticari bir şirket olacak. Daha da önemlisi yabancı şirketlerin ya da bireylerin Türkiye'de kurmuş olduğu vakıfların, varolan tahkim dahil daha önce kurulmuş olan belli yasal statülerle kontrol altına alınmaması, bunlara bir dava açılmaması, çevre koruma, vb koruyucu önlemlerin bunların karşısına engel olarak çıkarılmamasıdır. Dünyada vakıflara böyle bir ayrıcalığı tanımış başka bir ülke yok.

Mevcut tehlikenin boyutu ve haber vererek gelen talan için kıyıları iyi bir örnektir. Yasalarımıza göre hala kıyıların 200 metrelik kısmı kamu alanıdır. Yani bu kesimler özelleştirilemez, buralarda özel mülkiyete dayalı yapılaşmaya gidilemez. Ama bu değişik yasalarla aşılabiliyor. Örneğin turizm teşvik yasası kapsamında, özel bir maddeyle turizm işletmesinin kullanacağı sahil bölgesini parsellemesi serbest bırakılıyor. İşte vakıflar bu tür sınırlamalardan da tümüyle muaf oluyor. Turizm şirketinin sadece kendi kullandığı kıyı için sahip olduğu ayrıcalığa turizm koşulu aranmadan vakıflar sahip oluyor. Sermayelerinin büyüklüğüne ve mülk edinme oranına da sınırlama getirilmiyor.

Anımsanacak olursa, yabancıların Türkiye'deki mülk oranının yüzde 2'yi (o il içindeki toplam yüzölçümünün yüzde ikisini) aşmayacağına dair bir sınırlama vardı. Kaldı ki yüzde 2 de çok büyük bir rakamdır. Çünkü toplam içindeki yüzde 2'lik alan kullanılabilir alanın önemli bir kısmına denk düşüyor. Örneğin Trakya'da toprakların yüzde 60-70'i kullanılabilir. Ancak bu oran Hakkari'de yüzde 8-10'dur. Toplam yüzölçümün yüzde ikisi bu kullanılabilir alanın beşte birine denk geliyor. Bu yönüyle bakıldığında mesela Hatay'da yüzde ikilik kapsama kullanılabilir arazinin yüzde 12'sinin, Mardin'de yüzde 15'e yakınının el değiştirdiği görülür. Bu tür sınır bölgelerde dağlık alanlar, ticari değeri olmayan alanlar dışarıya çıkılırsa geriye kalan kullanılabilir alanın yüzde 12'si 15'i yabancıların mülk edinmesine açık hale geliyor. Vakıflar yasasıyla beraber artık bu kısıtlama da ortadan kaldırılıyor.

**VAKIFLAR YASASI,
GEÇMİŞTE EVİNİ,
DÜKKÂNINI YİTİRMİŞ
ERMENİ VEYA RUMLARIN
HAKLARININ TESLİM
EDİLMESİ DEĞİLSE NEDİR;
ARKASINDA KİM VAR, KİME
HİZMET EDİYOR?**

Dünyanın başka hiçbir ülkesinde olmayan bu yasa Türkiye'ye neden dayatıldı? Aslında emperyalizm yeni sömürge ülkelerin hepsinde bu tür ayrıcalıklı konumdaki haklara sahip olmayı ister. Vakıf mülkiyetiyle, merkezi otoriteden ve her türlü vergi ve kontrolden arınmış biçimde sömürsünü sınırsız hale getirebilmek, tekeli burjuvazinin günümüzdeki eğilimlerine denk düşen bir olgudur. Bu, emperyalizmin bütün dünyayı istediği kadar sınırsız kontrolsüz bir sömürü alanına açabilme amacıyla örtüşüyor. Diğer bir ifadeyle tanımlanan bu yasal çerçeve, emperyalizmin IMF, vb kurumlar aracılığıyla globalleş-

me adı altında sürdürdüğü saldırıların bir uzantısıdır. Ancak bu çerçevenin vakıflar yasası biçiminde sadece Türkiye'ye dayatılabilmesi, ülkemize özgü nedenlerdedir.

Türkiye'de emperyalizmle girilen yeni sömürgecilik ilişkisine rağmen, emperyalist sömürü alanının dışına taşırılabilmiş, Kemalist dönemden bugüne sarkan bazı ilişki ve alanların kalıntılarından söz edilebilir. Örneğin Türkiye'de toprak mülkiyetinin tamamı kamuya ait değildir. Toprak mülkiyetinin alım satımının önünde önemli bir engel de yoktur. Ama yazımızın ilerleyen bölümünde bahsedeceğimiz 2B yasasına konu olduğu gibi bazı alanların ticari meta haline getirilmesinin önünde engeller vardır. Bu konuda akla ilk gelebilecek örnek ormanlardır. Köylünün kullanım alanı olan çayırılık meralık alanların da ticari meta haline dönüştürülmesi ancak özel yasalarla mümkündür. Benzer şekilde, kıyı alanlarına tesis kurabilmek ya da bireysel mülkiyete dayalı bir yapılaşmaya gidebilmek özel izne tabidir. Bu türden kontroller/sınırlamalar, genelde yeni sömürge ülkelerde görülmeyen bir olgudur. Ama Türkiye'de bu, Kemalist dönemden günümüze sarkan bir

niteliktir. İşte bugün Türkiye'de emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda yapılmakta olan düzenlemeler, söz konusu sınırlamaları kaldırmayı ve her alanın metalaştırılmasını amaçlıyor. Ülkemize dönük bu tür müdahaleleri emperyalizmin güncel sorun ve ihtiyaçları ile de ilişkilendirebiliriz.

Dünyada var olan ticari ürünleri yedi kez satın alabilecek bir kredi köpüğünün oluştuğundan daha önce de bahsetmiştik. Bu para sermayenin bir meta sermayeye dönüşmesi, yani uzun süre enflasyondan, aşınmadan vb korunabileceği menkul ya da gayrimenkul bir değere yatırılması ihtiyacı emperyalistler için öne çıkmış durumdadır. Petrole, buğday ve pirinç gibi gıda maddelerine, demir-çelik, bakır, alüminyum, çinko gibi metallere yapılan ve fiyatları yükselten spekülasyon yatırımlarının sebebi budur. Bu süreçte sermayenin yatırım amacıyla ilgi duyduğu bir diğer alan gayrimenkul oldu. Çünkü gayrimenkul daha sonraki dönemde istenildiği zaman tekrar paraya dönüştürülebilecek bir yatırım alanıdır. İşte kredi köpüğünün patlamak üzere olduğu ve özellikle körfez sermayesinin, Avrupa sermayesinin kendilerine güvenli bir liman gibi o

Mevcut tehlikenin boyutu ve haber vererek gelen talan için kıyılar iyi bir örnektir. Yasalarımıza göre hala kıyıların 200 metrelik kısmı kamu alanıdır. Yani bu kesimler özelleştirilemez, buralarda özel mülkiyete dayalı yapılaşmaya gidilemez. Ama bu değişik yasalarla aşılabiliyor. Örneğin turizm teşvik yasası kapsamında, özel bir maddeyle turizm işletmesinin kullanacağı sahil bölgesini parsellemesi serbest bırakılıyor. İşte vakıflar bu tür sınırlamalardan da tümüyle muaf oluyor. Turizm şirketinin sadece kendi kullandığı kıyı için sahip olduğu ayrıcalığa turizm koşulu aranmadan vakıflar sahip oluyor. Sermayelerinin büyüklüğüne ve mülk edinme oranına da sınırlama getirilmiyor.

İşte doğrudan sermaye girişini sağlamak için satılabilecek ticari değeri olan mülkün kalmadığı, kamunun elindeki bütün araçların, tesislerin bir biçimde elden çıkarıldığı; mevcut 530 milyar dolarlık toplam borcun 300 milyarının özel sektöre ait olduğu, dolayısıyla ticari kuruluşların büyük çoğunluğunun kendi mülkiyetlerini tümüyle elden çıkarmadan döviz olarak borçlanabilmesinin de mümkün olmadığı bu koşullarda, Türkiye'nin doğrudan yatırım olarak sermaye çekebilmesi mümkün değildi. Bu nedenle AKP'nin attığı ve ancak günü kurtarmaya yarayacak olan bu adımı(yasanın çıkarılmasını), "sonucu ne olursa olsun yeter ki bir şeyler satılsın, yeter ki sıcak para girişi yaşansın" biçiminde bir çaresizlik hali olarak da okuyabiliriz.

kriz dönemini atlatabilecekleri yer aradığı bir dönemde böyle bir yasanın çıkması; bütün yabancı spekülatörlere "gelin size Türkiye'nin tamamını güvenli bir liman olarak ayırdık." çağrısı yapmakla aynı anlamaya geliyor.

Vakıflar Yasası AKP'nin de ihtiyacıdır.

AKP'nin ülkenin talan edilmesi anlamına gelecek yasa hükümlerine "olur" vermesinin emperyalizmle girilmiş olan toplam ilişkilerin bir sonucu olduğu biliniyor. Ne var ki, girilmiş tüm zorunlu ilişkilere rağmen gelişmeleri salt bu nedenle açıklamak, bir boyutunu eksik bırakmaktır. Gerçekte AKP iktidarının da bu yasayla gelecek olan taze ve sıcak paraya ihtiyacı vardır. Daha önceki dönemde kredi köpüğünün yaygınlığı nedeniyle Türkiye'ye kolaylıkla sıcak para akabiliyordu. Ama artık bu sürecin sonuna gelindi. Daha önce de bu durumu değerlendirirken sermayenin bundan sonra ancak **doğrudan yatırım** için gelebileceğini söylemiştik.

İşte doğrudan sermaye girişini sağlamak için satılabilecek tica-

ri değeri olan mülkün kalmadığı, kamunun elindeki bütün araçların, tesislerin bir biçimde elden çıkarıldığı; mevcut 530 milyar dolarlık toplam borcun 300 milyarının özel sektöre ait olduğu, dolayısıyla ticari kuruluşların büyük çoğunluğunun kendi mülkiyetlerini tümüyle elden çıkarmadan döviz olarak borçlanabilmesinin de mümkün olmadığı bu koşullarda, Türkiye'nin **doğrudan yatırım** olarak sermaye çekebilmesi mümkün değildi. Bu nedenle AKP'nin attığı ve ancak günü kurtarmaya yarayacak olan bu adımı (yasanın çıkarılmasını), "sonucu ne olursa olsun yeter ki bir şeyler satılsın, yeter ki sıcak para girişi yaşansın" biçiminde bir **çaresizlik hali** olarak da okuyabiliriz.

Vakıflar yasasıyla birlikte önümüzdeki dönem özellikle kırsal kesimde mülkiyette çok köklü değişimler yaşanabilir. Sonbahara girdik, bu aylarda gerek kuraklığın gerekse ekonomik politikaların olumsuzlukları nedeniyle büyük bir olasılıkla kırsal kesimde büyük bir çöküş yaşanacak ve çiftçi, bırakalım önceki yıllardan kalan borçla-

rını ödemeyi, en temel ihtiyaçlarını karşılamada bile zorlanacak. Bu durum kırsal kesimden başlayan bir mülkiyet değişiminin, önünü açacak. Yasanın alelacele yetiştirilmiş olmasının arkasında yatan nedenlerinden biri de budur.

2B YASASI VAKIFLAR YASASINI TAMAMLAYAN NİTELİKTEDİR

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Vakıflar Yasası çıkarılırken, "neyi ve kaçta satacağımız önemli değil yeter ki para girişi olsun" düşüncesiyle hareket edilmiş. Ancak bilindiği gibi Türkiye'de orman, vb yerler bir tesisin kurulmasına ve dolayısıyla metalaşmaya karşı çeşitli yasalarla korumaya alınmış. Örneğin kurulacak sanayi tesisinin, çevresel etki değerlendirme raporu (ÇED) dahil, doğal çevreye ve sosyal ortama olumsuz etkisinin olmayacağına dair pek çok belge isteniyor. Dolayısıyla orman, yeşil alan, çayır, mera, vb yerlere dair yeni bir yasal tanım yapılmadan amaçlanan mülkiyet devri ve dolayısıyla para girişi söz konusu olamazdı. İşte 2B yasası, Vakıflar yasasıyla beraber bu konudaki tüm engelleri kaldırmak için tasarlandı.

2B Yasası, diğer nedenlerin yanında AKP iktidarı döneminde yaptıkları yağmayı yasal çerçeveye oturtmak isteyen kesimlerin baskısı sebebiyle de güncelleşmiş durumdadır. Özellikle yeşil alan içerisinde en çok yağmanın yaşandığı dönem AKP iktidarı dönemi oldu. Daha önceki iktidarlar döneminde de bu tür alanların yağmalandığı söylenebilir ama yukarıdan aşağıya egemenler tarafından yapılan bu boyutta bir yağma ilk defa yaşanmıştır.

Kırlardan şehirlere göç eden veya ettirilen yoksul kesimlerin şehir çevresindeki bölgelerde oluşturduğu varoşlarda kamu mallarının üzerinde, bazen orman alanlarına da giren yerlerde barınma çabaları genellikle yasal duvarlara çarp-

muştur. Ama şimdi yeşil alanın tam ortasına bir ada şeklinde kurulmuş hiçbir yasal niteliği olmayan lüks villaların olduğu yerler 2B yasasıyla, AKP iktidarının siyasi süreci tıkanmadan yasal çerçeveye oturtulmak isteniyor. Bu sürecin bir boyutudur. Diğer ve asıl boyutu ise, söz konusu yasalarla gerek yabancıya mülk satışının gerekse ekonomik değeri olan orman alanlarının satılabilmesinin önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Daha da önemlisi yukarıda belirttiğimiz gibi vakıflara alan tanımı yapılmaksızın hiçbir ticari kısıtlamanın getirilmemiş olmasıdır. Bu yasayla yabancılar Türkiye’de çok geniş tarım alanlarında mülkiyeti, akarsuların ve temel kaynaklarının kullanım haklarını ele geçirebilirler. Bu ayrıcalıklar Türkiye’deki hiçbir şirkete hiçbir tekel gurubuna tanınmış değildir. Türkiye cumhuriyeti vatan-daşlarının kurmuş olduğu hiçbir vakfa da bu kadar büyük ayrıcalıklar tanınmıyor. Ama yabancıların kuracakları vakıflar bu olağanüstü avantajlara sahip olacak.

Bilindiği gibi 2B yasası, orman vasfını yitirmiş arazilerin satışını mümkün kılan Anayasa değişikliği olarak tasarlandı. Ancak bir yerin orman olup olmadığına karar verme süreci sanıldığı aksine ormanları güvenceye alan güçlü bir sigorta niteliği taşıyor. Örneğin Türkiye’de, birinci derece tarım alanlarının hiçbir şekilde tarım dışında bir amaçla kullanılmayacağına dair bir yasa var. Ama herhangi bir ticari işletmenin kuracağı yerdeki bir arazinin birinci sınıf tarım arazisi olup olmadığına İl Tarım Müdürlüğü’nde çalışan bir ziraat teknisyeni karar veriyor. Bu durum devlet dairelerinde kadrolaşmanın boyutuyla beraber düşünüldüğünde bu konunun ne denli istismara açık olduğu görülür. Örneğin TOYOTASA fabrikasının kurulduğu yer bu türden tartışmalı bir yerdi. Ziraat Mühendisleri Odası, vb yerlerden gelen itirazları

fabrikanın açılışını yapan Demirel karşılamış, fabrikanın kuruluşunu cansiperane bir şekilde savunmuştu. Bunun için bir de akıllara ziyan bir hesap yapmıştı. Buna göre aynı arazide mısır ekilse bir yılda elde edilecek ürün o fabrikada üretilen tek bir arabanın bile değeri kadar değildi. En verimli tarım alanının bile bu şekilde basit bir imzayla el değiştirebildiği yerde, bir orman alanı için de “orman değildir” diye rapor almak, Türkiye’nin bu koşullarında süreçten nemalanan birileri için zor olmasa gerek. Yeter ki o alanın ticari olarak satılabilirliğinin önü açılsın. O açıldıktan sonra Kaz

dağlarının tepesindeki ormanlar bile bir gecede orman niteliği taşımayan arazi ilan edilebilir.

Aslında 2B yasasına gerek kalmadan da çeşitli zamanlarda çıkarılan yasalarla ormanların talanının önü açılmıştı. Örneğin bir yasaya göre, hektar başına 24bin YTL ödenerek orman içerisinde istenen yer farklı amaçla kullanılabilir. Son zamanlarda öyle hızlı ve peş peşe yasalar çıkarıldı ki onay için parmak kaldıranlar dahil çok az kişi veya kurumun yasaların içeriğinden haberi oldu. Ama bunun tersine yasa tekliflerini hazırlayanlar veya onlara bu yasaları dayatanlar

Türkiye’de emperyalizmle girilen yeni sömürgecilik ilişkisine rağmen, emperyalist sömürü alanının dışına taşırılabilmiş, Kemalist dönemden bugüne sarkan bazı ilişki ve alanların kalıntılarından söz edilebilir. Örneğin Türkiye’de toprak mülkiyetinin tamamı kamuya ait değildir. Toprak mülkiyetinin alım satımının önünde önemli bir engel de yoktur. Ama yazımızın ilerleyen bölümünde bahsedeceğimiz 2B yasasına konu olduğu gibi bazı alanların ticari meta haline getirilmesinin önünde engeller vardır. Bu konuda akla ilk gelebilecek örnek ormanlardır. Köylünün kullanım alanı olan çayırılık meralık alanların da ticari meta haline dönüştürülmesi ancak özel yasalarla mümkündür. Benzer şekilde, kıyı alanlarına tesis kurabilmek ya da bireysel mülkiyete dayalı bir yapılaşmaya gidebilmek özel izne tabidir. Bu türden kontroller/sınırlamalar, genelde yeni sömürge ülkelerde görülmeyen bir olgudur. Ama Türkiye’de bu, Kemalist dönemden günümüze sarkan bir niteliktir. İşte bugün Türkiye’de emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda yapılmakta olan düzenlemeler, söz konusu sınırlamaları kaldırmayı ve her alanın metalaştırılmasını amaçlıyor. Ülkemize dönük bu tür müdahaleleri emperyalizmin güncel sorun ve ihtiyaçları ile de ilişkilendirebiliriz.

çok bilinçli hareket ediyor. Süreç, başta emperyalist tekeller olmak üzere sermaye kesimlerinin ihtiyacı dahilinde adım adım örülüyor. Belki değişiklik yapılan yasa maddeleri farklı olabilir ama aynı sömürü mekanizmasına hizmet ettikleri aynı sürecin bir parçası olduğu açıktır.

Daha önce çeşitli yasalarda olduğu gibi Vakıflar Yasası'nın da halk kesimlerinin nezdinde meşrulaşması için, demokratik bir içerik atfedildi. Yasa, geçmişte mallarına el konularak mağdur edilmiş azınlıkların sorunlarına da çözüm getiriyormuş gibi yansıtıldı. Aslında bu sorunun Cumhuriyet öncesine tekabül eden boyutu(vakıf mülkiyetinde olanlar hariç) Lozan'da bir biçimde mübadele yoluyla aşıldı. Ve Türkiye ile Yunanistan arasında bu sorun en azından devletler

hukuku açısından kapandı. Ama 1955'de yaşananlar için aynı şey söylenemez. O tarihte İstanbul'da yaşayan Rumların sayısı 300 bini aşıyor. Ama 1960-62'lere gelindiği zaman bu sayı 100 bine kadar düşmüş. 1955'deki 6-7 Eylül Olayları'nda büyük bir yağma yaşanmış. Pek çoğu vakıf niteliği de taşımayan binaların daha sonra bir kısmı varisleri tarafından bir şekilde devralınmış olsa da pek çoğu sahipsiz kalmış veya Milli Emlak tarafından el konmuş, fiilen gasp edilmiştir. Bu elbette bir sorundur ve çözümlenmesi gerekiyor. Ne var ki bunun çıkarılan Vakıf yasasıyla bir ilgisi yok. Çünkü bunlar vakıf malı değil bireysel mülktür. Bireysel mülkün tapusu, kime ait olduğu, dolayısıyla varisleri bellidir. Mesele, onlara mallarının iadesidir. Bu, haklı bir taleptir ve karşılanması, demok-

ratiklik iddiasındaki bir devlet için bir zorunluluk olduğu kadar bir ölçüttür. Bu konuda Türkiye'ye karşı AIHM'de kazanılan bir davanın da olduğu biliniyor. Benzer bir durum boşalttırılan köyler için de geçerlidir. İnsanların mülklerine zorla el konulup yaşam alanlarından sürülmesi devletin antidemokratik işleyişinin göstergelerindedir. Bu konuda geliştirilen talepler, verilen mücadeleler haklı ve gereklidir. Ne var ki bu sorun da İstanbul'daki Rum malları sorunu da vakıf yasasının konusu değildir.

DİNİ TEMELDEKİ VAKIFLARIN DA ÖNÜ AÇILIYOR

Vakıfların tarihçesinde Kilisenin özel bir yeri vardır. Ortaçağda kilise, işletmelerden tarım alanlarına kadar mülkiyetin neredeyse tamamına yakınına sahip olan ve onları çoğunlukla vakıflar tarzında örgütleyen bir kurumdur.

Bugün Rum Ortodoks kilisesine bağlı olan pek çok vakıf vardır. Yasa ile birlikte bu vakıflara da özgürlük sağlanmış oluyor. Yani artık kilise, basit bir ibadethane olmaktan çıkıyor, güçlü maddi varlığı olan bir kurum haline geliyor. Kilisenin mallarının dokunulmaz olması sebebiyle TC'nin egemenlik alanının dışında kilisenin egemenlik alanı açılmış oluyor. Bu durum, siyasal iktidarın dinci kimliğiyle başlangıçta çelişiyormuş gibi görünüyor. Gerçekte ise tam da AKP'nin politikalarına denk düşen bir olgudur. Çünkü kilisenin vakıflar aracılığıyla yukarıda tanımladığımız avantaj ve haklara sahip olması, İslami sermayenin oluşturduğu vakıflar için de aynı işleyişi gündeme getirecektir.

Sonuçta devletin kontrol edebildiği alan daralırken vakıfların mülkiyet ve hareket alanı genişleyecektir. Diğer bir ifadeyle bu durum devletin fonksiyonlarından önemli bir kısmını vakıflara terk etmesi anlamına gelir ki bu, siyasal İslam

Dünyada var olan ticari ürünleri yedi kez satın alabilecek bir kredi köpüğünün oluştuğundan daha önce de bahsetmiştik. Bu para sermayenin bir meta sermayeye dönüşmesi, yani uzun süre enflasyondan, aşınmadan vb korunabileceği menkul ya da gayrimenkul bir değere yatırılması ihtiyacı emperyalistler için öne çıkmış durumdadır. Petrole, buğday ve pirinç gibi gıda maddelerine, demir-çelik, bakır, alüminyum, çinko gibi metalara yapılan ve fiyatları yükselten spekülatif yatırımların sebebi budur. Bu süreçte sermayenin yatırım amacıyla ilgi duyduğu bir diğer alan gayrimenkul oldu. Çünkü gayrimenkul daha sonraki dönemde istenildiği zaman tekrar paraya dönüştürülecek bir yatırım alanıdır. İşte kredi köpüğünün patlamak üzere olduğu ve özellikle körfez sermayesinin, Avrupa sermayesinin kendilerine güvenli bir liman gibi o kriz dönemini atlatabilecekleri yer aradığı bir dönemde böyle bir yasanın çıkması; bütün yabancı spekülörlere "gelin size Türkiye'nin tamamını güvenli bir liman olarak ayırdık." çağrısı yapmakla aynı anlama geliyor.

çerçevesinde hareket eden, mülkiyeti tarikat ilişkileri dahilinde tasarlaman kesimlerin tercih ettiği bir durumdur. Ve sadece dar anlamda AKP'nin değil ABD'nin de politikalarına denk düşer.

Bugüne kadar AKP iktidarı ile ilişkilendirilerek bir ılımlı İslam devleti projesinden bahsedildi. Gerçekte ise Türkiye'nin pilot ülke olarak seçilmesi ve ılımlı İslamın siyasal bir model olarak İslam ülkelerine dayatılmasının arkasında doğrudan ABD vardır. Bununun AKP ile paralellığı var ama özdeşliği yok. AKP olsa da olmasa da bu süreç devam edecektir.

Fethullah Gülen'in İslam şeyhülislamı olarak hazırlandığı 20 yıl önce söyleniyordu. Ama bu sürecin olgunlaşmasının belli bir noktasında AKP bu ilişkilere dayanarak birdenbire palazlanıp bu noktaya gelebildi. Yani emperyalizmin ihtiyaçlarıyla kendi siyasal tabanının beklentileri arasında konsensüs sağladığı oranda AKP bu noktaya gelebildi. Kuruluş sürecinde Tayyip Erdoğan il il, ilçe ilçe dolaşırken gittiği kesimlerin başında dini önderler ve ticaret burjuvazisinin temsilcileri geliyordu. Adım adım o yerlerdeki bağlantıyı kurarken ticaret burjuvazisinin beklentileriyle tarikatların beklentilerini birleştirdi ve bu sonucu siyasal iktidara taşıdı. Daha önce yaptığımız değerlendirmelerde "AKP temsil ettiği sınıflarla en fazla özdeşleşebilen gerçek anlamda partidir" derken ve bu nedenle AKP'nin, ANAP'ın samanalevi gibi parlayıp sönen durumuna düşmeyeceğini söylerken bu verilere dayanıyorduk.

Fethullah Gülen'in 25-30 milyar dolarlık bir sermayeyi kontrol edebildiği söyleniyor. Bu miktar Koç ve Sabancı'nın toplam imkanlarıyla kıyaslanabilecek bir büyüklüktür. Bu açıdan da düşünüldüğünde yasayı, devletin egemenlik alanlarını daraltıp vakıfların ekonomik ve siyasal hareket alanlarını genişleterek ABD'nin ılımlı İslam mo-

Başbakan'ın "Ben ülkemi pazarlamakla mükellefim" dediği, Maliye Bakanı'nın "Özelleştirmede satıyorsun, satıyorsun bitmiyor. Bu kadar komünist bir ülkeymişiz. Komünizmin ağıdalıymışız. Ulaştırma, çimento, kağıt, şeker, her şey devlete ait. Bir berber dükkanları kalmış özel teşebbüsün elinde. Özelleştirmelere devam edeceğiz" değerlendirmesini yaptığı AKP hükümeti ülkede satılmadık tek bir değer bırakmamaya ant içmiş gibi hareket ediyor. Şimdi de su şebekesi, kanalizasyon altyapısı, sağlık, savunma, radyo-televizyon yayıncılığı, doğalgaz piyasası, kömür ve diğer maden işletmeciliği, hava ve deniz ulaşımı gibi pek çok alanda özelleştirme AB uyum yasaları kapsamına alınmış durumda. Bu çalışmada incelediğimiz iki yasa gibi pek çok yasa meclisten geçirilmek için sırada bekliyor. En antidemokratik yasaların dahi tepkisiz bir şekilde geçmesinde yasalara dair bilgi eksikliğinin yanında kitlelerin örgütsüz ve özgüvensiz olmasının da rolü vardır.

deliyle de bütünleşen, dolayısıyla genelde emperyalizmin özelde ABD'nin çıkarlarına hizmet eden bir düzenleme olarak görmek gerekiyor.

Meclisin yeni çalışma döneminde AB uyum yasaları adı altında önüne koyduğu program 131 yasa değişikliğini içeriyor. Bu program incelendiğinde emperyalizmin ülke kaynaklarını talan etmek için ihtiyaç duyduğu hemen her düzenlemenin bu kapsama alındığı görülecektir. Başbakan'ın "Ben ülkemi pazarlamakla mükellefim" dediği, Maliye Bakanı'nın "Özelleştirmede satıyorsun, satıyorsun bitmiyor. Bu kadar komünist bir ülkeymişiz. Komünizmin ağıdalıymışız. Ulaştırma, çimento, kağıt, şeker, her şey devlete ait. Bir berber dükkanları kalmış özel teşebbüsün elinde. Özelleştirmelere devam edeceğiz" değerlendirmesini yaptığı AKP hükümeti ülkede satılmadık tek bir değer bırakmamaya ant iç-

miş gibi hareket ediyor. Şimdi de su şebekesi, kanalizasyon altyapısı, sağlık, savunma, radyo-televizyon yayıncılığı, doğalgaz piyasası, kömür ve diğer maden işletmeciliği, hava ve deniz ulaşımı gibi pek çok alanda özelleştirme AB uyum yasaları kapsamına alınmış durumda. Bu çalışmada incelediğimiz iki yasa gibi pek çok yasa meclisten geçirilmek için sırada bekliyor. En antidemokratik yasaların dahi tepkisiz bir şekilde geçmesinde yasalara dair bilgi eksikliğinin yanında kitlelerin örgütsüz ve özgüvensiz olmasının da rolü vardır. Bu nedenle bugün tüm devrimci yapılar için gerçeklerin devrimci bir perspektifle açıklanması ve emekçi halkların sorunlarına çözüm getiren önermeler eşliğinde örgütlülüğün geliştirilmesi ertelenemez bir görevdir.

31 Ağustos 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

TERSANELER GERÇEĞİ VE EMPERYALİZM

Kapitalizmin ortaya çıkışı ve gelişimiyle paralellik gösteren en uygun sanayi kollarından biri de gemi inşa sanayidir. Endüstrinin gelişimiyle birlikte demir-çeliğin sanayide daha yoğunlukla kullanılmaya başlanmasına bağlı olarak, **gemi inşa sanayi** ve tersaneler büyük işletmeler tarzında ortaya çıktı. Ve bu nedenle, özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerin kıyılarındaki önemli sanayi kentleri, aynı zamanda büyük tersanelerin yer aldığı merkezler haline geldi. Örneğin Almanya'da Hamburg, Hollanda'da Deenhak ve Japonya'nın çeşitli kıyı kentlerinde gemi inşa sanayinin merkezileştiği görüldü. Gemi inşa sanayinin pek çok iş koluyla yakın ilişkisi nedeniyle genellikle tek tek tersanelerin bağımsız yerlerde kurulması yerine birçok tersanenin aynı yerde bulunarak ortak altyapıyı kullanması tercih edildi. Örneğin, yüzbinlerce işçinin çalıştığı Hamburg Tersaneleri, bu eğilimin sonucu olarak ortaya çıktı. Gemi inşa sanayi dışında merkezleşmenin bu boyutta olduğu başka bir sanayi kolunun olmadığını söylemek abartılı olmaz. Bu nitelik, kapitalizmin daha ileri gelişim düzeylerinde de kendini korumuştur. Dikkat edilirse bugün de aynı alt yapıyı kullanmak üzere birden çok tersanenin bir arada bulunması biçiminde bir merkezleşme söz konusu.

1974'teki "petrol krizi"yle birlikte enerjinin ucuz/sınırsız bir girdi olmadığının ortaya çıkması, tekelin tersanelere dair politikasında bir değişime yol açtı. Gerçekte petrolle sınırlı olmayan ve bir sistem olarak kapitalizmin kendisinden

kaynaklanan kriz, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki tekelleri farklı arayışlara/yönelimlere zorladı. Bunlardan biri de üretimin, en kolay ve en ucuz yapılabildiği alanlara kaydırılmasıdır. İşte tam da bu politikaya denk şekilde "petrol krizi" sonrasında gelişmiş kapitalist ülkelerdeki devasa tersanelerin az gelişmiş ülkelere doğru kaydırıldığını görüyoruz. Bunun için öne çıkarılan en etkili faktör çevresel nedenler oldu. 1970'li yıllar, aynı zamanda çevrenin korunmasının bir politika olarak ön plana çıkmaya başladığı, **Yeşiller** hareketinin geliştiği yıllardı. Geniş kitlelerin ilgisini çekebilecek popülist çevresel düşüncelere de uygunluğu nedeniyle tersanelere dair, suyu aşırı biçimde kirleten ağır metaller, petrol artıkları, vb çevresel faktörler öne çıkarıldı ve topluma tersanelerden kurtulmak için bir gerekçe olarak sunuldu. Gerçekte ise, önemli bir girdi olarak tersanelerde enerjinin çok yoğun bir şekilde kullanması, enerji kaynakları yönünden fakir olan ülkelere bu sanayi kolunun başka ülkelere aktarılmasında **çevresel faktörlerden çok daha fazla** etkili oldu. Örneğin enerji kaynaklarının büyük bir kısmını (petrol ve doğal gazı) ithal eden Almanya, enerji kaynakları bakımından tümüyle dışarıya bağlı olan Japonya gibi ülkeler gemi inşa sanayini büyük oranda yurtdışına çıkaran başlıca ülkelerdi. Almanya ve Japonya aynı zamanda 1970'li yıllarda dünyada imal edilen gemilerin neredeyse yarısından fazlasını üreten, dolayısıyla da gemicilik konusundaki politikaları belirleyen ülkeler konumundaydı.

Gemi inşa sanayinin gelişmiş kapitalist ülkelere yeni sömürge ülkelere aktarılmasının nedenleri arasında enerjinin yanında **ucuz işgücü arayışı** da önemli bir rol oynadı. Çünkü gemicilikte, sanılanın aksine en yoğun kullanılan işgücü, çok da nitelikli olmayan ve büyük bir kısmı kaba işçiliğe dayanan işgücüdür. Şüphesiz çok nitelikli işgücünü gerektiren üretim aşamaları da var. Ama bu, imalat sürecinin bütününde; taşıma, aktarma, kaynak yapma gibi çok ileri teknoloji gerektirmeyen işlerin yanında sınırlı boyuttadır. Bu nedenle işçilerin 50-60 dolarlık ücretlerle çalıştırabildiği ülkelere gemi inşa sanayinin aktarılması, bu sanayiye kontrol eden tekeller için çok büyük bir kar anlamına geliyor.

Günümüzde gemi inşa sanayinin yüzde sekseninden fazlası az gelişmiş ülkelere yoğunlaşmıştır. Bunlardan birisi de Türkiye'dir. Ama gemi inşa sanayinin Türkiye'ye aktarılması bu sanayi ile ilgili her şeyin Türkiye'de yapıldığı, elde edilen kârın Türkiye'de kaldığı anlamına gelmiyor. Çünkü **gemi inşa sanayi aynı zamanda bir teknoloji üretimidir.** İkincisi, gemi inşa sanayinde kullanılacak bazı malzemelerin çok yüksek kalitede ve oldukça ileri standartlara uygun olması zorunludur. Bu malzemeler için **Loyd Sertifikası** gibi denizcilikte kullanılabileceğine ilişkin sertifikaların alınması da dünyada belirli sayıda ülkenin tekelindedir. Bu sistem zamanla öyle gelişti ki, Loyd Sertifikası olmayan herhangi bir malzemeyi kullanmış olan bir gemi denize dahi indirilemez hale geldi. Günümüzde kalın

ciltler halinde, gemide kullanılan çatal kaşığa kadar Loyd kuralları mevcuttur. Kısacası, projelerin ve ileri teknoloji ürünü malzemelerin büyük çoğunluğu gelişmiş kapitalist ülkelerde yapılmakta ve emperyalist tekeller tarafından gemilerin montajının yapıldığı ülkelere aktarmaktadır.

Bizim gibi az gelişmiş ülkelerde ise, genellikle gemilerin en kaba kısmının demir ve çelik gövdesinin ağır işçiliği yapılmaktadır; bu aynı zamanda çevreyi/denizi kirleten aşamadır. Türkiye’de ayrıca dışarıdan getirilen parçaların montajı yapılırsa da bu, ülkemizde çok gelişmiş gemi inşa sanayinin olduğu anlamına gelmiyor. Çeşitli sektörlerde olduğu gibi bu alanda da **taşeronlaştırma**, işgücünün maliyetini aşağı çekme araçlarından birisidir. Kaldı ki emperyalist tekellerin bu tür sanayileri Türkiye gibi ülkelere kaydirmalarında ağırlıklı neden de budur.

Yukarıda saydığımız nedenlerin yanında **Tuzla’ya dair bir özgünlükten** de söz edilebilir. Körfezin dar, küçük bir koy olmasına rağmen orta kısmında derinlik çok fazladır. Bu durum yüksek tonajlı gemilerin bile kolaylıkla kıyından derin sulara aktarılmasını kolaylaştırıyor. Bunun yanında doğal bir koy olması nedeniyle mendireğe ihtiyaç olmadan dalgalardan korunabilmesi, kendi içindeki akıntıyla koydaki kirliliği Marmara’ya akıtabilecek özelliklere sahip olması gibi coğrafi özellikler, Körfezi gemicilik için ideal hale getiriyor. Kartal’dan Gebze’ye kadar olan bölgede, gemi inşa sanayinin alt yapısını oluşturabilecek demir-çelik, elektrik-elektronik gibi pek çok sanayinin bulunmuş olması da bölgenin özellikleri arasında sayılabilir. Aslında Körfezin tersaneye uygunluğu 1930’lu yıllarda belirlenmiş ve Haliç’teki tersanelerin bu bölgelere kaydırılması eğilimi taşınmış olmasına rağmen bu ancak 1980’li yıllarda, emperyalist

Gemi inşa sanayinin gelişmiş kapitalist ülkelere yeni sömürge ülkelere aktarılmasının nedenleri arasında enerjinin yanında ucuz işgücü arayışı da önemli bir rol oynadı. Çünkü gemicilikte, sanılanın aksine en yoğun kullanılan işgücü, çok da nitelikli olmayan ve büyük bir kısmı kaba işçiliğe dayanan işgücüdür. Şüphesiz çok nitelikli iş gücünü gerektiren üretim aşamaları da var. Ama bu, imalat sürecinin bütününde; taşıma, aktarma, kaynak yapma gibi çok ileri teknoloji gerektirmeyen işlerin yanında sınırlı boyuttadır. Bu nedenle işçilerin 50-60 dolarlık ücretlerle çalıştırabildiği ülkelere gemi inşa sanayinin aktarılması, bu sanayiye kontrol eden tekeller için çok büyük bir kar anlamına geliyor.

tekellerin gemi inşa sanayini yeni sömürgele aktarma politikası ile gündeme geldi.

Sonuçta Tuzla, çarpık da olsa çok kısa bir sürede gemi inşa sanayinin geliştiği bir merkez haline geldi. Aslında orada karşılaşılan sorunlar, bugün ortaya çıkmış değildir. Geçmişte de kazalar oluyordu. Ama başlangıçta Türkiye’de gemi inşa sanayinin oturtulmasını da amaçlayarak, özellikle Tuzla yöresine, Haliç bölgesindeki az sayıda tersanede zamanla iyi eğitilmiş personel aktarıldı. Dolayısıyla başlangıçta, gemi inşa sanayinin ilk kuruluş evresinde oldukça nitelikli işçiler çalışıyordu. Küçük tersanelerde pratik içinde yetişmiş olan kalifiye elemanlar gemi inşa sanayinin sorumluluğunu üstlenmişti. Ama gemi inşa sanayinin giderek yaygınlaşıp gelişmesi, eleman ihtiyacının aşırı şekilde artması ve gelişen teknolojiye bağımlı olarak da oldukça ucuz işgücünün (basit işgücünün) daha çok kullanılacak hale gelmesi gemi inşa sanayindeki sorunları ve kazaları arttırdı. Bu nedenlere, günümüzde aşırı kar hırsı nedeniyle 8 saatlik işgününün artık bütün iş kollarıyla birlikte gemi inşa sanayinde de önemli bir kriter olmaktan çıkmış

olması, çalışma koşullarındaki sağlıksızlık, stresli ortam, vb de eklenebilir. Taşeronlaştırmanın, ucuz işgücü kullanılmasını sağlamanın yanında, kalıcı örgütlenmenin, sendikalaşmanın önünde engel teşkil ettiği de vurgulanmalıdır. Ama buna rağmen sorunu sadece taşeronlaştırma ile açıklamak, **çözüm ve mücadele hedefleri** açısından bir eksikliğe sebep olur. Kaldı ki taşeronlaştırmayı dayatan da emperyalizmdir. Oluşturulan rekabet ortamında pazar bulabilmek için maliyetlerin aşağı çekilmesi bir zorunluluk haline gelmiş, dayatılmıştır. Endonezya, Malezya, Singapur, Tayvan, Filipinler ve Kore gibi işçilerin aylık 60-70 dolar ücretlerle çalıştırıldığı koşullarla rekabet edebilecek bir işgücü bulamayan sanayiye yaşama şansı bırakılmamıştır. Taşeronlaşmayı da işgücünü çok ucuza maledebilmeyi de dayatan emperyalizmin kendisidir. **Taşeronlaşma bir neden değil, emperyalizmle girilen ilişkilerin bir sonucudur.** Bu nedenle, sonuçlarla mücadele edilse de hedef tahtasına asıl olarak emperyalizm ve global politikaları konmalıdır.

14 Haziran 2008

DEVRİMCİ HAREKET

BİR "GREV"İN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Geçtiğimiz günlerde yaptığımız açıklamada, "Sol, zayıf düştükçe kahramanlık hikayelerine daha çok öykünür, içeriği değil biçimi öne çıkarır hale geldi. 1 Mayıs'ta olduğu gibi kimi yapıların büyük oranda kendisinin moral ihtiyacını gidermek üzere dönem dönem ortaya koyduğu dar pratikler, o dar çerçeve içinde anlam taşısına da dönemin mücadele ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır." demiştik. Mücadelenin değil yapıcılarının ihtiyacı olan türde eylemlere/etkinliklere bu açıklamamızdan sonra da çeşitli biçimlerde tanık olduk. Belki geçmişte de öznellik malul bu türden eylemler oluyordu. Ama bir süredir bu konuda hiç görülmediği denli bir yoğunlaşma söz konusu; adeta hemen tüm sol yapılar böyle bir rüzgara şu veya bu oranda kapılmış durumda.

Son olarak 16 Haziran'da yapılan, Limter-İş'in organize ettiği "Tersane grevi" bu açıdan oldukça düşündürücüdür. Eylemi önceleyen günlerde, "Görüşme masasından kaçanların hesap vereceği yer, grev meydanı olacaktır." (Limter İş, 14 Haziran) biçiminde hak almaya dönük bir grevin başlatılacağı mesajı verilirken asıl dikkat çeken boyut destek bağlamı duruş ve açıklamaların eylemin kendisinin önüne geçmesiydi. Gerçekte grevden çok sınırlı sayıda işçi ile bir çeşit miting ve demokratik kamuoyu ile birkaç saatlik moral etkinliği yapma biçimindeki tasarı, kimi yapıların kendi öznel duruşu ve algılayışı sebebiyle çok farklı yansıtıldı. Örneğin etkinlik günü yapılan "Tuzla'da sabahın erken saatlerinden itibaren toplanan tersane iş-

çileri, sendikalar, demokratik kitle örgütleri, siyasi partiler ve öğrenciler greve başladılar." (Sendika.org) biçimindeki açıklamalarda da görüldüğü gibi "grev" kelimesi bir anlamda "etkinlik" kelimesinin yerine kullanılmış ve destekçi tüm yapılar grevci olarak yansıtılmıştır.

Destekçi kurum sayısındaki bolluğa rağmen çok sınırlı sayıda tersane işçisinin katıldığı etkinliğin Hilmi Yarayıcı, Kardeş Türküler, Koma Çiya, vb grup ve sanatçıların verdiği konsere rağmen kitlesellik kazanamaması, üzerinde ayrıca durulması gereken bir boyuttur.

Saat 19.00'de bitmesi öngörülen etkinliğin saat 15.00'te Limter-İş Genel Sekreteri Kamber Saygılı'nın grevin doruğa ulaştığını belirtmesinin ardından sona ermesi de eylemin niteliğini açığa vuran bir başka göstergedir.

Sınıflar mücadelesinde radikal söylem ve tutumların özel bir yeri/anlamı vardır. Ne var ki mücadelede rutin olanın dışında/üstünde daha ileri bir içerik taşıyan bu tanım, sözde kalıp fiile taşınmadığında ve hemen herkesin ağzında sıradanlaştığında bu kez ters etki yapar, ciddiyeti de yaptırım gücünü de zayıflatır. Bu bağlamda biz, 16 Haziran eylemini değerlendirirken, "eyleme katıldığı için işten atılan bir işçi olursa patronlara Tuzla'yı zindan edeceklerini" söyleyen Çelebi'nin veya "Tuzla'da artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." diyen Kamber Saygılı'nın sözlerini değil, öznellikten arındırılmış gerçekliği dikkate alacağız. Örneğin, eylemden hemen sonra işten atılan Niyazi Tepeli adlı işçinin grevi takip eden günlerdeki durumu(nedenli sahiplenileceği) bizler için

ölçü olacaktır.

Biz, ülkemizde devrimin demokratik bir nitelik taşıyacağını, dolayısıyla geniş ittifak yelpazesi eşliğinde siyasal temsilin de sayıca çok olacağını öngören bir yapıyız. Bu nedenle eylemleri değerlendirirken her şeyi düzenleyicilerinden ibaret görmemeye ve sonuçları yarar ve zarar toplamı içinde ele almaya özel bir gayret sarfediyoruz. Birçok yapı gibi bizler de eylemin onlarca demokratik kitle örgütü, siyasal yapı ve sanatçı tarafından desteklendiğine, ses getirdiğine, vb işaret edip geçebilirdik. Ne var ki bu, sanıldığının aksine ne tersane işçilerine ne de mücadelenin geleceğine "iyilik yapmak" anlamına gelmezdi. Günü kurtarmakla yetinmemek ve geleceği, genelde emekçiler özelde devrimci yapılar açısından tüm boyutlarıyla ele almak her devrimci yapının sahip olması gereken bir sorumluluktur. Derslerin doğru çıkarılması, gelecek sınavların başarısının koşuludur. Yoksa tekrara düşmek kaçınılmaz hale gelir. Ayrıca söz ile eylem arasındaki açının büyüklüğü giderek büyüyen oranda bir güvenilirlik sorunu oluşturacağı için ondan özenle kaçınılmalıdır.

Daha önce de sıkça belirttiğimiz gibi bugün mücadelenin ihtiyacı, gerçekliği aşan demeçlerde bulunmak değil, mütevazı bir duruş eşliğinde sözden çok fiili büyütme. Ne var ki olgulara sahip olduklarından öte işlevler yüklem alışkanlığının pek de terk edildiğini söyleyemeyiz. Örneğin 1 Haziran Kadıköy mitingi öncesinde Mustafa Karasu'nun yaptığı açıklama bu niteliktedir

"1 Haziran'da Kadıköy'de ya-

pılacak miting Türkiye tarihinin en işlevli mitingi olacaktır. Bu miting kadar toplumsal ve siyasal sonucu önemli olacak başka bir miting şimdiye kadar gerçekleşmemiştir. Kadıköy mitingi güçlü geçerse tarih değiştiren bir miting olarak tarihe geçecektir. Türkiye’de sorunlarda öncelik ilk defa bu kadar isabetli yapılmıştır. Kördüğümün ucundan yakalanmıştır. Türkiye’nin kördüğüm olmuş tüm sorunları, Kürt sorununu çözmeye bir bir çözülecektir. Bırakalım sorunların çözümünü, Türkiye her alanda birkaç kat daha fazla güce kavuşacaktır. Kürt sorununun demokratik çözümü ve adil bir barış Türkiye’ye sihirli bir değnek değilmiş gibi çok olumlu gelişmeler yaratacaktır.”

Bu örnekte görüldüğü gibi atılacak adımların amacını büyütme başarıyı büyütüyor. Zayıf olunan noktada “ben zayıf değilim” demek, hastayken sağlıklılık iddiasında bulunmak, çözüm üretme potansiyelini de zayıf düşürmektedir. İşte tam da bu nedenle 16 Haziran “Grev”i, özneliğe düşmeden objektif ölçülerle değerlendirilmelidir.

Öncelikle belirtelim ki, eylemin 16 Haziran 1970’le tek benzerliği aynı güne denk getirilmesiydi. Bunun dışında yapılacak tüm benzetmeler zorlama olacaktır. Hatta grev tanımının bile eyleme uyduğunu söylemek zordur. Niceliğe dair tartışma görelilik taşısa da bizler o gün için orada bulunan tersane işçisi sayısının çok az olduğunu; eylem öncesi ve sonrasında yapılan açıklamalarla bir çelişme oluşturduğunu düşünüyoruz. Katılım azlığının tabii ki çeşitli nedenleri olabilir; ama bu kabul edilmediği sürece o nedenleri ortadan kaldırma şansı olmaz. Biz burada ne Atılım Gazetesi’nin “16 Haziran’da üretim yüzde 70 durdu” iddiasını ne de kimi tersanelerde patronun o günü tatil saymasının etkisini veya işe gitmeyip evde oturmayı tercih

eden işçinin ne denli eyleme katılmış sayılabileceğinin tartışmasını yapacak değiliz. O gün oradayık ve mevcut kitle içinde tersane işçisinin oranına bizzat tanık olduk.

16 Haziran’da tersanelerin önünde grev değil destek mitingi vardı. İşte tam da bu noktada eylemin grev değil de devrimci demokrat yapıların ortak mitingi biçiminde organize edilmesi halinde sayının birkaç katına çıkma olasılığı akla geliyor. Kısacası oradaki nicelik solun mevcut gücünü de yansıtmıyordu.

Evet, sol her gün farklı ölçeklerde tanık olunan biçimde giderek kan kaybediyor. Ne var ki bu, yalnızlaşmayı peşinen kabullenmenin ve kuşatılmışlığı kadermiş gibi algılamamanın sebebi olmamalıdır. Ek-

siklikler devrimci bir samimiyet ve sorumluluk bilinciyle saptanabilirse, bunun ilgili her kişi ve yapıya yararı olur.

Sınıfsal çelişmelerin keskinleştiği, yaşam koşullarının kitleleri radikal siyasal tavır alışlara doğru zorladığı koşullarda, sadece tersane coğrafyasında 300 bin kişiyi doğrudan ilgilendiren ve günlerce medyada da yer alarak tartışmalara konu olan bir sorun karşısında dahi yeterli duyarlılığın sağlanamamış olması, şu veya bu yapının sırtına yüklenip aşılacak türden bir sorun değildir.

Düne kadar kitlelerin Cumhuriyet Mitingleri’ne milyonlar halinde akmasının ardında, biriken ve çözülmeyen sorunlarının yattığı düşünülürse; o mitinglerin yönlendir-

Biz, ülkemizde devrimin demokratik bir nitelik taşıyacağını, dolayısıyla geniş ittifak yelpazesi eşliğinde siyasal temsilin de sayıca çok olacağını öngören bir yapıyız. Bu nedenle eylemleri değerlendirirken her şeyi düzenleyicilerinden ibaret görmemeye ve sonuçları yarar ve zarar toplamı içinde ele almaya özel bir gayret sarfediyoruz. Birçok yapı gibi bizler de eylemin onlarca demokratik kitle örgütü, siyasal yapı ve sanatçı tarafından desteklendiğine, ses getirdiğine, vb işaret edip geçebilirdik. Ne var ki bu, sanıldığığının aksine ne tersane işçilerine ne de mücadelenin geleceğine “iyilik yapmak” anlamına gelirdi. Günü kurtarmakla yetinmemek ve geleceği, genelde emekçiler özelde devrimci yapılar açısından tüm boyutlarıyla ele almak her devrimci yapının sahip olması gereken bir sorumluluktur. Derslerin doğru çıkarılması, gelecek sınavların başarısının koşuludur. Yoksa tekrara düşmek kaçınılmaz hale gelir. Ayrıca söz ile eylem arasındaki açının büyüklüğü giderek büyüyen oranda bir güvenilirlik sorunu oluşturacağı için ondan özenle kaçınılmalıdır.

Konumuz bağlamında özellikle üzerinde durulması gereken çalışma taktiği, hedef kitleye iş yerlerinde ulaşamadığı durumlarda, iş yaşamı dışındaki zamanlarda kalıcı olunan mekanlarda ulaşmaktır. Bu, geçmişte de denenmiş ve sonuç almış bir yöntemdir. İşçilere evlerinde, mahallelerinde, akşam veya hafta sonu vakit geçirdikleri kahvehane, vb mekanlarda ulaşarak ilişki kurulabilir. Ayrıca okulda çocuklarıyla kurulan ilişki de işçilere ulaşım örgütlemenin bir diğer biçimi olabilir. Bu durum Tuzla için de geçerlidir. İşçilerin 10'ar 20'ser kaldığı bekar evlerinden çocuklarına, eşlerinden mahallede vakit geçirdikleri yerlere kadar bir çok imkan değerlendirilerek işyerlerinin adeta dışarıdan kuşatılması ve giderek kalıcı ilişkilerin geliştirilmesi sağlanabilir.

dirici öznelerce umut olmaktan çıkarıldığı bu koşullarda, kitlelerin yüzünü devrimcilere dönme potansiyelinin arttığı görülür. İşte bugün bu potansiyele ve zemin uygunluğuna rağmen kitlelerin ilgisi çekilemiyorsa, akla ilk gelen neden devrimcilerin subjektif konumu olmalıdır. Bunun dışında 1 Mayıs'ta olduğu gibi güvenlik adına estirilen polis terörü kitlelerde bir tedirginliğe sebep olmakta ve çatışma ihtimali olan kitlesel eylemlere katılımı etkilemektedir. Gerçekte bu tür tedirginliklerin aşılması için en uygun zemin örgütlü ilişkilerdir. İnsanlar birey olarak bu tür etkinliklere katılmada zorlanabilirler. Zaten baskı ve zorun uygulayıcılarının hedefleri arasında özellikle örgütsüz (veya yarı örgütlü) kesimler yer alır. Örneğimizde de örgütlü çalışmayı önlemek için taşeronlaştırma yaygınlaştırılmakta, işçilerin yerleri sık sık değiştirilerek kalıcı ilişki kurulmasının önüne geçilmektedir. Gerçekten de taşeronlaştırma mücadelenin önünde ciddi bir engeldir. Çünkü bir işyerinin örgütlenmesi aylar, yıllar alabilen bir süreçtir. Ancak buna rağmen,

taşeronlaştırmayla işçilerin yerlerinin sık sık değiştirilmesini kalıcı ilişki kurmanın ve örgütlenmenin sonu olarak görmek doğru değildir.

Aslında işçilerin fabrikalarda/işyerlerinde örgütlenmesi ile oturdukları mahallelerde örgütlenmesi birbirini dışlayan değil tamamlayan olgulardır. Bu nedenle örgütlülük sendikaya üye olmaktan, mücadeleye de sendikal mücadeleden ibaret görülmemelidir.

Devrimciler için her duruma uygun mutlak eylem biçimlerinin olmaması gibi, koşullar üstü sihirli örgütlenme yöntemleri de yoktur. Ancak bilinir ki farklı dönemlerde karşılaşılan sorunları çözebilecek alternatif politikalar üretmek devrimcilerin temel yaşam felsefesindedir; kimliklerinin ve yaratıcı niteliklerinin bir gereğidir. Aslında sözünü ettiğimiz sorun devrimcilerin yabancı olduğu bir sorun değildir, dolayısıyla da önemli keşifler gerektirmiyor. Yeter ki mücadeleye geçmişinden öğrenmeyi ve bugüne diyalektik bağlam içinde taşınmayı bilelim.

Devrimciler geçmişte de faşist abluka, ilişki yetersizliği, vb ne-

denlerle kimi mahallelere, işyeri ve okullara girme güçlüğü çekmiştir. Bunun yanında grev erteleme dahil, egemenlerin atraksiyonlarının benzerliği düşünülürse; o gün için uygulanan yöntem ve araçlara dair bir anımsatmanın yararlı olacağı görülür.

Mücadele tarihinde öyle direnişler vardır ki yenilgiyle sonuçlanmış gibi görünmesine rağmen öğretici yanları sebebiyle kazanım hanesinde yer alır. Benzer şekilde kimi direnişler, büyük sıçramalar için basamak oluşturur, görünür çapını aşan sonuçların sebebi haline gelir. Devrimciler gibi egemenler de bu gerçekliğin bilincinde olduğu için, bazı eylemlerin kazanımla bitmesini önlemek üzere her yola başvurur. Örneğin 1976'da yaşanan DGM direnişini çokça önemseyen egemenler, bu direnişe katıldığı gerekçesiyle Jak Kamhi'ye ait Profilo'da biri baş temsilci, üçü temsilci olmak üzere toplam 18 işçinin işlerine son verilmesini sağladı. Bunun üzerine başlayan direnişin bastırılması için Mecidiyeköy civarındaki bütün işyerleri boşaltıldı ve sadece basın mensuplarının giriş çıkışına imkan verecek şekilde bölge abluka altına alındı. Jak Kamhi'nin "Olay beni aşmıştır. MESS'in ve emniyetin işi olmuştur. MESS ve emniyet güçleri benim işyerimi ve bulunduğu bölgeyi pilot bölge seçmişlerdir. Burada her olaya müdahale etmek, düğümü burada çözmek kararındalar." biçimindeki sözleri, direnişin kırılmasına verilen önemi özetler niteliktedir. Bu önem paralelinde işçilere ateş eden polis Yakup Keser adlı işçiyi öldürdü. Bunun üzerine polis geri çekildi ve devreye jandarma girdi. Albayın şeref sözü üzerine evlerine bırakılmak üzere cemselere binen 500 işçi Gayrettepe'deki Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Bölgede olduğu gibi orada da çevredeki binalar boşaltıldı. Cemselerden coplanarak indirilen işçiler yaklaşık 100 metrelik bir polis koridorundan dayak yiyerek

geçirildi. Bu sürecin sonunda 6 işçi tutuklandı. Hapishaneden gönderdikleri mesaj ise, gerçekte yenilmediklerinin göstergesiydi. “...Bir Yakup ölmüş, bin Yakup var savaşacak. Bu olay ne ilktir, ne de son. İşçi sınıfımızın mücadele tarihinde bu gibi olaylar çoktur. Binlerce işçi kardeşimiz vurulmuş, işkencelere tâbi tutulmuş, ama hakim sınıfların baskılarına rağmen sınıf mücadelesi durmadan ilerlemiştir. Profilo olayları neticesinde biz altı işçi tevkif edildik. Ama biliyoruz ki, ne işkenceler, ne hapishaneler bizleri yıldırılmaz. Tam tersine sınıf mücadelesini pekiştirir. Hapishaneler bizler için birer okuldur ve bizler bu okulda bulunmaktan dolayı gurur duyuyoruz.”

Bu direniş gibi grev ve toplu sözleşme yasalarının henüz çıkmadığı ve grevin yasak olduğu bir dönemde yapılan ve grev hakkının 275 sayılı Toplu İş sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu ile yasalara geçmesinde büyük rol oynayan **Kavel Direnişi**; en çatışmalı ve uzun direniş olarak bilinen **Tariş Direnişi**, bugün öğretici yanıyla özellikle anılmayı hak ediyor. Bu şekilde hafızamızı zorlarsak hapishanelerden Filistin gibi ülkelere, fabrikalardan okul ve mahallelere kadar koşulların bütünüyle aleyhte olduğu durumlarda demirin nasıl tersine bükülebildiğini gösteren pek çok örnek bulabiliriz.

Konumuz bağlamında özellikle üzerinde durulması gereken **çalışma taktiği**, hedef kitleye iş yerlerinde ulaşamadığı durumlarda, iş yaşamı dışındaki zamanlarda kalıcı olunan mekanlarda ulaşmaktır. Bu, geçmişte de denenmiş ve sonuç almış bir yöntemdir. İşçilere evlerinde, mahallelerinde, akşam veya hafta sonu vakit geçirdikleri kahvehane, vb mekanlarda ulaşarak ilişki kurulabilir. Ayrıca okulda çocuklarıyla kurulan ilişki de işçilere ulaşip örgütlemenin bir diğer biçimi olabilir. **Bu durum Tuzla için de geçerlidir. İşçilerin 10’ar 20’şer**

kaldığı bekar evlerinden çocuklarına, eşlerinden mahallede vakit geçirdikleri yerlere kadar bir çok imkan değerlendirilerek işyerlerinin adeta dışarıdan kuşatılması ve giderek kalıcı ilişkilerin geliştirilmesi sağlanabilir.

Aslında bugün devrimcilerin örgütlü ilişki geliştirme sürecinde karşılaştıkları güçlükler içerisinde bir anlamda akıl ve yüreklere ekilmiş **egemen tohumların** da büyük rolü vardır. Özellikle 12 Eylül sonrasında **bireycilik** öylesine pompalandı ki, bir süre sonra **toplumsal olan her şey, kişiye uzak veya gereksiz gelmeye başladı**. Yeni kuşaklar büyüme ve öğrenme sürecini bütünüyle böyle bir yönlendirmenin eşliğinde yaşadı. 1980 öncesinin deneyimli kadroları büyük oranda tasfiye edilirken, yaşanan **kuşak kopması** bilgi ve deneyim aktarımını önledi. Bu gelişmelerle **paralel olarak solda geliştirilen AB eksenli demokratikleşme perspektifi; bedel ödeyerek, dolayısıyla örgütlenip mücadele ederek hak kazanma yöntemine dair tereddüdü özel gayretlerle büyütmüş ve devrimcilerin tohumlama alanlarının bir anlamda zehirlenmesinde rol almıştır.**

Geçmişte emekçiler arasındaki **ortak hareket refleksi** çok güçlüydü. Başlı başına işçi olmak bile pek çok ortak değer paylaşılması için bir nedendi. Bugün değerlerde yaşanan çözümlenme ve bireycileşme ilişkilerde de bir çözülmeyi beraberinde getirmiş, ortak hareket refleksini zayıflatmıştır. Bugün bu nedenle sorunların kaynağına inmek ve sadece bir kesimin demokratik talebini değil, **genelde emperyalizmle özelde sistemle sorunu olan tüm kesimlerin taleplerini** bir

program dahilinde öne çıkarmak; çözüm önerilerini **daha inanılır** kılacak ve imkanları arttıracaktır.

Daha önce söylediğimiz gibi “**Kürt halkının kayıp ve kazanç tablosu; işçiyi, köylüyü, memuru, küçük ve orta burjuvaziyi kapsayan bütünüün kayıp ve kazanç tablosunun bir parçasıdır. Bu kapsam içindeki talepler, çelişmeli gibi görünse de, karşılıklı gözetme temelinde uzlaştırılarak bir arada aşılabilir. Örneğin Trakya köylüsünün talepleri ile Kürt halkının özgürlük talebi, aynı programın bileşenleri olarak, karşı karşıya getirilmeden aşılabilir. Böyle bir çıkar ortaklaşmasında, Trakya köylüsü, Kürt halkının taleplerine karşı çıkmayacak; “alma-verme” ikilemi yaşamayacaktır. Bunun tersine, sadece bir kesimin demokratik talebini öne çıkarıp yüceltmek, bütün toplumun buna göre davranmasını istemek; çıkar ortaklaşmasının, uyumun karnallarını tıkar; ayrışma ve çatışmayı tetikler. Bu nedenle, demokratik talepler, toplumun tepeden tırnağa demokratikleştirilmesini amaçlayan bütünlüklü bir program içinde ele alınmalıdır. Bunun dışında, ne yüksek sesli ajitasyonlar ne de Kürt sorununda yapıldığı gibi taleplerin kabul edilebilirlik sınırına çekilmesi çözüm değildir.”**

Bu perspektif, tersane işçisinden kamu emekçisine, köylüden esnafa, Kürt halkından ezilen cins olarak kadına kadar tepeden tırnağa bir demokratikleşmeden yana çıkarı olan tüm kesimlerin sorunlarının çözüm perspektifidir.

22 Haziran 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

Bu perspektif, tersane işçisinden kamu emekçisine, köylüden esnafa, Kürt halkından ezilen cins olarak kadına kadar tepeden tırnağa bir demokratikleşmeden yana çıkarı olan tüm kesimlerin sorunlarının çözüm perspektifidir.

VEYSEL GÜNEY'İ YAŞATIYORUZ

Geçtiğimiz günlerde internette, Veysel Güney'in mezarını bulmak için, **Yüzbaşı Burhan Erdem'e vicdan çağrısı** biçiminde yazılmış şiir eşliğinde bir kampanya başlatıldı. (Bakınız: www.veyseliariyoruz.net) Pek çok kişi ve kurumu ortaklaştıran bu kampanya bir kez daha kimlerin yöntem ve içerikte **aynılaştığını** göstermiş oldu.

Bugün devrimci zeminde teorik olandan pratik olana ve değerlerin yaşatılma biçimine kadar yaygın biçimde rastladığımız olgulardan biri de her şeyin **biçime indirgenmesi**, yasal sınırların **meşruiyet sınırları** olarak algılanması ve **geleneklerde ısrar** yerine liberalleşme zemininde bir yenilenmenin yaygın biçimde yaşanmasıdır.

Gerçekte sol, sadece nicelik kaybı değil nitelik kaybı da yaşamakta ve olmazsa olmaz değerleri dahi, hiç hak etmeyenlerin **elinde** ve **ağzında** çeşitli biçimlerde sömürüye araç edilebilmektedir.

Bililir ki örgütlü bir insan için **aile de örgütün kendisidir**. Bu, ne anne babanın reddi ne de dar anlamda ailenin yok sayılmasıdır. Ne var ki **tüm yaşamını devrime adan** ve **ölümü de bu bağlamda gerçekleşen devrimcilerin nasıl sahiplenilmesi gerektiği**, anne-babaları tarafından nasıl belirlenmemesi gerekiyorsa, bugün mücadele ile (dolayısıyla o değerlerle) hiçbir bağı kalmamış olan **eski arkadaşları** tarafından da belirlenmemelidir.

Bedel öderken gözünü kırpmayan devrimcilerin sahiplenilmesi öncelikle onlarla aynı **değer algılaması** içinde olmayı gerektiriyor. **Düşünün** bir kez, bugün **"hiçbir değer için ölmeye değmez"** diyen biri, **"son görevi cellâdına bırakmayan"** ve **"dünyaya bir daha gelsem aynı**

şeyleri yapardım" diyen bir devrimciyi nasıl doğru anabilir?

Gerçekte kimi "sahiplenme"ler, kişiyi bedel ödediği değerlerden uzaklaştırıp sıradanlaştırmakta, dolayısıyla da bir kez daha bedel ödeme anlamına gelmektedir. Bilinen bir örnektir; hapishanelerde kavga sırasında **örneğin** kolunu-bacağını yitiren devrimciler, kendini **devrim gazisi** olarak kabul eder ve kavga-dan ayrı düşmediği gibi en küçük bir eksiklik hissine de kapılmaz. Ancak dışarı çıktığında ailesi (ve politik olmayan çevresi) ona "sakat" muamelesi yapmaya başlaması halinde o eksiklikle yüzleşir. Tabii bu da mücadeleye devam edip etmemekle ve bilinç oranıyla doğru-dan ilintilidir.

Kimse bizimle, **"Veysel'in her şeye rağmen bir mezarının bulunması fena mı olur"** tartışmasına girip aklımıza hakaret etmesin. Elbette fena olmaz. Ancak sorun bu değil. Mesele bir kitle **partisi** olarak kurulan ÖDP'nin bir süre sonra kendini devrimci yapılaraya dayatmasına ve devrimci bir alternatifmiş gibi davranmaya başlamasına benziyor. Bugün 78'liler de tesadüfen ellerine geçen yarım yamalak bir bilgiden hareketle birden bire bir mezarın aranmasını en devrimci gündem gibi sunmaya ve devrimci yapılaraya kendilerini dayatmaya başladı. Yaratılan yapay ve gerçekte son derece geri içeriğe birden bire ilgi halesi büyümeye başladı. Sanal ortamda imza atmak biçimindeki eylemin zahmetsizliğinin etkisi olsa da bunda bir diğer etken ÖDP, vb yapılarca ekilen ve bir çeşit **sivil itiraz** çerçevesinde kalan çizginin devrimci çizgi ile yer değiştirmiş olmasıdır.

Birileri, Veysel'in cansız bedenini, ailesine teslim etmek üzere tutanakla teslim aldığı halde O'nu kay-

bedecek kadar devrimcilere **düşman** Yüzbaşı Burhan Erdem'e vicdan çağrısında bulunmak üzere şiir yazacak kadar sınıf bilincinden uzaklaşmış olabilir. Aynı birileri o şiirde **"Size 'bey' sıfatıyla seslendiğimiz için biliyoruz ki pek çok arkadaşımız öfkelenecek. 'Bizimkiler' bizi topa tutacak, Veysel'in cenazesini vermeyen birine 'bey' dediğimiz için..."** diye yazabilir. Hatta bunlar interneti tek mücadele alanı olarak gören üç beş kafadar olsa, haber değeri olmaz ve kendimize konu bile etmezdi. Burada üzerinde durulması gereken asıl sorun, birden bire bu şiirin altında hızla çoğalan imzacı isimlerin ve bu kampanyaya açıkça veya örtük biçimde destek veren çevrelerin niteliğidir.

Hayır biz Yüzbaşı Burhan Erdem'in vicdanına seslenmiyoruz. O, hizmet ettiği sınıfın niteliğine göre hareket etti; biz de temsil ettiğimiz sınıfın değerlerine göre hareket edeceğiz. Eğer Veysel Güney'in mezarının bulunmasını **yaşatılmasının tek koşulu** olarak görürsek, onu kaybedenlere zafer atfetmiş oluruz. **"Veysel Güney'in ailesinin çiçek götürebileceği bir mezarının olması"** ailesi için önemli olabilir, buna saygı duyuyoruz. Ancak bununla yetinildiği takdirde Veysel Güney'i yaşatma şansı kalmaz.

Veysel'in vasiyetinde **"Mezarımı yol üstünde kazsınlar. Üzerine demir yumruklu bir yıldız yapsınlar..."** demiş olmasını "bir mezar talebi" olarak okuyanlar olmaktadır. Bu durum, bugün Denizleri, Mahirleri onların mücadele özleriyle hiçbir bağı kalmamış eski arkadaşlarına anlattırmaya benziyor. **Düşünün** bir kez bugün Alaattin Çakıcı'nın avukatlığını yapan Bozkurt Nuhoglu veya Ceviz Kabuğu programına çıkıp Denizleri yabancı ülkelerin kul-

landığına inandığını söyleyen abisi Bora Gezmiş anlatabilir mi?

Ostrovski, *“Trajedi, mücadele durduğu zaman başlar”* der. Evet ne yazık ki bugün solda trajik görüntülerin oranı giderek artıyor. Denizlerin veya Mahirlerin çizgisinde yürüdüğünü söyleyen kimi yapıların dahi onları *“Hatırla Sevgili”* nin oyuncularına anlattırma ihtiyacı duyması, bu trajik durumlardan sadece biridir.

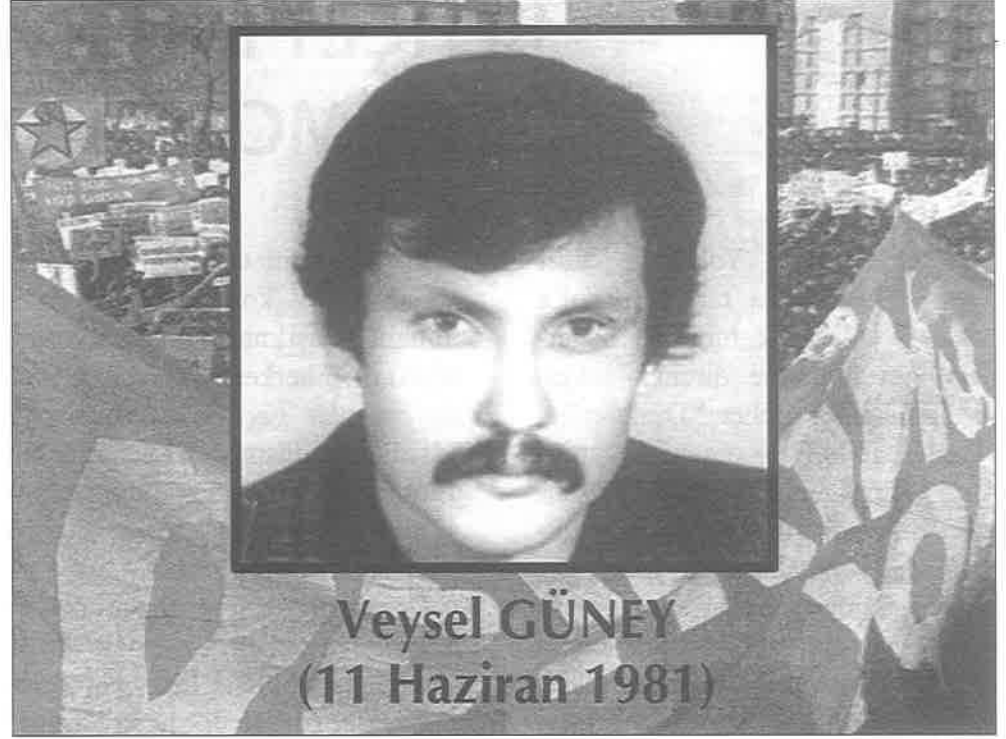
Daha önce de söylediğimiz gibi;

“Ülkemizde devrimin başarısı; sendikayı, derneği, kitle partisini; odayı, baroyu, vb. gerekli kılmaktadır. Ne var ki her kurum, kuruluş amacını ve dolayısıyla hareket sahasını bilerek işlev yüklenmelidir. Bu bağlamda ‘78’liler’ de kendilerine vazife olmayan işlere kalkışmama- lı; ölüye sahip çıkacağım derken, şehitlerimizi bir kez daha öldüren konuma düşmemelidir.

Devrimin moral değerleriyle bağını koparmamış her insan bilir ki, devrim şehitlerinin sıradan ölülerden farkı; devrimcilerin attığı her adımda, ürettiği her değerde yaşatılmaktır. Bu nedenle onlar, ölümsüzler olarak bilinir. Bu kültüre, devrimci yaşama ve onun normlarına yabancılaşanlar; devrim şehitlerini ölü, devrim gazilerini sakat olarak görürler. ‘Hiçbir değer için ölmeye değmez’ fikri, bu yaklaşımın türevlerindedir.

Veysel Güney bir Devrimci Yolcu’ydu; onu anmak, ona sahip çıkmak; bugünün mücadele ihtiyaçlarını Devrimci Yolcu bir duruşla karşılamayı gerektiriyor.” (Devrimci Hareket, 2006)

Biz Veysel’in yoldaşlarıyız. O’na karşı sorumluluklarımız var. O, *“Her zaman için onur duyduğum, birlikte olduğumuz Türkiye emekçi halklarının kurtuluşu uğrunda omuz omuza çarpıştığımız Devrimci Yol saflarından beni ancak ve ancak ölüm ayırabilirdi. Ki bu da, geride mücadelemizi ‘kurtuluşu kadar’ sürdürecektir yoldaşlar olduğu müddetçe, şerefli bir nöbet*

teslimi olarak, beni hiçbir şekilde korkutacak bir olay değildir.” diyen Mustafa Özenç gibi nöbetinin devralındığına inanarak idam sehpasına kaygısızca yürüyenlerdendi.

Veysel’in sonsuzluğa doğru yürüyüşünü, ona tanık olan bir gardiyan bakan nasıl anlatıyor:

“.. Veysel infaz bahçesine getirildiğinde başı dimdikti. Üzerinde infaz kıyafeti yoktu. Sivil giysiler vardı. Kendisinden son isteği sorulduğunda, ‘Benim sizlerden bir isteğim olamaz!’ dedi. Darağacına yürü denmesine fırsat bırakmadan, başını önüne eğmeden, en küçük bir tereddüt göstermeden yürüdü. Sehpaya çıktı. Cellat boynuna ipi geçirmeye hazırlandığında ‘Sehpaya kimse dokunmasın’ diye uyardı. Ardından öyle bir bağırды ki, yergök inledi. Ne dediğini anlayamadık bile. Slogan bitince cellata ‘ipi boynuma geçir’ dercesine baktı. Boğazına ilmek geçirildi. Cellat Veysel’in isteğine uyararak sehpadan uzaklaştı. Kanımız donmuş gibi, pür dikkat onu izliyorduk. Üzerine bastığı sehpaya ayağıyla vurdu, kendi infazını kendi gerçekleştirdi.”

Onlar, geçici yol arkadaşlığının ve ihanetin de bilincindeydi:

“Devrimci Hareketimizin kazandığı prestijde hiç kuşkusuz, yiğitçe çatışarak, ya da işkence tez-

gahlarında direnip sır vermeyerek, ölen, sakat kalan ve zindanlara tıkılan yoldaşlarımızın payı çok büyüktür. Ne yazık ki yiğit yoldaşlarımızın kanı pahasına sağlanan bu prestije gölge düşüren, devrimci hareketimize önemli ölçüde zarar veren döneler ve hainler de çıkmaktadır. Bunlar zora gelince “paçayı kurtarma” düşüncesiyle bir anda Türkiye emekçi halklarına karşı sorumluluklarını unutmakta ve acizlikleriyle hem kendilerini hem de diğer birçok kişiyi utanacak duruma düşürmektedirler.” (Mustafa Özenç)

“İntikamı alınmamış her devrimcinin mezar taşı devriktir...” diye bir söz var. Çeşitli biçimlerde yorumlanabilir; ama en azından gidişi devrimci ölçüklere uygun olanların gözünün arkada kalmaması için, sahiplenilmesinin de devrimci ölçüklere uygun olması gerektiği tartışmasıdır.

Veysel Güney, Devrimci Yol’da mücadele içinde şehit düştü. O’nun yaşatılması *“Hukuksal bir yanlış düzeltme”*’yi çokça aşan bir yükümlülüktür. O’nu gündemlerine alanlar, bu gerçekliği bilerek hareket etmelidir.

10 Haziran 2008

DEVRİMCİ HAREKET

BEHÇET DİNLERER DEVİRİMCİ YOL'DUR

Devrimin, Yol'unda aktığı yıllarda, tam da o Yol'a yakışacak biçimde değerleri için ölümüne direnen sevgili yoldaşımız Behçet Dinlerer'in, "Yenidenciler" in organize ettiği bir etkinlikle anılacağını öğrendik. Gerçekte gidenlerimizin ardından ağıt yakmaktan şiir yazıp şarkı bestelemeye, değerlerini yaşam içinde yeniden üretmekten kavga diliyle hesap sormaya kadar yaşatma amaçlı atılacak adımların hepsi doğru, gerekli ve anlamlıdır. Bu çabalar, hak etmeyenlerin elinde bir sömürü aracı olmadığı sürece sorun yoktur.

Hatta bizler 3. Büyük Buluşma'da bir kez daha yaptığımız gibi tüm devrim şehitlerinin aynı önemde anılarak yaşatılmasının, bugünün **çözülme ortamında** özellikle gerekli ve anlamlı olduğunu düşünüyoruz. Ne var ki Behçet'i de YOL'unu da 25 yıl yok sayıp, hatta o değerlerin bir daha çimlenmemesi için **adeta toprağı zehirleyen kesimlerin** bugün yapacağı anma için

aynı yaklaşımı taşıdığımızı söyleyemeyiz. Bu konudaki hassasiyetimizin anlaşılması için kafa yorma niyeti olan herkesi, "*ne var ki burada adamlar geç de olsa anıyor*" basitliğine düşmeden, en azından **Tartışma Süreci'nden bugüne yaşananları konu bağlamında da olsa anımsamaya çağırıyoruz.**

Devrimci Yol'u ve ona ait değerleri tasfiye etmek için **adeta ant içerek başlattıkları Tartışma Süreci'nde anımsanacak olursa, "şehit" kelimesi üzerinden yapılan kavramsal tartışma ile devrim şehitlerinden söz etmek adeta "eski kafa lılık" gibi gösterilmiş ve uzun süre bir tarih yok sayılmıştır.** Devrimci Yol bir dönemi anlatan ama değişen koşullar nedeniyle güncel anlamını yitiren bir dergi olarak görülmüş, yıldızlaşan yumruk da o derginin amblemi olup bugün kullanılması anlamsız olan bir işareten ibaret olarak gösterilmiştir. Kimi mitinglerde (kamu çalışanları, vb) yıldızlaşan yumruk flaması açmak isteyen yoldaşlarımıza zor

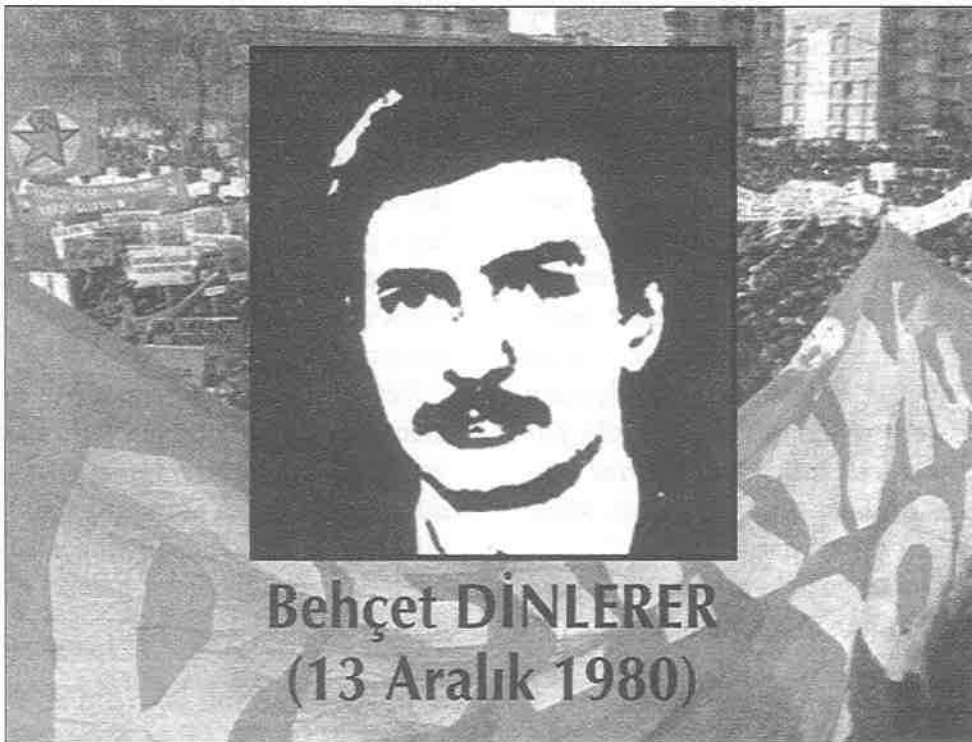
kullanılmış, o değerlerle karşılaşılan her ortamda ya "çocukluk" ya kıstırması yapılmış ya da abartılı bir öfke ile müdahale edilmiştir.

Aradan geçen bunca zamana ve tasfiye yolunda kat edilen bunca mesafeye rağmen son zamanlarda o yok sayılan değerlere bizzat tasfiyecileri tarafından yeniden önem atfedilmeye başlanması, **olağan bir gelişme olarak görülemez/görülmemelidir.** Çünkü onları yakından tanıyan herkes bilmektedir ki fikirlerinde en küçük bir değişim olmamış, sadece **Ufuk Uras'la yaşanan irade savaşı kaybedildiği oranda tercihen değil mecburen "eski" değerler öne çıkarılır** olmuştur.

Bugün, Behçet'in uğrunda yaşamını feda ettiği değerlerin hiçbirisiyle **süreklilik bağı kalmadığı** halde, **sırf ayaklarının altındaki toprak kaymaya başladığı için anma yoluna gidenlerin yaptığı, kelimenin gerçek anlamıyla bir değer sömürüsüdür.** Benzer şekilde, anmanın Behçet'in şehit düştüğü 13 Aralık'ta değil de 27 yıl sonra Mayıs ayında yapılıyor olmasını da **anma sahiplerinin öznel ihtiyaçları ile ilişkilendirmek haksızlık** olmayacaktır.

Bugün Behçet'i anmak, Devrimci Yol'da ısrar etmekten geçer. Bu tür değerleri günü kurtarma hesaplarına alet edenler, bilmek durumundadır ki bu manevralar onları düştükleri yerden bir adım yukarıya taşımayacaktır.

Konu bağlamında son sözü **Dietrich Bonhoeffer'e** bırakıyoruz: "*Yanlış trene bindiyseniz koridorda ters tarafa yürümenin faydası yoktur.*"

22 Mayıs 2008
DEVİRİMCİ HAREKET

ALİ BAŞPINAR'IN ARDINDAN

Bir devrimciyi, bir YOL arkadaşımızı ölümsüzlüğe uğurlamanın hüznünü, geleceği kazanma yolunda en isabetli adımları atıyor olmanın onuruyla beraber yaşıyoruz. İçinden geçmekte olduğumuz sürecin akılları ve dolayısıyla tercihleri çelmeleyici niteliği, dünden bugüne uzanan birikim ve deneyim zincirinin halkalarına özel bir önem yüklüyor. Bu zincirin 1980 öncesi üretimde Türkiye'nin Marksizmi tanımını hak etmiş olan Devrimci Yol hareketine dair bölümü, bugünün siyasal görevlerini doğru tanımlamak ve olguları doğru okumak için büyük önem taşıyor.

Daha önce de söylediğimiz gibi Devrimci Yol, içsel veya dışsal aşındırıcı pek çok çabaya rağmen sürekliliğini koruyor. Bu sürekliliğe konjonktürel nedenlerle aktif katkıda bulunamamış veya kesintiler yaşamış olsa da, tasfiyeciler dalgaya güç katmamış olan her yol arkadaşımızın yaşamışlıklarının toplamı içinde bir yeri/değeri vardır. Bu nedenle bizler bir taraftan Devrimci Yol değerlerini an'a izdüşürmenin ve kesintisizliğin mücadelesini verirken, diğer taraftan YOL'umuzun şehit düşmüş ve düşecek olan neferlerine karşı sorumluluk içinde olmayı bir görev bildik.

İşte ALİ BAŞPINAR yoldaşımızı bu bilinçle mücadelenin bundan sonraki kesitlerinin yaşayan kareleri arasına aldık.

ALİ BAŞPINAR, tüm asalak çabaların gölgeleyemeyeceği bir içtenlikle gerçek dostları ve yoldaşları tarafından sonsuza dek yaşatılacak. Daha da önemlisi, devrim yürüyüşü, onun "Geriye doğru

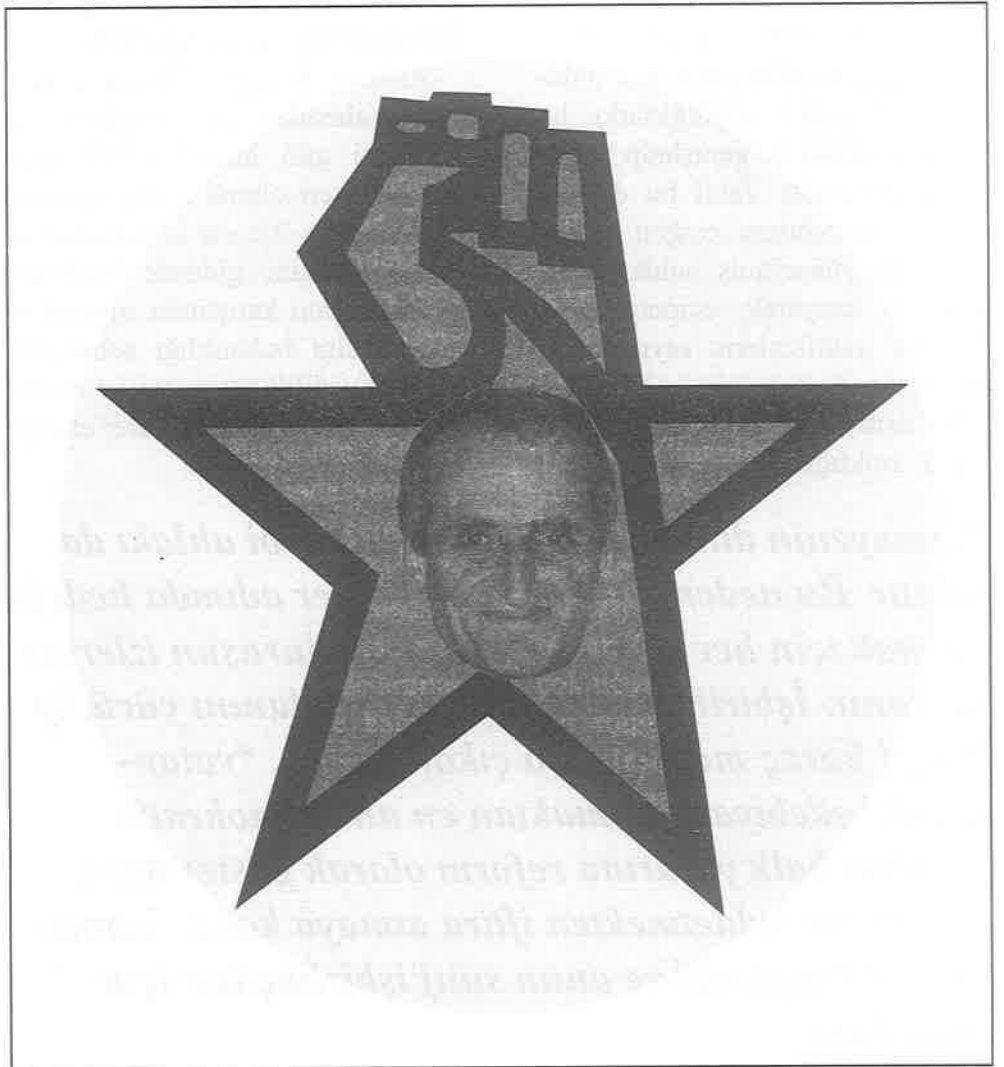
baktığımızda doğruluğu çok açık ve net bir şekilde ortaya çıkıyor" dediği teorik tespitlerin ışığında, Devrimci Yolcu bir samimiyet ve ısrar eşliğinde sürecektir. Devrimcileri sahiplenme ölçüsü törenlerden çok, uğruna bedel ödenen değerlerin yaşatılmasıdır. Biz de ALİ BAŞPINAR'ı doğruluğuna sürekli inandığı ve tasfiyesine yeltenenlerden uzak durduğu değerlerini yaşatarak, yoldaşa bir sahiplenmeyle sonsuzluğa uğurladık, ama görevimiz bitmedi. Çünkü Devrimci Yolcu değerler toplamının oluşturduğu bayrak, onu hak ettiği yükseklikte tutan ellere sürekli sorumluluk yükler.

Yoldaşlarımız ve yıldızlaşan yumruğa gönül verenler, geçici yol arkadaşlarıyla, gününbirlik hesap insanları ve tören devrimcileriyle vakit kaybetmeden yoluna devam etmeli, umutsuzluğa da değer sömürüsüne de prim vermeden Devrimci Yolcu adımlarla ısrarlı yürüyüşünü sürdürmelidir.

**YOLDAŞLAR ÖLÜMSÜZDÜR
ALİ BAŞPINAR'I DEVRİMCİ
YOLUMUZDA YAŞATACAĞIZ**

8 Eylül 2008

DEVRİMCİ HAREKET

BURJUVAZİ SINIFSAK KARAKTERİ GEREĞİ YALAN VE ÇARPITMAYA HER DÖNEM İHTİYAÇ DUYMUŞTUR

Sermayenin dini ve vatani olmadığı gibi ahlakı da yoktur. Bu nedenle, atılan hemen her adımda hedefe varmak için her yolu mubah gören duruşun izlerine rastlanır. İşbirliğinin en onursuzca olanını yürütüp ülkeyi haraç mezat satışa çıkarmışken, “vatan-millet” edebiyatı yapmaktan en antidemokratik yasaları halk yararına reform olarak göstermeye, gerçekliği reddetmekten iftira atmaya kadar hemen her yol burjuvazi ve onun sınıf işbirlikçileri için mubahtır.

Burjuvazinin yalan temelli kampanyalarının başarısında, “iliştirilmiş gazeteci”lerin, kapıkulluğunu kimlik edinmiş “aydın”ların her dönem önemli bir rolü olmuştur. Bugün içinden geçmekte olduğumuz dönemin özelliği/farkı, bu işbirliği sahasını genişletip çeşitlenmiş olmasıdır. Tabii bu durum, yüzün kızarabilme eşiğini (utanma eşiği) yükseltmiş, solda durma iddiasını taşıyarak, emperyalizme TARAF olabilenlerin sayısını çoğaltmıştır.

90’ların başında sınıfların ortadan kalktığını söyleyerek “yeni

düzen”ini inşa etmek isteyen emperyalistlerin o günkü yöntemi ile bugün başvurdukları, sol ideolojiyi sulandırarak sınıf farkına dair bilinci bulandırma yöntemi öz itibarıyla farklı değildir. Ülkemizde bu amaca, Ergenekon Davası da her vesileyle tarihten devrimci süreçlere dair örnekler cımbızlayıp onları çarpıtmak da hizmet etmektedir.

Bir süredir Doğan Medya Grubu ile Tayyip Erdoğan arasında süren tartışmaya müdahil olan TÜSİAD üyesi gazeteci ErtuĐrul Özkök, T. Erdoğan’ın Doğan Medya’nın boykot edilmesi çağrısını, Devrimci Yol’un 1980 öncesinde Cumhuriyet Gazetesi’ne karşı yaptığı boykot kampanyasına benzetti.

Aslında ErtuĐrul Özkök’ü muhatap almadan bu yaptığını her zamanki gibi hizmet ettiği sınıfın karakteri olarak görüp geçmek de mümkün. Ne var ki bugünlerde kapsama alanı giderek büyüyen, sapla samanı karıştırma olasılığını artıran algı bulanıklığı sebebiyle, konuya açıklık getirmeyi ve aradaki öz ve biçim farkına işaret etmeyi uygun gördük.

Boykotun gündeme geldiği dönem, Türkiye’de solun yaşadığı nicelik değişimini yavaş yavaş bir nitelik değişimine dönüştürdüğü bir evredir. Devrimci hareketler, sistemin var olan çelişmeleri, çatışma eğilimleri karşısında bir alternatif olarak ortaya çıkmış ve toplumun büyük bir kesimi için bir umut olmaya başlamıştı.

O süreçte halkı en çok etkileyen faktör faşist saldırılardı. Süreç içinde MHP’li sivil faşist saldırılara doğrudan devlet kaynaklı resmi saldırılar da eklenmiş ve saldırılar katliama dönüşmeye başlamıştı. İşte bu saldırılara karşı halkın kendini savunma eğilimlerinin en üst noktaya çıktığı bir dönem yaşanıyordu. Bunun yanında yaşanmakta olan ekonomik krizin faturası halka ödetilmekte, örgütlenme özgürlüğü dahil her türlü demokratik talep devletin baskı ve zoru ile karşılanmaktaydı. CHP dahil sistem partileri bir umut olmaktan çıkarken hayatın her alanında sisteme alternatif örgütlenmeler geliştirilmekte ve sonuç aldığı oranda halkla devrimciler bütünleşmekteydi.

Mücadelenin bu denli geliştiiği o süreçte, gerek yolgösterici alternatif bir günlük gazetenin olmaması nedeniyle, gerekse geçmişten gelen alışkanlıkla, Cumhuriyet Gazetesi solda yoğun biçimde okunan bir gazeteydi. Ne var ki bu yoğun ilgiye ve içindeki, o günün koşullarında demokrat sayılabilecek kimi yazarlara rağmen Cumhuriyet Gazetesi, faşist saldırıları bir sağ-sol çatışması olarak göstermekte, direnme eğilimlerini sistemin oyununa gelmek olarak değerlendirip karşı çıkmakta ve sonuçta egemenler tarafından yapılan yönlendirmeler

Sermayenin dini ve vatani olmadığı gibi ahlakı da yoktur. Bu nedenle, atılan hemen her adımda hedefe varmak için her yolu mubah gören duruşun izlerine rastlanır. İşbirliğinin en onursuzca olanını yürütüp ülkeyi haraç mezat satışa çıkarmışken, “vatan-millet” edebiyatı yapmaktan en antidemokratik yasaları halk yararına reform olarak göstermeye, gerçekliği reddetmekten iftira atmaya kadar hemen her yol burjuvazi ve onun sınıf işbirlikçileri için mubahtır.

lere güç katmaktaydı.

Aynı tarihsel kesitte halk içinde **Direnış Komiteleri**'ni örgütleyen ve direnme eğilimlerinin devrimci bir mecrada akıtılması için yol gösterici bir rol oynayan **Devrimci Yol**'un başlattığı Cumhuriyet Gazetesi boykotu, gazetenin **düzelmesini** temenni etmekten çok, **mücadelenin önünde engel oluşturmaya başlayan niteliğini** teşhir eden ve halka uygun bir gazetenin nasıl olması gerektiğini kavratmayı amaçlayan bir çalışmaydı. Toplu yerlerde ajitasyonların çekildiği, bilgilendirme toplantılarının yapıldığı veya tek tek kişilere o gazetenin niteliğinin anlatıldığı çalışma, aynı zamanda bir **bilinçlendirme** çalışması olmuş ve hedef kitlenin ilgisinin sistem dışına çekilmesinde de etkili rol oynamıştır. Solda **CHP çizgisinden etkilenmenin devam ettiği o süreçte Devrimci Yol'un bu çalışması, o kesimle ayrışmanın gerekliliği anlamında da öğretici olmuştur.**

Gelelim Doğan medya-Erdoğan çatışmasına. Sömürüye dayalı, dolayısıyla yalana her dönem ihtiyaç duyan iktidarların basını kontrol etmek ve **kendi hizmetine sokmak için** saldırıdan tehdide, satın almadan tasfiyeye kadar akla gelebilecek her yola başvurduğu biliniyor. Yani söz konusu **uygulama**, salt Erdoğan'a ait olmadığı gibi yeni de değildir.

İktidar tarafından kayırılma sürecinde iktidarın çifte standardından rahatsız olmayan; sosyalist basına sansür uygulanırken, Gündem Gazetesi bombalanırken, devrimci-demokrat gazeteciler tutsak alınıp yüzlerce yıl cezalara çarptırılırken sessiz kalan, hatta açık veya örtük biçimde destek veren Doğan medya da **bu gelişmelerden sorumludur.** Bugün iktidarı karşısına alıyorsa, bunun nedeni **basın hakları konusundaki hassasiyeti değil** pazar, rant, vb konular da yaşadığı çıkar gelişmesidir.

Her türlü hak talebinin zorla bastırıldığı, özgürlüklerin ancak bedel ödemeyi göze alan bir mücadele çizgisiyle kazanılmasının mümkün olduğu ülkemizde, tekelleşen ve emperyalist odaklar dahil egemenlerle işbirliğine giren medya grupları, özgürlüğün değil sistemin güvencesidir. İktidarla aralarındaki çatışma bir sermaye çatışmasıdır. **Onlar çelişmeler de aynı sınıfsal zeminin bileşenleridir.** Ve son tahlilde halka karşı çıkarları ortaktır. **Uyguladıkları yöntemlerin devrimcilerin yöntemleriyle ne öz ne de biçim benzerliği vardır.**

Halk kesimleri, tüm tartışma ve saflaşmalarda sınıfsal karşıtlığını ölçü aldığı oranda egemen manipülasyonları, yalan ve çarpıtmaları boşa çıkaracak; egemen sınıfların yüzlerindeki maskeyi indirmek daha kolay olacaktır.

23 Eylül 2008

DEVİRİMCİ HAREKET

Atölye ve Kurs Kayıtlarımız Başladı

Önder Babat Kültür Merkezi, yeni döneme yeni atölye ve kurslarla giriyor. İnsanın kendini tanıması ve geliştirmesi, bugüne kadar yürüdüğü yollarda biriktirdiği değerleri, kültürü, sanatı yaşamıyla bütünleştirmesiyle olur. Güzelliği büyütebilecek bir toprakta ve iklimde ancak binbir renke bürünmüş bir bahçeye kavuşulur. Sevginin, umudun, dayanışmanın kültürünü büyütme çalışmaları kültür merkezimiz sizleri alanlarında deneyimli hocalar yönetimindeki yeni dönem atölye ve kurslarına davet ediyor. Gelin umudu birlikte büyütelim!

Atölyeler

Çok Sesli Koro - Sinema - Politik Tiyatro - Halk Oyunları -
Resim - Çocuk Korosu - Çocuk Tiyatrosu

Kurslar

Piyano - Bağlama/Cura - Gitar/Klasik Gitar - Ney

Ayrıntılı Bilgi ve Kayıt İçin:

Önder Babat Kültür Merkezi, Büyükparmakkapı,
Tel Sk. No:4/3 Beyoğlu/İST

Tel: 0 212 252 35 96 Email: onderbabat@gmail.com

TAKSİM'İN HAK ETTİĞİ PAZARLIK VE ÖZNEL HESAPLARLA MALUL 1 MAYIS DEĞİLDİR

Bugün umudun zayıf düşmüş olmasının akla gelen öncelikli nedeni, umudu büyütme ve düşlerin gerçek kılınmasını kendine görev edinmiş ve bunu bir programla ifade etmiş olması gereken yol gösterici güçlerin bizzat kendisinin **umutsuzlukla malul** bir duruşu aşamamış olmasıdır.

Devrimci yapılardan sendikalara, derneklerden odalara kadar halkın güç ve olanaklarının sokağa örgütlü biçimde çıkmasına basamak oluşturması veya öncülük etmesi gereken hemen her oluşumda, içsel sorunlarla boğulma ya da başarıya inançsızlığın koşulladığı **uzlaşmaya yatkınlık** durumu gözleniyor.

Sistem, tarihinin hiçbir döneminde rastlanmamış boyut ve çeşitlilikteki saldırılarına, devrimci-demokrat güçlerin olanaklarını içerden ele geçirmeyi de eklemiş, **düne kadar devrimci yapıların doğal tabanı** sayılan toplumsal kesimleri hızla yedeklemenin yöntem ve araçlarını geliştirmiştir.

AKP'nin tüm çabalarına, satın alma ya da yanıtma manevralarına karşın ona yedeklenmeyen ve itiraz eğilimiyle sokağa çıkma potansiyeli taşıyan kesimler, devrimci yapıların ne güncel ne de uzun vadeli sorunlara çözüm önermemesi, sınırlı olan gücünü içsel rekabetle ya da öznel sorunlarla tüketmesi sebebiyle, Cumhuriyet mitinglerine yedeklenmiş, **sistem karşıtlığı AKP karşıtlığıyla ikame edilmiştir**. Sınıf mücadelesinin yerini bir çeşit renksizlik almış, uzun vadeli projeler **günübirlik** hesaplara kurban edilmiştir.

İşte bu koşullarda 1 Mayıs sürecine giren devrimciler, 1 Mayıs'ı halkla aralarında oluşan ve giderek büyüyen açığı kapatmak ve gerçekleri açıklamak için bir fırsat olarak değerlendirmelidir. Bunun da yolu, dar sayıda insanla bir çeşit kor-san gösteri biçiminde, daha çok da devrimci yapıların gereksinimi olan eylem biçimini değil, giderek devrimcilerden uzaklaşan kitlelerle aynı zeminde katılma olanak veren bir eylemi tercih etmekten geçiyor.

Bilinir ki koşullarüstü, her dönem ve her durum için geçerli bir eylem biçimi yoktur. Bunun belirlenmesinde, örgütlülük düzeyinden halkın ve mücadelenin gereksinimlerine kadar bir dizi öge etkili olur. Bizlerin temennisi, 2008 1 Mayıs'ında izlenecek rotanın uzlaşma ve işbirlikçilikle malul sendika bürokratlarının öznel tercihlerine (ve hatta oyunlarına) alet olmadan belirlenmesidir.

Dikkat edilirse, son yıllarda devrimci niyetlerle özneliğin iç içe geçmesine ve 1 Mayıs'ın zayıf düşürülmesine sebep olan gelişmelerin bu yıl kapsama alanı daha da büyümüş gibi görünüyor.

Geçen yıl 1 Mayıs öncesinde de sonrasında da yaptığımız açıklamalarda **konfederasyon başkanlarının tutumunu samimi bulmadığımızı** ve 1 Mayıs'ın birtakım hesaplara kurban edilmekte olduğunu anlatmaya çalıştık. Bu yıl kaygımız daha da büyümüş durumda. Çünkü **sendika bürokrasisi ile iktidar ilişkisi** giderek daha güçlü bağlarla kendini ifade etmeye başladı.

14 Mart'ta iş bırakarak soka-

ğa dökülen emekçilerin sergilediği kararlı görüntü sonrasında Çalışma Bakanı'nın konfederasyon başkanlarıyla toplantı yapıp basın karşısına "büyük oranda anlaştık" demek için çıktığı andaki fotoğrafı bir kez daha hafızamızda canlandıralım. Bakan önde, sendika başkanları arkada eller önde kavuşturulmuş halde **uzlaşmanın resmi** çizildi. Takip eden günlerde "aslında anlaşmamıştık" denmiş olsa da niyet SSGSS'ye dair giderek düşürülen eylem çizgisinde okunur oldu. Son olarak Salı günü meclisin önünde toplanma kararının iptali, aynı eylemsizlik halinin dışavurumuydu.

Sanıldığı gibi aksine gelişmeler iktidarın güç ve olanaklarını gözümüzde büyütüyor, ancak hepimizin gözü önünde yaşanan gelişmeleri de yok sayamayız. Sendikal tabandaki güce rağmen AKP'nin Türk-İş kongresinde Kumlu'yu seçtirilmesi, hangi imkanlar eşliğinde olduysa, bugün de bu ve benzeri imkanlar eşliğinde sendikaların iktidar tercihi dahilinde yönlendiriliyor olması pekala mümkündür. Aynı olanakların boyutunun anlaşılması için objektifi bir başka olgu üzerinde tutalım.

Bugünlerde Zaman Gazetesi "Farklı renkten kalemler Zaman'da" diye reklam yapıyor. O reklamda olduğu gibi renkler arasındaki farkı yok eden ve kalemlerin içine sistem mürekkebi dolduran olanaklarla Hak-İş'ten KESK'e kadar sendika başkanlarını **hizaya sokan** olanaklar aynı nitelikte olanaklardır. Bunlar aşılmaz veya baş edilmez değildir. Ancak bilinir ki

bir hastalıkla baş edebilmenin zorunlu koşulu hastalığın varlığının kabulüdür.

Ne yazık ki bugün devrimci yapıların pek çoğu bırakalım bu hastalığın varlığını, konfederasyon başkanlarının Taksim talebinin ardındaki sahteliği dahi kabule yanaşmamakta; iktidarla pazarlıklar eşliğinde gerçekleşen kayıplar arasında kendine “zafer sebepleri” aramaktadır.

Görünen o ki sistem bundan sonra şiddetin yanında satın alma ve manipülasyon araçlarını da giderek daha fazla kullanacak, bu alanda gelişen olanaklarını sınıflar mücadelesinin içeriğinin boşaltılmasında daha yoğun biçimde işlevlendirecektir.

Bu koşullarda algı ve analiz gücünü sürekli uyanık tutmak ve halka gerçekleri açıklama konusunda güven tazelemek devrimcilerin öncelikli görevi olmalıdır.

Konfederasyon başkanları, Meclis'ten geçişini seyrettikleri GSS'yi Taksim'e taşımaktan ve o gün orada “beşyüzbin kişi beşyüzbin karanfille” olmaktan söz ediyor. Emekçilerin hakları gaspedilirken onları yalnız bırakan sendikal önderliğin bu “günah”ını Taksim söylemiyle gölgelemeye çalıştığı açıktır. O gün Taksim'e girilse de bu kanaatimiz değişmeyecektir. Kaldı ki Valilik saldırı araçlarını büyütürken ortada hiçbir sorun yokmuş gibi hareket etmek de başlı başına sorunlu bir duruşa işaret eder. Ciddiyetin bu denli zayıf düşürüldüğü bir ortamda devrimcilere bu sahteliğin peşine takılmak değil, sahiplerinin yüzünü açığa çıkarmak yakışık düşerdi. Ne var ki bugüne dek yansıyan tutum ve açıklamalar, devrimci yapıların demiri tersine bükmekten uzak bir duruş içinde olduğunu gösteriyor.

Bu koşullarda bizler, son dakika sürprizi yapmaya eğilimli sendikal önderliğin yönlendirmelerini değil gerçekliği dikkate alarak her halükarda 1 Mayıs sabahı Taksim'de olacağız. Zayıf bir olasılık olarak görsek de, koşulların normal gelişmesi halinde, diğer devrimci yapılarla beraber Şişli güzergahını tercih edeceğiz. Valiliğin geçen yıla benzer bir tutum takınması durumunda ise, fiili ve meşru alternatiflerimiz saklı olacaktır.

28 Nisan 2008

DEVRİMCİ HAREKET

2008 1 MAYIS'INDA DEVRİMCİLER HARIÇ HERKES SINIFSA KONUMUNUN GEREĞİNİ YERİNE GETİRDİ

“Tekrar söylüyoruz, biz 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanmasına karşı değiliz. Devrimci 1 Mayıs platformu içindeyiz ve kutlamaların Taksim'de olması halinde biz de üzerimize düşen tüm sorumlulukları yerine getireceğiz.

Ne var ki Taksim önerisi, hele ki 'Türkiye'de tek bir 1 Mayıs' biçiminde yapılıyorsa; bu, aynı ciddiyette bir değerlendirme derinliğini, güç ve imkan testini ve ortaya çıkan veriler ışığında bir hazırlığı gerektiriyor. Kaygımız bu çerçevededir. Açıklama yapan bileşenlerin Taksim'e nasıl girmeyi varsaydığı bile net değildir. Zaten bu konuda, alana engelsiz girebilme olasılığı dışında ortaklaşmak da

mümkün görünmüyor. Süleyman Çelebi'nin valinin yasakçı tutumuna verdiği yanıt, içinde bulunulan kararsızlığı/belirsizliği dışavuran niteliktedir. Bu belirsizlikler, hazırlık yoksunluğu ve koşulları gözletmeyen öneriler eşliğinde 1 Mayıs'a girilirse, genelde Türkiye'de özeldir Taksim'de (alanda kutlansa dahi) ortaya çıkacak olan nitelik ve nicelik zayıflığının sınıflar mücadelesine, ilerleyen günlerdeki olumsuz yansımalarının sorumlusu tabii ki sadece Süleyman Çelebi olmayacaktır.” (DEVRİMCİ HAREKET, 24 Nisan 2007)

Bir mücadelenin başarıya ulaşması için önerilecek yöntem ve

araçlarda isabetin zorunlu koşulu, tarafların niteliğinin doğru okunmasıdır. Sınıflar mücadelesi, bu açıdan diğer mücadele alanlarına oranla daha karmaşık boyutlar içerir. Bu nedenle, eylem ile teori arasındaki diyalektik, ancak Marksist yaklaşımla kavranabilmekte; bu kavrayışın dışında kalan tüm kesimler, egemen yönlendirmenin etkisinde kalmaktadır.

Yaşadığını veya gördüğünü, neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirip ders çıkaramayanlar gibi, öğrenirken ezberle kaçanlar yaparken tekrara düşerler. Tarihsel geçmişi incelendiğinde bu konuda toplumsal kesimler içinde en başarılı olanlar devrimcilerdir. Ne

var ki, son yıllarda azalan güç ve imkanlarla doğru orantılı olarak düşünsel imkanların daralması; gerçekliğin kabulü ve ona uygun konumlanma yerine, günü kurtarma hesaplarının öne çıkması, devrimci yapılarda geleceği okuma yeteneğini zayıf düşürmüş, yedeklenme eğilimini arttırmıştır.

Zayıf düştükçe daha radikal söylem kullanan ve fiili ile sözü arasındaki açığı her yıl biraz daha büyüten devrimci yapıların halk nezdindeki güvenilirliği de giderek zayıf düşmektedir.

Süleyman Çelebi gibi 2004'ten beri 1 Mayıs'ı istismar ederek ilgi toplayan, üçüncü sınıf senaryolarla ve devletten "Taksim ricası"nda bulunarak devrimcileri peşine takıp her seferinde 1 Mayıs'ı adeta kutlanamaz hale getiren sendikal bürokrasinin kıymete bindirilmesi (hatta ciddiye bile alınması) devrimciler için bağışlanmaz türde bir sorumsuzluktur.

Bizler bu nedenle geçen yıl 28 Nisan'da "2007 1 MAYIS'INI KAYBETME SORUMLULUĞU SADECE DİSK ÖNDERLİĞİNE AİT DEĞİLDİR" demiştik. 1 Mayıs'tan sonra da "2007 1 MAYIS'INI KAYBETMEK 2008 1 MAYIS'INI KAZANMANIN SEBEBİ OLSUN" diyerek en azından 2008'de böyle bir tekrarı yaşanmamasını temenni ettik. Ne var ki öznel hesapların akli gemler

noktaya gelmesi ve devrimci zemindeki özgüven yitimi nedeniyle, başkanlığı boyunca sınıfın hak alma mücadelesinde tek bir başarıya imza atmamış olan Süleyman Çelebi (ve diğer konfederasyon başkanları) devrimci demokrat tüm kesimlerin 1 Mayıs'ta ne yapacaklarına karar verebilir hale geldi.

Adı "Devrimci" ile başlasa da gerçekte DİSK, başkanlığı dahil, TÜRK-İŞ'ten daha ileri konumda değildir. Mustafa Kumlu'yu TÜRK-İŞ'in başına AKP getirdi. Ancak bu her yıl 1 Mayıs'ı önlemekten sorumlu sendikacı biçiminde hareket eden Süleyman Çelebi'yi ondan daha devrimci veya daha az işbirlikçi yapmıyor. 1 Mayıs'ın öncesinde ve 1 Mayıs sabahında görüldüğü gibi gerçekte aralarında bir duruş farkı da yoktur.

30 Nisan akşamı Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel'in yaptığı açıklama toplam niyeti ele veren nitelikteydi.

"Biz, 3 koldan yürüyüş kararımızı gözden geçirmek suretiyle tek kola indiriyoruz. Şişli'de toplanıp, 3 örgüt olarak hiçbir bayrak ve flama açmadan, sadece 1 Mayıs flamaları açarak, tek slogan ve tek bayrak yürüyüşümüzü yapmak istiyoruz. Artık bundan vazgeçmeyiz."

O an'a kadar yüksek perdeden söylenenleri reddeden ve devrim-

cilere pankart açtırılmayacağını mesajını veren bu teslimiyet kokan açıklama bile dikkat edilirse kararlılık vurgusuyla bitiriliyor. 1 Mayıs sabahı yapılan "provokatorleri içimize almayacağız" biçimindeki açıklamalar gibi, yapılan ve söylenenler bir bütün halinde niteliği ele veren türden gelişmelerdi.

Bizler Taksim'in öneminin de devletin faşist yapılanmasının da bilincindeyiz. Sokakta yaşanan her gerilimin; saldırı, acı ve kaybin gerçek sorumlusunun genelde egemenler özelde devlet (sadece AKP değil) olduğunu biliyoruz. Bu nedenle bize, Kanal-türk, Radikal Gazetesi, CHP, vb. çevrelerde rastlanan biçimde polisin tutumuna dair şaşkınlık tanımları yapmak yakışmaz. Evet biz, varlık sebebi faşist rejimi korumak ve sokakta güvenlik terörü estirmek olan, '89 1 Mayıs'ında Mehmet Akif Dalcı'yı, geçtiğimiz aylarda Ferhat Gerçek'i hedef gözeterek vuran polisten bugünkünden farklı bir tutum beklemiyorduk. Onlara ve temsil ettikleri sınıfa bu yakıştırdı. Bizi şaşırtan, onların değil geleceği okuma kabiliyeti çok daha yüksek olması gereken devrimci yapıların tutumudur.

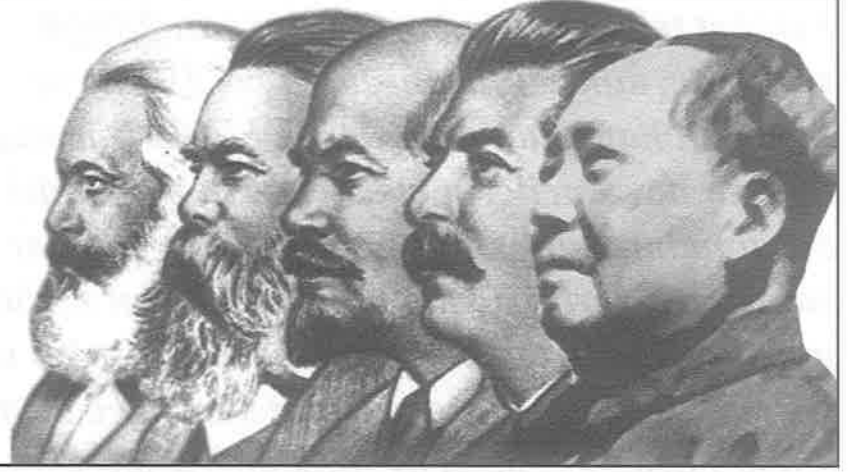
Kısacası 2008 1 Mayıs'ında, devrimciler hariç herkes sınıfsal konumunun gereğini yerine getirdi. Devletin görevi halka düşmanlıktı. Sendikal bürokrasi ise son tahlilde egemenlerle işbirliği yaptı. Devrimciler ise irade geliştiremeyip sendikal bürokrasiye yedeklendi. Bu mevcut durumu damıtarak kendine öznel zaferler yazdıranlar olur mu bilemiyoruz. Biz, bu yıl yaşananların 2009'da tekrarı önlemede öğretici olması halinde, tüm kayıplara rağmen kazanç için yolun açıldığını düşüneceğiz. 2 Mayıs'a bu bilinçle giriyoruz.

1 Mayıs 2008
DEVRİMCİ HAREKET

Kısacası 2008 1 Mayıs'ında, devrimciler hariç herkes sınıfsal konumunun gereğini yerine getirdi. Devletin görevi halka düşmanlıktı. Sendikal bürokrasi ise son tahlilde egemenlerle işbirliği yaptı. Devrimciler ise irade geliştiremeyip sendikal bürokrasiye yedeklendi. Bu mevcut durumu damıtarak kendine öznel zaferler yazdıranlar olur mu bilemiyoruz. Biz, bu yıl yaşananların 2009'da tekrarı önlemede öğretici olması halinde, tüm kayıplara rağmen kazanç için yolun açıldığını düşüneceğiz. 2 Mayıs'a bu bilinçle giriyoruz.

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM

“DİZ ÇÖKEREK UTANÇ İÇİNDE YAŞAMAKTANSA, DİMDİK AYAKTA ŞEREFLE ÖLMİYİ TERCİH EDERİZ” (Enver Hoca)

Orhan Keskin

Arnautluk, nüfusu ve yüzölçümü ne olursa olsun bir halkın direnme yönünde karar verdiğinde yenilmeyeceğinin kanıtıdır. Devrim sonrası süreç ise direnmiş bir halkın yıkıntılar karşısında dahi başını dik tutup geleceğe umutla bakma kararlılığının göstergesidir.

Arnautluk, 2. Paylaşım Savaşı sonrası halk demokrasisini kurmuş her ülke gibi emperyalistler karşısında kararlı davranarak abluka ve fiili müdahaleyi boşa çıkarmakla kalmamış hala eski düzenin özlemine kuran işbirlikçi ve hainlerin heveslerini de kursağında bırakmıştır.

Devrime olan inancını yitirmiş yorgunlar ve yığınlar olayları anlamaya çalışmak, kafa yormak yerine kendilerini haklı çıkarmak istercesine basit, indirgemeci bir yolla dağarcıklarındaki bilgi kırıntılarıyla kara çalmaya, teslimiyet bayrağını dalgalandırmaya çalışmışlardır. Arnautluk devriminin zaferle sonuçlanmasını faşizmin

başka ülkelerle de uğraşmak zorunda kalmasıyla açıklarlar. Defalarca kanıtlandığı gibi **işgalcilerin sayısı ve teknolojik üstünlüğü devrimin süresinde ve şiddetinde etkili olabilir ancak sonucunda asla! Direniş en basit silahlarla da başlasa örgütlü bir halk yenilmez!** Arnautluk devriminin kazanımlarının pekiştirildiği, ileriye taşındığı, sosyalizme doğru evrildiği hatırlatıldığında bu kez de Sovyetler Birliği ve diğer demokratik devrimini yapmış ülkelerin varlığının bu sonuca yol açtığını, Arnautluk'un tek başına ayakta dahi duramayacağını iddia ederler. Doğrudur bir devrimi ileriye taşıırken dost/ kardeş ülkelerin varlığı, koşulları rahatlatır, fakat ilgili ülkenin iç dinamikleri gelişmemiş ve parti de halk içinde yeterince güçlü değilse, geriye gidiş de çöküş de kaçınılmazdır. Ancak halk ırmağının debisini bilen, ona yön veren bir irade (parti) önüne çıkan setleri yıkmasını/aşmasını da bilir.

Küba; reel sosyalizmin çözülüp,

sosyalizmin bir süreliğine de olsa halkların gözünde umut olmaktan çıktığı bir tarihsel dönemde, dünyadan yalıtılmış, küçük bir adada adeta tek başına 20 yıldır gülümsemeye devam ediyor.

Felaket tellallarının borazanlarının öttüğü günümüz dünyasında onlarca yıl Alman ve İspanyol hapishanelerinde tek kişilik hücrede tutulan devrimcilerin egemenlerin pişmanlık dayatmaları karşısında gerekirse bir o kadar daha kalabileceklarini açıklamaları umudun hiçbir güç tarafından teslim alınmayacağını en somut göstergelerinden biridir. Umut sürdükçe devrimciler dimdik ayakta ölmeyi de, halk denizinde bir damla olmayı da bilecektir. “Yeter ki solmasın sol göğsünün altındaki cevahir”

**YIKINTILARIN
TEMİZLENMESİ,
MOLOZLARIN
KALDIRILMASIYLA BAŞLAR**
1944'te işgalciler ve işbirlikçileri

Felaket tellallarının borazanlarının öttüğü günümüz dünyasında onlarca yıl Alman ve İspanyol hapishanelerinde tek kişilik hücrede tutulan devrimcilerin egemenlerin pişmanlık dayatmaları karşısında gerekirse bir o kadar daha kalabileceklerini açıklamaları umudun hiçbir güç tarafından teslim alınamayacağına en somut göstergelerinden biridir. Umut sürdükçe devrimciler dimdik ayakta ölmeyi de halk denizinde bir damla olmayı da bilecektir. “Yeter ki solmasın sol göğsünün altındaki cevahir”

Arnavutluk'tan kaçarken tüm altın rezervlerini ve değerli eşyalarını da yanlarında götürdüler. Kahramanca dövüşen bir halkın üzerinde kıtlık ve salgın kol geziyor, emperyalistlerin uyguladığı ambargo, durumu daha da güçleştiriyordu. SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği)'nin açlık ve hastalıklarla pençelesen Arnavutluk'a kendinin de çokça ihtiyacı olduğu halde tahıl yüklü gemileri göndermesiyle sorun aşılmış oldu.

Zorlu bir mücadeleyi başarıyla kazanmış Arnavutluk devrimcileri kendilerini bekleyen daha karmaşık sorunları çözmek için nereden başlamalıydı?

SSCB'nin yardımlarıyla adeta suni teneffüs yapılmışçasına hayata dönen AKP (Arnavutluk Komünist Partisi) savaş sırasında spekülasyon ve karaborsayla büyümüş ve adeta halkın kanını emen tüccarlara “olağanüstü vergilendirme” yoluyla darbe indirdi. Bu asalakların sermayesi devlet bütçesinin yarısına yakındı. Uygulanan sistemle az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi almıyordu.

Ekonominin normale dönmesinin, ülkenin ayakları üzerinde durmasının bir başka yolu tahıl ürünlerinde “tek fiyat sistemi”ne geçmektir. Böylece hem vurgunculüğün önüne geçilmiş hem de halkın gıda ihtiyacını uygun fiyatlarla karşılamak olanağı sağlanmış olu-

yordu.

Sefalet içinde yüzen işçi sınıfı ve yoksul köylülük ne olacaktı? Devrimin kazanımlarını hayatlarında ne zaman hissedeceklerdi?

1945 yılında hayati önem taşıyan üretim araçları kamulaştırıldı.

Emekçilerin vahşi sömürü sisteminden kurtarılıp, insanca yaşaması için gerekli olan 8 saatlik işgünü yasası kabul edildi. Ayrıca yıllık yıpranmalarını karşılamak, kendilerini yenilemek için gerekli olan 15 günlük izin hakkı tanındı.

Yoksul köylülüğü ağaların, toprak sahiplerinin elinden kurtarmak için 1945 yılı öncesine ait tüm borçları silinerek gelecek yıllar için de toprak kiralalarının %75 oranında düşürülmesi sağlanmıştır.

1945 Ağustosunda köylülüğün sırtındaki yükü hafifletmek, olanaklarını artırmak için “toprak reformu kanunu” çıkarıldı. Kanunla devletin, dini kurumların toprakları ve belli bir oranı aşan özel mülkler, topraksız ya da yoksul köylülere dağıtıldı. Toprağın satılması ya da kiraya verilmesi yasaklandı.

AKP'nin aldığı tüm bu önlemler halkın coşkusunu artırmış, devrime sahip çıkmanın kendi yaşamlarını korumakla eşdeğer olduğunu görmelerini sağlamıştı. Özellikle ABD ve İngiliz emperyalistleri devrimin kökleşmekte olduğunu göremekle kışkırtma faaliyetlerine hız verdiler. Büyük elçilikler yoluyla tekrar ör-

gütlenen karşı devrimcilerin kaçtıkları İtalya, Yugoslavya, Yunanistan vb. ülkeler üzerinden gelerek çıkarılan ayaklanmalar orduya dahi gerek kalmadan yerel halk tarafından etkisiz hale getirildi.

Emperyalist kuşatmanın kışkırtmalara, fiili müdahalelere kadar uzandığı böyle bir ortamda AKP, Kurucu Meclis seçimlerinin yapılacağını açıkladı. 2 Aralık 1945'te katılımın %90'ı bulduğu, Demokratik Cephe adaylarının ise halkın %93'ünün oyunu aldığı seçimde, aç kurtlar gibi müdahale için tektikte bekleyen emperyalistler hayal kırıklığına uğratıldı.

DENİZCİLER İÇİN PUSULA NEYSE DEVRİMCİLER İÇİN İDEOLOJİ ODUR

Devrimler tarihi bize göstermiştir ki ezen sınıflar iktidarını kaybetse bile daha uzun yıllar mücadelesini farklı araç ve yöntemlerle sürdürür. Ezenlerin binlerce yıllık iktidar deneyimleri sayıları ne kadar az olursa olsun toplumu adeta ahtapotun kolları gibi kavrayıp kurtulmasını zorlaştıracak olanaklar sağlamıştır. Sovyet devrimi yapıldığında ellerindeki metalleri satıp altına çevirerek saklamaktan, üretim araçlarını (hayvan, saban vb) halkın yararlanmaması için yok etmeye, sabotajdan paralı asker tutmaya kadar türlü yöntemlere başvurdular.

Emperyalizm kovulup işbirlikçiler her alanda yenildiği halde Arnavutluk neden Sosyalist Devrime geçemedi?

İşçi sınıfının nicel ve nitel durumu, diğer sınıf ve katmanların süreçteki tutumları ve mücadelenin şiddeti devrimin geleceği için ölçüdür. Arnavutluk gibi demokratik halk devrimini yapmış ülkelerde, gerek açık gerekse gizli işgal koşullarında halkın öncelikli hedefi emperyalizm ve işbirlikçi sınıflardır. **Demokratik devrimin kazanımları işçi sınıfı ve köylülük tarafından teminat altına alın-**

maya başladıkça, sürece ayaklarını sürüyerek katılmış sınıf ve tabakaların rahatsızlığı artar, bunu temsilcileri aracılığıyla çeşitli yöntemler eşliğinde dışa vururlar. Parti uyanık olduğunda gerekli tedbirleri almakta gecikmez, tıkanıklığı açmasını, halk kitlelerinin akacağı yatağın önündeki pislikleri temizlemesini de bilir.

Büyük bedeller ödeyerek kurulan ülke, emperyalist kuşatma ve içerdeki işbirlikçileri yüzünden tehlikede idi. Adeta varlık yokluk mücadelesi şeklinde geçen ilk yıllarda başvurulan yöntemler biraz olsun nefes almayı olanaklı kılmış ancak henüz tehlike geçmemişti. Alınan önlemler parti içerisinde rahatsızlıklara yol açmıştı. Siyasi büro üyesi Seyfullah Maleşova önlemlerin azaltılmasını, özel sektörün desteklenmesini ve emperyalistlerle de diplomatik ilişkilerin geliştirilmesini istemekteydi. 1946 Aralık'ta yapılan merkez komite toplantısında Seyfullah Maleşova siyasi bürodan ve merkez komiteden çıkarıldı.

Enver Hoca parti genel sekreteri ve devrimin mimarı olmasına rağmen siyasi büroda azınlıktaydı. Koçi Çoçe (Başbakan ve örgütlenme sekreteri) Pandi Kristo ve Nako Sipuri yönetimindeki hizip ağırlıktaydı. Yugoslavya ile sürdürülen ilişkiler sonucu basınç daha da artmıştı. 1946 Temmuz'unda Arnavutluk ile Yugoslavya arasında "Karşılıklı Yardım ve İşbirliği Anlaşması" imzalandı. Anlaşmaya göre iki ülkenin para birimi eşitlendi, mal ve hizmet fiyatlarında birlik sağlandı ve gümrükler kaldırıldı. Ayrıca Yugoslav hükümeti 1947 yılı için vaat ettiği 2 milyar lek tutarındaki kredinin yarısını vermediği gibi 1948 yılı için öngörülen tutarı hiç ödemedi.

Enver Hoca YKP (Yugoslav Komünist Partisi)'nin savaş döneminde İngiliz ve ABD emperyalistleriyle ilişki geliştirmesini ve

Arnavutluk'ta faaliyet gösteren İngiliz yanlısı karşı devrimci grubu kerhen desteklemesini unutmu-yordu. Savaş sonrasında ise emperyalistlerin yardım adı altında Yugoslavya'da cirit atması, diplomatik alanda emperyalistlerle ilişkilerinin sıcak olması, Kosova'nın statüsünde milliyetçi tavır takınması vb. sebeplerle uluslararası ilişkilerde Yugoslavya ile bu derece yakınlaşılmasına karşı çıkıyor, sosyalizmin anavatanı SSCB ile ilişkilerin geliştirilmesinin doğru yol olduğunu savunuyordu. Enver Hoca, SSCB'yi ziyaret ederek aralarında tarımın kolektifleştirilmesi-

ni hızlandıracak traktör alımı, sanayiye canlandıracak işletmelerin Sovyet teknisyen, ekipman vb. yollarla kurulması konusunda ve halk demokrasisini daha da geliştirmek için kredi sağlayan anlaşmalar imzalandı. SSCB ile ilişkilerin geliştirilmesinden rahatsız olan YKP, eleştirilerin dozajını artırıp AKP-SB (siyasi büro) içinde baskın olan Koçi Çoçe grubu aracılığıyla bu işten sorumlu tuttıkları Mehmet Şehu'yu AKP-MK (merkez komite) den çıkarttırmıştı.

Koçi Çoçe ve ekibi Yugoslavya ile birleşmeyi sağlayacak adımları hızlandırdı. Enver Hoca'nın ordu

Devrime olan inancını yitirmiş yorgunlar ve yığınlar olayları anlamaya çalışmak, kafa yormak yerine kendilerini haklı çıkarmak istercesine basit, indirgemeci bir yolla dağarcıklarındaki bilgi kırıntılarıyla kara çalmaya, teslimiyet bayrağını dalgalandırmaya çalışmışlardır. Arnavutluk devriminin zaferle sonuçlanmasını faşizmin başka ülkelerle de uğraşmak zorunda kalmasıyla açıklarlar. Defalarca kanıtlandığı gibi işgalcilerin sayısı ve teknolojik üstünlüğü devrimin süresinde ve şiddetinde etkili olabilir ancak sonucunda asla! Direniş en basit silahlarla da başlasa örgütlü bir halk yenilmez! Arnavutluk devriminin kazanımlarının pekiştirildiği, ileriye taşındığı, sosyalizme doğru evrildiği hatırlatıldığında bu kez de Sovyetler Birliği ve diğer demokratik devrimini yapmış ülkelerin varlığının bu sonuca yol açtığını, Arnavutluk'un tek başına ayakta dahi duramayacağını iddia ederler. Doğrudur bir devrimi ileriye taşıırken dost/ kardeş ülkelerin varlığı, koşulları rahatlatır, fakat ilgili ülkenin iç dinamikleri gelişmemiş ve parti de halk içinde yeterince güçlü değilse, geriye gidiş de çöküş de kaçınılmazdır. Ancak halk ırmağının debisini bilen, ona yön veren bir irade (parti) önüne çıkan setleri yıkmasını/aşmasını da bilir.

içindeki ağırlığını kırmak için Yugoslavya ile tek bir ordu oluşturulması çabalarını da arttırdı.

Yugoslavya'nın da desteğini arkasına alarak AKP-MK içinde istediğini yapacak duruma gelen Koçi Çoçe grubu hedefine Enver Hoca'yı koymuş, yetkilerini sınırlandırıp adeta sembolik bir cumhurbaşkanı haline getirmeye çalışmaktaydı. Enver Hoca'nın zor durumda olduğu bir ortamda SBKP'nin YKP'yi suçladığı mektuplar kamuoyuna yansdı. Bu mektuplarda YKP'nin oportünist çizgisi eleştiriliyor, Leninist kuralın çiğnendiği, küstahlık ve kibirlilik sert şekilde yargılanıyordu.

1948 Haziranı'nda Enformasyon Bürosu toplantısında (dünya komünist partileri) YKP'nin revizyonistleştiği, sosyalizme ihanet ettiği ve milliyetçilik yaptığı tespit ediliyordu.

1948 Eylül ayında toplanan AKP 11. toplantısında Koçi Çoçe hizbi partiden atılarak haksız yere cezalandırılanlar eski görevlerine geri döndü.

AKP'nin 2. kongresi 8-22 Kasım 1948'de Tiran'da toplandı. 29 bin asıl, 16 bin yedek üyeyi temsilen 862 delege katıldı. Sanayileşme,

İşçi sınıfının nicel ve nitel durumu, diğer sınıf ve katmanların süreçteki tutumları ve mücadelenin şiddeti devrimin geleceği için ölçüdür. Arnavutluk gibi demokratik halk devrimini yapmış ülkelerde, gerek açık gerekse gizli işgal koşullarında halkın öncelikli hedefi emperyalizm ve işbirlikçi sınıflardır. Demokratik devrimin kazanımları işçi sınıfı ve köylülük tarafından teminat altına alınmaya başlandıkça, sürece ayaklarını sürüyerek katılmış sınıf ve tabakaların rahatsızlığı artar, bunu temsilcileri aracılığıyla çeşitli yöntemler eşliğinde dışa vururlar. Parti uyanık olduğunda gerekli tedbirleri almakta gecikmez, tikanıklığı açmasını, halk kitlelerinin akacağı yatağın önündeki pislikleri temizlemesini de bilir.

tarımda kolektifleştirme kararları alındı. Partinin ismi AEP (Arnavutluk Emek Partisi) olarak değiştirilip ilk defa tüzük hazırlanmıştı.

Arnavutluk 1949 yılı başlarında COMECOM (Karşılıklı İktisadi Yardım Konseyi) üyesi oldu.

28 Mayıs 1950'de yapılan meclis seçimlerine katılım %99'u bulmuş, Demokratik Cephe adaylarına ise %98 oy verilmişti. Bir kez daha halk sosyalizm yolunda atılan adımları desteklediğini ilan ediyordu. Parti içinde uygulamalara karşı direnen siyasi büro üyesi Tak Yakova sınıf mücadelesinin yumuşatılmasını talep ediyordu. 1951 Şubat toplantısında siyasi bürodan uzaklaştırıldı. 1955 yılında ise partiden atıldı.

1953 yılında Stalin öldü. AEP'e isim babalığı da yapan Stalin, Arnavutluk devriminin sıkıntılı anlarında hep yanında oldu. Enver Hoca SSCB'ye ziyaretleri sırasında Stalin ile pek çok sıcak anlar yaşadığını anlatır. Bu ziyaretlerinden birinde:

•*Daha yüz yıl yaşabilirsiniz Stalin yoldaş*" dedim.

•*Yüz? Diye gülümsedi hafifçe gözlerini kısarak. "Az. Georgia'de bizde 145 yaşında eli ayağı tutan,*

gözü gören ihtiyarlar var,

•*"Yüz yıl daha" dedim. "Stalin yoldaş, bu bizim halkımızın bir istemi, yüz yıl daha bu yaşınızın üstüne!"*

•*Tak Harasho! (o zaman iyi)" dedi, şaka yaparak, "böyle olursa iyi, kabul..." Güldük.*

(Enver Hoca Stalin'i anlatıyor, Kasım 1949)

1953 yılı sonrasında da SSCB ile ilişkiler iyi gidiyordu. Arnavutluk 1955 yılında Varşova Paktı'na girdi. SSCB'den önemli ölçüde yardım aldı. Vlora bölgesinde ortak bir deniz üssü kuruldu. Denizaltı ve gemiler yerleştirildi.

SBKP 20. KONGRESİ ONLARCA YILLIK BİRİKİMLERİN HEDEF TAHTASINA KONULMASIYDI

Stalin, ölümünden kısa bir süre geçtikten sonra nasıl oldu da hedef tahtası haline getirilmeye çalışıldı? Stalin'i işçi sınıfının ve halkların belleğinden silmeye çalışmaların gerçek amacı neydi?

Stalin işçi sınıfının ve halkların bilinci ve ortak hafızasıydı. 2. Paylaşım Savaşı'nda 50 milyondan fazla insan ölürken, bunun 20 milyonu Sovyet vatandaşıydı. SBKP, 6 milyondan fazla kadrosunu bu savaşta yitirdi. Kağıda döktüğümüzde anlamakta zorlandığımız bu sayıları örneğin Türkiye'deki Kurtuluş Savaşıyla kıyasladığımızda daha iyi kavrayabiliriz. 90 yıldır Türkiye'de insanlar Kurtuluş Savaşı destanıyla, kahramanlık edebiyatıyla büyütülür. Sovyetler Birliği'nin 2. Paylaşım Savaşı'ndaki kaybı bunun 1200 katından fazladır. Çanakkale Savaşı'nın (250 bin kayıp) ise yaklaşık 100 katı kadar Sovyet vatandaşı katledilmiştir.

Ekonomik kayıplar yine akıl almaz boyutlardadır. Faşistler geçtikleri her yerde canlı namına hiçbir şey bırakmadığı gibi kaçarken de tarlaları, ürünleri, binaları, köprüleri, fabrikaları vb. taş taş üstünde kalmayacak biçimde yaktılar, yıktı-

lar. Türkiye 2. Paylaşım Savaşı'na katılmadı ama dünyada hüküm süren bunalımdan payını aldı. Ekmek karneleri, karaborsa, varlık vergisi, sürgün, hapis vb. Sovyetlerin yaşadığının yanında denizde damla olan bu sıkıntılar savaş sonrası Kemalistlerin 30 yıla yakın tek parti iktidarının sona ermesine yol açmıştır. Bugün bile CHP (İnönü) deyince akıllara hemen kıtlık, açlık ve acı gelir. Sovyetler Birliği savaş sonrası daha yaralarını sarmaya fırsat bulamadan Avrupa'nın yarısından fazlasını da ayağa kaldırmaya, açlıkla, yoksullukla, hastalıkla mücadelelerine omuz vermeye çalışıyordu. Kalan kadrolarının önemli bir bölümünü de o ülkelere göndermek zorundaydı.

Avrupa'nın emperyalist ülkeleri (Almanya dışında) çok zarar görmemesine rağmen ABD'nin "Marshall Yardımları (sermaye ihracı)" sayesinde ayakta durabiliyordu.

Sovyetler savaşta sosyalizmin aydınlık yüzlü çocuklarını kaybettiler. Tanklara karşı molotof kokteylleriyle, bedenleriyle karşı duran, canı pahasına faşizme geçit vermeyen bu insanlar işçi sınıfının, yoksul köylülüğün, gençliğin ve aydınların öne çıkmış gelecek dokuyucularıydılar.

SBKP 20. kongreye nasıl geldi? 20 milyon yüreği, 6 milyon kadroyu kaybeden ülkenin tam bir enkaza, harabeye döndüğü, dışardan yardım almak şöyle dursun dost ve kardeş ülkelerle yokluğun paylaşıldığı dönemler Stalin'in yol göstericiliğiyle bin bir acıya katlanarak atlatılmış, ülke tekrar düzlüğe çıkmıştı.

Stalin sonrası Sovyetler Birliği yöneticileri, emperyalistlerin "soğuk savaş" çılgınlıklarına, ambargo ve ablukalarına karşı direnmek, mücadele etmek yerine onları ikna etmeye, uzlaşmaya, sakinleştirmeye çalışıyorlardı. Sosyalist dünyanın büyümesine, (dünya nüfusunun üçte biri) Ulusal Kurtuluş Mücade-

Sovyetler savaşta sosyalizmin aydınlık yüzlü çocuklarını kaybettiler. Tanklara karşı molotof kokteylleriyle, bedenleriyle karşı duran, canı pahasına faşizme geçit vermeyen bu insanlar işçi sınıfının, yoksul köylülüğün, gençliğin ve aydınların öne çıkmış gelecek dokuyucularıydılar.

SBKP 20. kongreye nasıl geldi? 20 milyon yüreği, 6 milyon kadroyu kaybeden ülkenin tam bir enkaza, harabeye döndüğü, dışardan yardım almak şöyle dursun dost ve kardeş ülkelerle yokluğun paylaşıldığı dönemler Stalin'in yol göstericiliğiyle bin bir acıya katlanarak atlatılmış, ülke tekrar düzlüğe çıkmıştı. Stalin sonrası Sovyetler Birliği yöneticileri, emperyalistlerin "soğuk savaş" çılgınlıklarına, ambargo ve ablukalarına karşı direnmek, mücadele etmek yerine onları ikna etmeye, uzlaşmaya, sakinleştirmeye çalışıyorlardı. Sosyalist dünyanın büyümesine, (dünya nüfusunun üçte biri) Ulusal Kurtuluş Mücadelelerinin her yerde alevlenmesine rağmen "barış içinde yarış"ı tercih ediyorlardı.

lelerinin her yerde alevlenmesine rağmen "barış içinde yarış"ı tercih ediyorlardı.

Yorgun düşen halka "barış" çağruları huzur veriyor, adeta uyuşturuyordu. Siyasetten uzaklaşacak her yol devreye sokuluyor (uzaya çıkış, ABD ile diplomatik görüşmeler, vb) halkın ilgisi başka yöne çekilip politikadan soğutuluyordu. Böyle bir dönemde yapılan 20. kongre, sosyalist cephede uzunca yıllar sürecek olan mücadelelerin de fitilini ateşliyordu.

1956 Şubat'ında başlayan SBKP 20. Kongre'sinin önemli kararlarını inceleyelim:

SBKP 20. Kongre'sinde ortaya atılan "barış içinde yarış" anlayışı emperyalizmin soğuk savaş stratejisi karşısında geri adımı temsil eder. **Birincisi;** Lenin'in "barış içinde bir arada yaşama" anlayışı "ya barış içinde bir arada yaşama

ya da her şeyi yok edecek savaş" biçiminde tahrif ediliyordu. **İkincisi;** emperyalistlerle (özellikle ABD) yapılan görüşmeler sosyalist blok tarafından değil onlar adına SBKP tarafından yürütülerek yarışın ABD- SSCB arasında olduğu, diğer partilerin adeta figüran rolüne zorlandığı görülür. Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri ve emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfının da devrim için değil, SSCB'nin elini güçlendirmek için mücadele yürütmesi bekleniyordu. **Üçüncüsü;** "barış içinde yarış" ekonomik mücadeleye kadar daraltılarak yeni sömürge ülkelerin sosyalizmin ekonomik gücünü görüp seçimler, parlamento vb. yollardan (devrime gerek kalmadan) sosyalizmi seçeceğini varsayar.

SBKP 20. Kongre'de ortaya çıkan bir başka sorun Stalin meselesidir. Kruşçev revizyonizmi bu "so-

Sosyalizme geçiş hem altyapı (ekonomi) hem de üstyapıda (bilim, sanat, kültür, hukuk vb.) yaşanan gelişmelerin paralel yürütüldüğü bütünlüklü bir süreçtir. Kararnameler ya da yasalar çıkararak bir çırpıda sosyalizme geçileceğini düşünmek solun çocukluk hastalığına, ütöpik sosyalizme düşmek anlamına gelir. Bu yazımızda gördüğümüz gibi iktidarını kaybeden sınıfların direnişi uzunca bir sürece yayıldığı gibi iktidarı devralacak işçi sınıfının hazırlanması da çok uzun bir tarihsel kesittir. Ülkeden ülkeye süresi değişebilir ancak ilgili süreç mutlaka yaşanmalıdır.

run"u kongreden çok daha önce ele almış, bayağı da yol kat etmişti. **Birincisi;** Stalin'in ölümüyle birlikte hapiste tutulan karşı-devrimciler serbest bırakılarak başlarını ağrıta-cağını düşündükleri ülkelerde önce "itibar" ları geri verilmiş ardından mevcut yöneticiler alaşağı edilerek iktidar altın tepsiyle sunulmuştur. Sadece Macaristan'da 30 bin karşı devrimcinin bırakılması, durumu daha iyi açıklar sanırız. 1956 yılında Macaristan ve Polonya'da emperyalizmin Truva atı Yugoslav revizyonistlerinin de katkısıyla karşı-devrimci ayaklanmalar çıkarılmıştır. Macaristan'da Stalinist olduğu gerekçesiyle genel sekreter Rakosi önce Sibiry'a sürgüne gönderilmiş ardından da Romanya'da uydurma bir mahkemeyele idam edilmiştir. **İkincisi;** "Stalin sorunu"nda ayak direyeceğini düşündükleri diğer ülkeleri çeşitli yollardan ablukaya alarak (şantaj, ekonomik baskı ya da yardım vb.) direnişlerini kırmaya çalışmışlardır. SBKP yöneticileri 1956 yılında Arnavutluk'un birikmiş tüm borçlarını (422 milyon ruble) silip yeni krediler açtılar. Çin'de de benzer yöntemler uygulandı.

SBKP 20. Kongre'sinde Yugoslavya ile ilişkiler de gündeme gelmiş; 1948 yılında Enformasyon Bürosu'nca hainlikle suçlanan Tito yönetiminin de itibarı geri veril-

miştir. Yine kongre öncesi (1955) Kruşçev bizzat Belgrad'ı ziyaret ederek Tito ile görüşmüştü.

SBKP 20. Kongresi, öncesi ve sonrasıyla dünya komünist hareketi içinde yıllarca sürecek bir mücadelenin kıvılcıymıydı. Kongrenin yapıldığı tarihlerde karşı çıkanlar ya çeşitli darbelerle dize getiriliyor ya da Arnavutluk, Çin gibi ülkelerce SBKP'nin iç sorunu olarak görülüyordu. 3 Haziran 1956'da toplanan AEP 3. kongresi, SBKP 20. Kongre'si kararlarını onayladı. Enver Hoca; " (*Stalin*)... partimiz bu meselede genel olarak 20. kongrenin formülünü kabul etti." (81'ler toplantısında yapılan konuşma, 1960) diyerek istemeyerek de olsa sessiz kaldıklarını ifade ediyordu.

1957 Haziran'ında Kruşçev'e muhalefet eden Molotov, Kaganoviç ve Melankov gibi polütbüro üyeleri partiden ihraç edildiler. O dönemde çok fazla sahiplenilen olmadığı gibi bu olay da SBKP'nin iç meselesi olarak değerlendirildi.

Dünya komünist hareketinin sosyalizmin ana yurdu olarak gördüğü Sovyetler Birliği'ne güveni zedelenmeye başlamıştı. Yugoslav revizyonizmini aklamaları (1955), Macaristan ve Polonya'da karşı-devrimciliğin önünü açmaları (1956), SBKP 20. Kongresi (1956), emperyalist ülkelerle yürütülen ilişkiler, Stalin'in aşağılan-

maya çalışılması, Stalin'in silah arkadaşları Molotov, Kaganoviç ve Melankov'un uğradığı haksızlık, vb. pek çok neden sayılabilir.

1957 MOSKOVA TOPLANTISI SBKP'NİN ANAYURT OLMAKTAN ÇIKIP SIRADANLAŞTIĞININ BELGESİDİR

1957 Kasım'ında Moskova'da Dünya Komünist ve İşçi Partileri toplantısında anlaşmazlıklar su yüzüne çıktı. Başını Çin ve Arnavutluk'un çektiği partiler eleştirel bir tutum sergiledi. SBKP 20. Kongre kararları tartışmaya açıldı. Geçmiş hatalar dile getirildi. Uzun ve hararetli toplantılar ardından sağlanan geçici uzlaşma ile ortak bir bildiri kaleme alındı.

Öne çıkan başlıklara göz atacak olursak: **birincisi;** emperyalizmle mücadele konusunda SBKP "barış içinde yarış" tezini savundu ancak Çin, Arnavutluk vb. ülkelerin müdahalesiyle emperyalizmle devrimler ve sınıf savaşımı yoluyla mücadele edilebileceği tezi kabul edildi. **İkincisi;** Revizyonizm (Yugoslavya vb.) uluslararası komünist hareket içinde en önemli tehlike olarak kabul edildi. **Üçüncüsü;** SBKP 20. Kongre'sinin uluslararası komünist harekette yeni bir dönem açtığı kabul edildi.

Toplantının sonuçları herkese istediği gibi hareket etme serbestliği sağladı. Çin, Arnavutluk vb. ülkeler emperyalizmle mücadele ve Yugoslav revizyonizminin mahkum edilmesini başarı olarak görürken; SBKP yöneticileri 20. kongre kararlarının uluslararası bir toplantıda onaylanmasını kazanç hanesine yazıyordu. Ayrıca İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Togliatti de kendi "çok merkezlilik" tezini her yerde savunmaya başladı. Toplantının ilgi çeken bir başka noktası ise AEP'in SBKP 20. Kongre'sini birçok defa onaylamış olmasıydı. (AEP 3. kongresi (1956), ardından 1957 toplantısı vb.)

ARNAVUTLUK EKONOMİSİNİN GELİŞME DİNAMİKLERİ

Aşağıda aktarılan istatistiklere rağmen AEP niye sosyalizme geçmiyordu? Enver Hoca bu kararı neden 1970'lerde açıkladı?

Sosyalizme geçiş hem altyapı (ekonomi) hem de üstyapıda (bilim, sanat, kültür, hukuk vb.) yaşanan gelişmelerin paralel yürütüldüğü bütünlüklü bir süreçtir. Kararnameler ya da yasalar çıkararak bir çırpıda sosyalizme geçileceğini düşünmek solun çocukluk hastalığına, ütöpik sosyalizme düşmek anlamına gelir. Bu yazımızda gördüğümüz gibi iktidarını kaybeden sınıfların direnişi uzunca bir sürece yayıldığı gibi iktidarı devralacak işçi sınıfının hazırlanması da çok uzun bir tarihsel kesittir. Ülkeden ülkeye süresi değişebilir ancak ilgili süreç mutlaka yaşanmalıdır.

1955 yılında küçük ölçekli sanayi büyük oranda tasfiye edildi. Tarımda uygulanan kolektifleştirme, reform ve vergilendirme yoluyla büyük toprak sahipleri aynı akıbette uğramış toplam tarım alanlarının yalnızca %2'si ellerinde kalmıştı. 1959 yılında tarım topraklarının %83'ü kolektifleştirilmişti.

Ezen sınıfların mülksüzleştirilmesi, sömürünün ortadan kaldırılıp emeğin öne çıkarıldığı bir dönemde sınıf bileşeninde de değişiklikler oldu. 1960 yılında Arnavutluk nüfusunun %22'sini işçiler, %62,8'ini köylüler ve %13,6'sını ise aydınlar oluşturuyordu. 1960 yılında sosyalist sektörün ağırlığını hissettirdiği, sosyalizme geçiş için koşulların olgunlaşmaya başladığı görülür.

SEKTÖR	%
Milli Gelir	90
Toplam Sanayi üretimi	99
Toplam Ticaret	100
Perakende Ticaret	90
Toplam Tarım Üretimi	80

(Kaynak : AEP Tarihi, cilt 3)

Sovyetler Birliği ile ilişkilerin kötüleştiği döneme kadar Arnavutluk ekonomisi sürekli atılım içindeydi. AEP kongre ve toplantı belgelerinden yararlanarak hazırladığımız tablo yaşanan gelişmeleri daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır. (100 yazan bölümler karşılaştırmalarda başlangıç değerini gösterir)

SBKP İLE İLİŞKİLERİN KESİLMESİNE GİDEN YOL

SBKP- AEP arasında "kardeşçe ilişkiler" sürdürülürken ne oldu da bu noktaya gelindi?

Bükreş toplantısına kadar iki ülkenin ilişkileri küçük pürüzlere rağmen gayet iyiydi. Çıkan sorunlar (Stalin meselesi, Molotov- Kaganoviç olayı vb.) ya ilgili partinin iç meselesi ya da anlayış farklılığı (Yugoslavya, ABD ile ilişkiler) olarak görülüyordu. İki parti arasındaki ilişkileri 81'er toplantısında yaptığı konuşmada Enver Hoca şöyle değerlendiriyordu: "Daha önce de söylediğim gibi, Bükreş toplantısından önce, bizimle Sovyet yoldaşlar arasındakinden daha sıkı, daha candan, daha kardeşçe ilişkiler düşünülemezdi bile. Biz, Sovyet yoldaşlardan hiçbir şeyi, ne parti ve ne de devlet sırlarını saklamıyorduk. Bu konuda, merkez komitemizce bir karar alınmıştı. Bu ilişkiler, partimizin Arnavutluk ve Sovyet halkları arasında kanla pekiştirdiği yüce sevgi ve sadakati yansıttıyordu" (81 komünist ve işçi partisi toplantısında yapılan konuşma, 16 Kasım 1960)

1957 Moskova toplantısında yayınlanan ortak bildiriye rağmen sorunlar aşılacak bir yana daha da arttı. Komünist partiler arası mücadele şiddetlendi. 1960 yılında Romanya Komünist Partisi'nin kongre-

SEKTÖRLER	YILLAR (%)			
	1938	1950	1955	1960
Toplam sanayi hacmi	100	638	1150	2330
Tarım	100	-	-	160
Ticaret hacmi	-	100	205	-
Milli gelir	-	100	170	251
Reel ücret (sanayi)	-	100	120	155
Reel ücret (tarım)	-	100	135	182

resinde SBKP dogmatizmle ve savaş kışkırtıcılığıyla Çin yönetimini suçlayıp tüm komünist partilerin tavır almasını istediği bir bildiri dağıttı. Romanya'da istediği sonucu alabilmek için baskı, şantaj vb. her yola başvurdu. En çok karşı çıkan AEP heyetiyle hararetli tartışmalar yaşandı. Toplantı sonrasında Arnavutluk üzerinde siyasal baskıyı artırdı. AEP-Siyasi Büro üyesi Liri Belişova ve denetim komisyonu başkanı Koço Taşo üzerinden istedikleri sonucu almaya çalıştılar ancak ikisi de partiden atıldı. Ekonomik alanda ise sanayi malları ve tahıl sevkiyatını durdurup diğer sosyalist ülkelerin de (Romanya vb) ihracatını engellediler. Arnavutluk ilk defa bir emperyalist ülkeden (Fransa) ekmek için buğday ithal etmek zorunda kaldı. Vlora deniz üssünü kapatma, Varşova Paktı üyeliğini askıya alma gibi tehditler de işe yaramadı.

S.B.K.P.'nin tavır değişikliğinin nedeni neydi? 1960 yılına gelindiğinde SBKP'nin anayurt özelliği aşınmış, çeşitli sebeplerle farklı çekim merkezleri oluşmaya başlamıştı. Yugoslavya 'itibarının' iadesi ile birlikte emperyalizm ile dirsek temasından da yararlanarak farklı bir model olduğunu öne sürüyor, Macaristan-Polonya olaylarında görüldüğü gibi etkili de olabiliyordu. Öte yandan İtalyan Komünist Partisi 'Avrupa Komünizmi', 'çok merkezlilik' tezi ile ayrı bir duruş sergilemeye (sulandırmaya) çalışıyordu. En ciddi mücadele ise Çin önderliğinde SBKP revizyonizminin teşhirine dönük

1944'te işgalciler ve işbirlikçileri Arnavutluk'tan kaçarken tüm altın rezervlerini ve değerli eşyalarını da yanlarında götürdüler. Kahramanca dövüşen bir halkın üzerinde kıtlık ve salgın kol geziyor, emperyalistlerin uyguladığı ambargo, durumu daha da güçleştiriyordu. SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği)'nin açlık ve hastalıklarla pençeleşen Arnavutluğa kendinin de çokça ihtiyacı olduğu halde tahıl yüklü gemileri göndermesiyle sorun aşılmış oldu. Zorlu bir mücadeleyi başarıyla kazanmış Arnavutluk devrimcileri kendilerini bekleyen daha karmaşık sorunları çözmek için nereden başlamalıydı? SSCB'nin yardımlarıyla adeta suni teneffüs yapılmışçasına hayata dönen AKP (Arnavutluk Komünist Partisi) savaş sırasında spekülasyon ve karaborsayla büyümüş ve adeta halkın kanını emen tüccarlara "olağanüstü vergilendirme" yoluyla darbe indirdi. Bu asalakların sermayesi devlet bütçesinin yarısına yakındı. Uygulanan sistemle az kazananlardan az, çok kazananlardan çok vergi alınıyordu. Ekonominin normale dönmesinin, ülkenin ayakları üzerinde durmasının bir başka yolu tahıl ürünlerinde "tek fiyat sistemi"ne geçmekti. Böylece hem vurgunculuğun önüne geçilmiş hem de halkın gıda ihtiyacını uygun fiyatlarla karşılama olanağı sağlanmış oluyordu.

olanıydı. Ayrıca 20.Kongre'de alınan kararlar uygulamada olumsuz sonuçlar veriyor; 'Stalin meselesi' diğer partilerce kabul görse bile halkların gönlünde yer edinmiş bir önderi mahkum ettirmek mümkün olmuyordu. Emperyalizmle 'barışçıl' mücadele tezi de diplomatik labirentlerde boğulduğundan inandırıcılığını yitirmişti.

Sıradanlaşma tehlikesiyle ciddi şekilde yüz yüze kalan SBKP, revizyonistleri telaşlandırıyor, 81'ler toplantısına kadar Ç.K.P.'yi yalnızlaştırmak için hiçbir aracı kullanmaktan çekinmiyordu.

81'LER TOPLANTISI SOSYALİST BLOĞUN PARÇALANMASININ BELGESİDİR

1960 Kasım'ında 81 komünist ve işçi partisinin Moskova'da toplantısı yapıldı. Kruşçev revizyonizminin uluslararası politikaları (ABD vb) eleştirildi. Bildiride emperyalizmin tabiatının değişmediği, hala savaşların kaynağı olduğu, ABD emperyalizminin ise dünya gericiliğinin merkezi, jandarması ve dünya halklarının düşmanı olduğu kabul edildi. Savaşı önlemek için esas darbenin ABD emperyalizmine vurulması gerektiği, ayrıca

milli kurtuluş savaşlarının yeni bir dünya savaşını engellemede önemli bir güç olduğu belirtildi. Yugoslav revizyonizmi teşhir edildi. Ayrıca toplantıda Enver Hoca Stalin'i her yönüyle savunarak Kruşçev revizyonizminin tutumunun yanlışlığını ortaya koydu.

81'ler toplantısı sonrası ilişkiler daha da bozuldu. 1961 yılında Arnavutluğa yapılan ekonomik ve teknik yardımlar durduruldu. Sovyet teknisyen ve danışmanlar geri çağrıldı. Deniz üssünü kapatıp tüm gemi ve denizaltılarını çekerek Arnavutluğu korumasız bıraktığını gösterdi. Ticaret hacmi sıfırlandı. SSCB'nin uyguladığı ambargonun ağırlığı Arnavutluk'un ithalat-ihracat hacminin %50'sini SSCB ile yaptığı bilindiğinde daha iyi anlaşılır. Kruşçev revizyonizmi aynı yöntemi Çin ile ilişkileri kestiğinde de uygulamıştı.

1961 yılı Ekim'inde toplanan SBKP 22.Kongresi'nde Kruşçev, AEP yöneticilerini 'emperyalizmin ajanları' ve 'üç kuruşa satılanlar' olarak tanımladı. Ve Arnavutlukla tüm ilişkilerin kesildiğini açıkladı.

Enver Hoca 7 Kasım 1961 yılında yaptığı tarihi konuşmasında "...Arnavutluk halkı ve onun partisi gerekirse ot da yer ama kendisini asla üç kuruşa satmaz. Diz çökerek yaşamaktansa, dimdik ayakta şerefliyle ölmeyi yeğ tutar" diyordu.

DİP NOTLAR:

- 1.SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği)
- 2.SBKP (Sovyetler Birliği Komünist Partisi)
- 3.Enformasyon Bürosu (Komintern'in 2.Paylaşım savaşında feshedilmesi ardından kurulan dünya komünist partileri karar merci)
- 4.COMECON (Sosyalist ülkeler arasında ekonomik koordinasyonun sağlandığı birlik)
- 5.VARŞOVA PATKI (Emperyalistlerin sosyalizm tehlikesini engellemek için 1949 yılında kurduğu NATO'ya karşı sosyalist ülkeleri saldırganlığa karşı korumak için 1955 yılında kurulan askeri birlik)
- 6.AKP (Arnavutluk Komünist Partisi)
- 7.AEP (Arnavutluk Emek Partisi.Stalin'in önerisiyle AKP olan isim değiştirildi.)
- 8.AKP-MK (Arnavutluk Komünist Partisi-Merkez Komitesi)
- 9.YKP (Yugoslavya Komünist Partisi)
- 10.ÇKP (Çin Komünist Partisi)

DEVİRİM MÜCADELESİ BİTMEK BİLMİYEN İNATÇILIK VE AKILCILIKLA GERİCİ GÜÇLERE KARŞI DİRENME VE SAVAŞMA SANATIDIR

İskender Kahraman

Bütün olgular bir geri düşüşü ifade ediyorsa, somut ve acil önlemlerin alınması kaçınılmazdır. Ancak hatada ısrar, yanlış yere yığılmak yapma eğilimi günümüz mücadele şartlarında fazlasıyla söz konusu olunca, bırakılm büyük hedefler anlamında bir odak olmayı, geri düşüşe engel olmadaki dahi çabalar boşa çıkabiliyor. “Yığılmakta hata” ifadesi askeri terminolojide en önemli hata olarak kabul edilir. Gerçek anlamını ise güçlerin yanlış yerde/mevzide heba edilmesinde bulur. Bu bağlamda bir savaş olarak tanımlanan sınıflar mücadelesinde de önemli bir yer tutar ve stratejik önemde bir kavramdır.

Devrim gibi zorunlu dönüşümlere gebe olan dönemlerde önderlik ihtiyacı kendini yakıcı biçimde hissettirir. Ancak kitlelere yön verebilecek bir organizasyonun yaratılmamış veya onlarla buluşabilecek bir zeminin oluşturulamamış olması, ilginin büyük oranda farklı mecralara kaymasına neden olur.

Tarihsel bir zorunluluk hali gibidir. Tüm toplumsal değişim/dönüşüm aşamalarında olduğu gibi, her toplumsal devrim kendi öncüsünü ve dinamiğini yaratır. O devrim, öncüye öncülük niteliğini kazandıran bir süreç/koşul hazırlar. Örneğin feodalizmi yıkan burjuvazinin devrimciliği zorunluluk haliyken, o devrimin niteliğini taşıyan genç Avrupa burjuvazisi dışında kimse bu dönüşüme önderlik edemezdi. Bu nedenle Fransa’da Robes Pierre, Danton, İngiltere’de Cromvell feodalizme karşı ilerici-

lik bayrağını ellerine almışlar ve burjuva devrimlerine önderlik edebilmişlerdir. Feodal üretim ilişkileri yeni gelişen sınıf için bir engeldi. Ve bu engel ancak onun rahatsız ettiği kesimler tarafından parçalanmak zorundaydı. Bu bağlamda değerlendirdiğimiz Burjuva demokratik devrimlerde de görüldüğü gibi, Feodalizmi silip süpüren burjuvazi, üstünlüğü ele geçirdiği her yerde bütün feodal, ataerki, ilişkilere son vererek, insanlar arasındaki bütün ruhani, ilahi ilişkileri yıkarak, yerini salt değişim değerine bırakan bir kültüre, bir sisteme bırakmak zorundaydı. Ortaçağ kültürünü ortadan kaldırmak, günün koşullarına denk düşen nitelikte hareket ederek üretici güçler arasındaki çelişkiyi kendi öz niteliğine uygun şekilde çözümlenmek, bu sınıf için tarihsel bir zorunluluk haliydi. Tıpkı bugünkü toplumsal aşamada gericileşen burjuvazinin karşısında yerini alan, proletaryanın ilerici tarihsel öncülüğü gibi.

Burjuvazi tüm bu değişim sürecinde toprağa bağlı emekçilerin çıkarını da temsil ederek, bir yıkıntı ve zulüm toplumu haline gelen feodalizmi tasfiye etti. Tabii bunu yaparken hem kendi çıkarını kollayan, hem de toprak emekçilerinin, zanaatkârların ve hatta yeni yeni olgunlaşmaya başlayan işçi sınıfının da görece taleplerini karşılayabilecek bir dönüşüm gerçekleştirdi. Ancak bu durum sınıfsal niteliğinden kaynaklı, dinsel/siyasal sömürünün yerine, kaba emek sömürüne dönüştü. Ta ki; zalimce sömürüye dönüşen ve tüm dünyayı

adeta uluslar hapishanesine çeviren bu sistemi sarsacak ve parçalayacak olan proleter devrimler çağına gelene dek.

Kapitalizmin gerici karakterinin iyice olgunlaşması ve üretici güçlerin gelişmesi ile birlikte proleter devrimler çağının taşları döşenmeye başlandı. Bu olgu devrimci sürecin yapıcılarının önderlik niteliklerinin pekiştiği bir zemin yarattı. Sınıf bilinçli işçilerin ve onlara kılavuzluk eden komünist partinin önderliği ile birlikte, emekçilerin kendi geleceklerini ellerine alabilecekleri büyük bir devrim yaşandı ve bu devrim tüm dünya emekçilerinin ve ezilen halkların yolunu aydınlattı.

İşte böyle bir süreçte ilerici sahnesindeki rolü, biricik üretici güç proletarya aldı. Artık devrimci süreç onunla ve onun ideolojisiyle birlikte çimlenecekti.

Ustaların pratikten damıttıkları teori aynı zamanda işçi sınıfının ders kitabı haline geldi. Ve her ülkenin kendi özgün gelişimi bu teoriyi geliştirdi, zenginleştirdi. Sınıfın öncüsü (Parti) gelişti, tarihin pususuna yattı, sınıfı kucakladı ve yeryüzünün sarsılacağı bir depremi de beraberinde getirdi. Artık Proletarya ve onun partisi tarihsel olarak ilerici rolü devralıyor ve tamamıyla gericileşmiş olan Burjuvaziye meydan okuyordu.

USTALARDAN ÖĞRENİYORUZ

Ustalardan öğrendiğimiz en önemli özelliklerden biridir. Devrimci mücadelede yığınları kucak-

Burjuvazi tüm bu değişim sürecinde toprağa bağlı emekçilerin çıkarını da temsil ederek, bir yıkıntı ve zulüm toplumu haline gelen feodalizmi tasfiye etti. Tabi bunu yaparken hem kendi çıkarını kollayan, hem de toprak emekçilerinin, zanaatkârların ve hatta yeni yeni olgunlaşmaya başlayan işçi sınıfının da görece taleplerini karşılayabilecek bir dönüşüm gerçekleştirdi. Ancak bu durum sınıfsal niteliğinden kaynaklı, dinsel/siyasal sömürünün yerine, kaba emek sömürüsüne dönüştü. Ta ki; zalimce sömürüye dönüşen ve tüm dünyayı adeta uluslar hapishanesine çeviren bu sistemi sarsacak ve parçalayacak olan proleter devrimler çağına gelene dek.

layabilmenin yolu, onlara doğru zamanda doğru politikalarla ulaşabilmektir. Her ne kadar zor dönemlerden geçilse, yollara döşenen dikenler zorluklar çıkarsa da, hedefi bir ütopya değil, varılması gereken zorunlu bir nokta olarak görenler, engelleri aşacak araçları da yaratabilmektedirler. Bunu başarmanın yolu ise somut ve acil sorunları doğru kavrama ve nesnellığe, doğru araçlarla müdahale etme kabiliyetiyle ilintilidir.

Devrimciliği salt iradi müdahalecilik olarak kavramak metafizik bir yaklaşım olduğu kadar, acı sonuçlara evrilecek bir noktaya da dönüşebilir. Ancak bu bakış iradi müdahaleciliğin yadsındığı anlamına gelmemelidir. Zira kimileri gibi koşulların olgun olmayışından dem vurarak tembelliği içselleştirenlerin zıddı bir düşüncedir söz konusu olan. Çünkü iradi müdahalecilik vazgeçilmez bir devrimcilik özelliğidir. Ve doğru yöne aktılabildiğinde bir ırmağın okyanusla buluşması gibidir. Bu bağlamda Devrim mücadelesi bir devrimciden iradesinin ve enerjisinin bütününe isterken bir devrimci için de bu irade ve enerjiyi doğru yönde sonuç alıcı bir biçimde kullanmak en büyük

mutluluk kaynağı sayılır.

Bunun en güzel örneğini Ekim Devrimi pratiğinde görürüz. Tüm dünya ezilen halklarına önder olan büyük Ekim Devrimi işte bu iradenin ve akılcılığın adıdır. Ekim Devrimi olumsuzluklar için yakımayan, olumsuzlukları olumlu bir dönüşüme sürükleyebilen iradedir. Aynı zamanda büyük tarihsel gelişimlere yön verebilen ve akıntıya karşı yılmadan kürek çekebilen inançtır. Ve tüm gerici hamlelere karşı ustaca meydan okuyabilen akılcılıktır.

Lenin'in devrimci güçleri birleştirme konusundaki ısrarı aynı zamanda devrim hedefine ulaşmanın ısrarı anlamına gelir. O, içinde bulunduğu mücadele şartlarında bıkmadan sürdürdüğü ve büyük önem verdiği yoğunlaşmış ideolojik/politik mücadelesini bu bakış açısıyla sürdürmüş, tartışmaları ayrılıklar için değil, aksine bakışı net, devrimde ısrarcı güçlerin birleştirilebilmesinin yolunu açmak için yürütmüştür. Bu anlamda Plehanov, Martov ve diğer bütün "sosyalistler" ile girdiği ideolojik polemikler, mücadelede ısrar ve aynı zamanda ideolojik bakışın netliği konusunda ısrarın göstergesi anlamına gelir.

Rusya'da devrimcileri idam etmenin yasalaştığı, karşı devrimcilerin terörünün azgınca saldırılara dönüştüğü bir ortamda, ama aynı zamanda devrimci politika üretbilme konusunda ideolojik tartışmaların yoğunluk kazandığı, kaçaklık ve gizlilik koşullarında birlikte saklanmak zorunda kalan Lenin ile Zinovyev arasında şöyle bir diyalog geçer.

Zinovyev

"... senin ve senin görüşlerini benimseyen Merkez Komite'nin bir dizi taktik hata işlediğini düşünüyorum. Sloganlarla oynamıyorsunuz." det.

Lenin

"Sloganlarla oynamıyorum; devrimin her döneminde kitlelere gerçeği söylüyorum, ne kadar acıda olsa. Ve sen, öyle hissediyorum ki, halka gerçeği söylemekten korkuyorsun. Proleter siyaseti burjuva yöntemlerle yürütmek istiyorsun. 'Kendi çevrelerinde', kendi aralarında gerçeği bilen ama kitlelere, kendi söylemleriyle, onlar cahil ve kat anlayışlı oldukları için bunu iletmeyen önderler, proleter önderler değildir. Doğruyu söylemeli. Yenilgiden korkuyorsan, bunu 'zafere kazanılacak' diye satmamalısın; eğer uzlaşmaya gidiyorsan, kitlelere bunun uzlaşma olduğunu söylemelisin; zafere kolayca ulaştıysan, illa 'zordu' diye ısrar etmemelisin ve eğer zor olduysa da, 'çok kolaydı' diye böbürlenmemelisin; hata yaparsan, kendi itibarın için, bunun hata olduğunu itiraf etmelisin, çünkü sana itibar kaybettirecek olan esasında hataların konusunda sessiz kalmandır; eğer koşullar yön değiştirmeni gerektiriyorsa, sanki hiçbir değişim yokmuş gibi olayları sunmamalısın; eğer sınıfın sezgilerine ve devrimci sağduyusuna güveniyorsan, ona karşı doğru sözlü olmalısın. Bir Marksist'in bunlara inanmaması ayıptır ve çürümüşlüktür."

"... proletaryanın gerçeklere ihtiyacı var ve soylu bir küçük

burjuva yalandan daha fazla hiçbir şey onun davasına zarar veremez.”(Bkz: Mavi Defter, Emmanuel Kazakeviç)

Somutluk Marksizm’in ideolojik besin kaynağı olduğu kadar devrimci politika yapabilmenin/üretebilmenin aracıdır da.

Her olayın gerçekliğini kavrayabilme özelliği, gelişmeler karşısında alınacak tavırda yanlış ihtimalini zayıflatır. Bu anlamda politikada uyanıklık, gerçekliği kavrayabilme yeteneğidir. Ancak zaman zaman da olsa politikada “uyanıklığı” burjuvazinin kurnazlık (ya da pragmatizm diyelim) anlayışı ile karıştırmanın, yoldaş avuçların sıcaklığını tutabilmenin aracı olmak yerine, bireysel yaşam “kalitesini” yakalayabilme anlayışı ile benzeşebildiğini görürüz. Yabancıyı değilizdir. Kişinin bireysel yaşamında kendi çıkarı doğrultusunda hareket etmesi gibi politik alana da yansıyan benzer pratiklerin devrimci yolun önünde engel olabildiğine çok kez tanık olmuş, dayatmacılık ya da benmerkezcilik olarak dışavuran kimi eğilimler karşısında çokça sıkıntılı durumlarla karşılaşmışızdır. Yukarıda bahsedilen politik uyanıklık kavramı ise olguları doğru değerlendirme özelliği ile bağdaşık olarak kullanılmış bir ifadedir. Bir anlamda Strateji ve taktik kavramları ile tam ifadesini bulan bu durum, öyle ki dünya devrim pratiklerinin dokuyucularının da sık sık vurgu yaptığı bir konu olmuştur.

Dünya devrim pratiklerinde ve onlara önderlik eden ideolojik bakışın mütevazılığı karşısında adeta şaşırarak durumlarla karşılaşabiliyor. Hedefi devrim ve halkların kurtuluşu olanların ve akıllarında tek bir soru işareti ile dolaşanların bu mütevazılığı, bir devrimcilik özelliği olarak bilinir. Bu bağlamda “Ancak dolu başak eğer başını” der, Mao Zedung. “Boş başak ne kadar dik durursa dursun yelle birlikte savrulur gider”.

Devrimci mücadele uzun soluk-

ludur. Ne günlük hesaplarla, ne de kişisel kaygılarla hareket edilemeyecek denli bir gerçekliği barındırır içinde. Çünkü gerek kişisel kaygılar, gerek günlük hesaplarla çözüm yolu arama eğilimleri toplumsal mücadelenin gerçeklikleri ile bağdaşmaz. Aksi durum büyük oranda yanlış ihtimallerini çoğaltan bir paradoksa dönüşür.

Büyük ideallerle kendini toplumsal altüst oluşlara hazırlayan ve bu anlamda mücadele içerisinde aktif rol alan devrimciler, devrim hanesine yazılacak her olumlu gelişmeyi kazanım olarak görürlerken, devrimci mücadele hanesine olumlu olarak yazılan kazanımları farklı bir devrimci organizasyonun kazanımı dahi olsa tüm ezilenlerin ileri bir adımı olarak algırlar. Çünkü devrimciler aynı kaygılarla yol alırlar, aynı yönde ve aynı hedefe doğru koşarlar. Bu anlamda verilen mücadele tek bir bünyede bütünleşen bir organizma haline dönüşür. Ve her başarı ortak potada biriken bir değer olarak algılanır.

Çin devriminde sınıfların mevzilenmesine ve emperyalizme karşı kurulacak ittifakı genişletmeye oldukça özen gösteren ve bu konuda fazlasıyla çaba sarf eden Mao Zedung, hedefi devrim ve Çin Halkının kurtuluşu olduğu içindir ki ittifaklar konusuna sık sık vurgu yapmıştır.

Devrimciliğin halkla kaynaşa-

bilmek olduğunu, onlara doğruları göstermenin ve o doğrulara yönelmelerini sağlamanın başlıca görevleri olduğunu bildiği içindir ki yalınlığa/sadeliğe ve mütevazılığa o kadar önem vermiştir.

Kavramlar üzerine oldukça iyi bir eser, felsefi anlamda ise başucu kaynaklarımızdan biri olarak görülen “Teori ve Pratik” isimli yapıt bu anlamda oldukça önemli bir örnek olarak bilinir.

Örneğin, “Sol nedir?” diye sorar Mao Zedung. Ve aynı sadelikle cevabını yine kendisi verir. “Zamanın çok ilerisinde gitmek, bugünkü gelişmenin ilerisinde olmak, eylemde ve ilke ve siyaset meselelerinde aceleci olmak, mücadelede ve tartışmalarda herkese birden vurmaktır; bütün bunlar sol saptamalarıdır ve iyi şeyler değildir. Zamanın gerisinde kalmak, gelişmeye ayak uyduramamak ve mücadelecilik ruh eksikliği sağ saptamadır” (Mao, 21 Mart 1955) “tek yanlılık yanlıştır: birleşmeksizin mücadele etmek ‘sol’ saptamadır; mücadele etmeksizin birleşmekse ‘sağ’ saptamadır”.

Marksizm, sosyalizm bilimini, insanın bilgi ve dolayısıyla pratik faaliyetinin sonucunda doğan bir örnek olarak tanımlanmışsa, önümüzde duran devrim hedefi de gerek geçmiş toplumsal mücadeleler tarihinin birikimi, gerekse güncel sorunlar toplamının köklü çözümüdür.

Ustalardan öğrendiğimiz en önemli özelliklerden biridir. Devrimci mücadelede yığınları kucaklayabilmenin yolu, onlara doğru zamanda doğru politikalarla ulaşabilmektir. Her ne kadar zor dönemlerden geçilse, yollara döşenen dikenler zorluklar çıkarsa da, hedefi bir ütopya değil, varılması gereken zorunlu bir nokta olarak görenler, engelleri aşacak araçları da yaratabilmektedirler. Bunu başarmanın yolu ise somut ve acil sorunları doğru kavrama ve nesnellığe, doğru araçlarla müdahale etme kabiliyetiyle ilintilidir.

Ancak görülüyor ki olgun koşullarda dahi başarı şansı yakalamayabiliyor. Gerek toplumsal mücadele içerisinde odak olabilme niteliğinin kazanılmamış olması, gerekse emekçilerin henüz devrimcileri, dolayısıyla devrimi kurtuluş olarak görmemeleri sorunun çözümünü karmaşık hale getirebiliyor. Nedeni her ne kadar sistemin bilinçleri çelmeleyici atraksiyonlarında görülse de böyle bir duruma karşı kendi kültürleri, ideolojik ve politik çözümlemeleri ile yol göstermesi gereken devrimcilerin de süreci okuyamamaktan kaynaklı çeşitli hatalarının söz konusu olduğu bir gerçekliktir. Bugün çeşitli kesimlerde görülen çatı partisi girişimlerine çokça itibar edilmesi ya da darbe karşıtlığı noktasında AKP ile kol kola girilip “özgürlük” sloganlarının haykırılması da bunun göstergesidir.

Türkiye bugün, yukarıdan aşağıya doğru şekillenen bir yapısal krizin içinde bulunuyor. Büyük oranda bu kriz, küresel sermaye lehinde çözülüyor. Egemenler dışında hiçbir kesimin bu duruma müdahale edebilmesi ise olasılık dahilinde görülüyor. “Ulusalçılık” ya da “özgürlükçülük” olarak dışa vuran kutuplaşmada “taraf olunması gerekliliği” ise adeta topluma yol göstermesi gereken kesimleri (“devrimcilerin”) egemenler içi saflaşmanın bir tarafına eklemlemektedir. Kimileri bu anlamda Ergenekon savunucusu durumuna düşerken, kimileri de AKP ve diğer Avrupalı sivil toplum örgütleri ile ortak akla olumluluk atfedebiliyor.

Ancak görülüyor ki yaşanan tüm suni tartışmalar/gündemler egemenlerin artı hanesine yazılan sonuçlarla noktalanıyor. Bugün geleneksel oligarşi olarak tanımlanan kesimler ile küresel sermaye arasında tüm tartışmaların/karşılıklı hamlelerin uzlaşma ile sonuçlanması da o odaklara göre konumlanan kesimlerin heveslerini kursaklarında bırakacak denli bir sonuç

yaratıyor. Nitekim Ergenekon ile dışa vuran ve kapatma davası ile sonuçlanan ne şiş yansın ne kebab formülünü sonuç olarak belirlemek bunun göstergesidir.

Tam da bu koşullar da tüm kafa karışıklıklarına karşı doğru duruşu/ tepkiyi örgütlemesi gereken devrimcilerin, tarihsel sorumluluklarına denk düşmeyen bir süreç içerisinde bulunduğunu belirtmek gerekir. Bu süreç dahilinde çözüme yönelik acil adımların atılması ise yakıcılığı her geçen gün daha da fazla hissettiren bir gerçeklik olarak önümüze çıkıyor. Egemenlerin varolan suni kampaşmada (bu gün küresel sermaye ile geleneksel oligarşi arasında sağlanan kısmi uzlaşma kastediliyor) uzlaşmayı insan hayatını tamamıyla hiçe sayan eylemlerle örtme yoluna gitmesi ve bunu terör demagogileri ile süsleyerek maniple etmeye çalışması da göstermiştir ki; atı alan çoktan Üsküdar’ı geçmektedir. Egemenlerin Küresel sermaye önderliğinde Krizi erteleme hamleleri başarıya ulaşmakta, her ne kadar çürümüş bir sistemin kalıcılığını sağlamak olanaksız olsa da, emekçi halk bu maniple yöntemleri ile kolayca yönlendirilip, acımasızca bu yöntemlerde kurban olarak kullanılabilme ya da politik argümanlara meze yapılmaktadır. Bombalamalar dahil her türlü eylemi tetikçilerle açıklamaya çalışmak da sorunun çözümünü/analizini güçleştiren başka bir olgu olarak karşımızda duruyor. Adeta ormana bakıp sadece ağacı gören bu eğilim, sınıfsal bakışın da ne denli köreldiğinin bir diğer ifadesidir. Yine egemenlerin yönlendirmeleriyle adeta moda haline gelen komplo senaryoları çözme alışkanlığı solda da etkisini öyle fazla gösteriyor ki bazen film senaristlerine rahmet okutuyor.

Peki gerçekten de solun böylesi bir bakışa ihtiyacı var mı?

Yukarıda da bahsedildiği gibi, politika da uyanıklık salt varolanı görebilme yeteneğidir. Bu o kadar

karmaşık olmayan, aksine berrak bir düşünce sistematığı ile çözümleme yapabilme özelliğidir. Çünkü devrimcilerin konulara yaklaşımı diyalektiktir, materyalisttir. Bu da her soruna yaklaşımını sınıfsal perspektifle ele almasını gerektirir. Tıpkı Lenin’in ve Mao’nun yukarıda da yaşam kesitlerinden ele aldığımız örneklerde olduğu gibi, halka sadece ve sadece doğrularla gitme anlayışını gerektirir.

İhtiyaç bir eylemi gerçekleştirmenin temel koşuludur. İlkel dönemden bu yana gelişen tüm olaylar, tarihsel birikimler hep bu temel üzerinde şekillenir. Tıpkı savunma amacıyla taşı eline alan ilk insanın duyduğu ihtiyaç gibi.

Bugün konjonktürel anlamda devrimci bir dönüşüme ihtiyaç duyulduğu ortada ve bilinen bir gerçekliktir. Devrimci mücadelede objektif koşullar olarak tanımlanan bu süreç, varolan sosyolojik gelişmeler ve devrim ile birlikte objektif anlamda radikal dönüşümlerin zeminini büyük oranda olgunlaştırıyor. Lakin bu durum, toplumsal devrimin ancak bir yönünü kapsıyor. Sübjektif olarak tanımlanan devrimcilerin örgütlenme ve duruma müdahil olma dönemi ise büyük oranda tamamlanmamış/olgunlaşmamış izlenimi veriyor.

Bu durum büyük oranda devrimcilerin ve demokratların kendi özgüçlerine güvenmeyen ve uzun süredir hakim olan, başka odaklara yedeklenme ihtiyacı duyan ruh halinden kaynaklanıyor. Oysa devrimcilerin tüm olanlar karşısında çözümleri ve bu çözümleri hızlandıracak çeşitli yolları/yöntemleri mevcuttur. Türkiye’de emekçi kitlelerle kaynaşmış ve onları harekete geçirebilmiş geçmişteki pratikler bunun göstergesidir. Yeter ki doğru konumlanma ile doğru yere yığınak yapma eğilimi tercih edilmiş olsun. Yeter ki yaşamın her kesitinde devrimci duruş sergilenebilsin.

TEK YOL DEVRİM!

12 Eylül'ün bize dayattığı kuşak kopmasına karşı çıkıyoruz. Deniz'in coşkusuyla, İbo'nun direngenliğiyle ve Mahir'in yolgöstericiliğiyle özelde demokratik lise mücadelesinde üzerimize düşenleri en iyi şekilde sırtlayıp genel olarak toplumun demokratikleşmesi sürecinde yerimizi alıyoruz. Bizler Liseli Dev-Gençliler olarak tüm bu kuşatmaya karşı sizleri, dayanışmaya, sevgiye, umuda ve özgürlüğe doğru giden yolun taşlarını birlikte dizmeye çağırıyoruz.

ORHAN KESKİN KÜLTÜR MERKEZİ AÇILIYOR!

*Umudu bir direniş türküsüne dönüştüren yüreğinle bizimlesin!
Yürüdüğün yolda adınla büyüsün istedik çocuklarımız
Yoldaş sıcaklığıyla sevdanın tomurcuğu çatladı
Adını Orhan Keskin Kültür Merkezi koyduk.*

Tüm dostlarımızı sevgiyi, umudu ve insanca bir yaşamı örmeye kültür merkezimize bekliyoruz.

Gelin umudu birlikte büyütelim!

*Adres: Kültür Mah. Ataç 2 Sok. No:54/2
KIZILAY/ANKARA*

ORHAN
Keskin
kültür merkezi

Elimize e-posta yoluyla ulaşan bu fotoğrafları taşıdığı haber değerinden dolayı yayımlıyoruz.

9 Eylül 2008 - Gazi Mahallesi / İstanbul

7 Eylül 2008 - Okmeydanı / İstanbul